

STELELE
CĂZUTE DIN CER

GÖKTÄN
DÜŞÄN YILDIZLAR

Gagauz dilinä çevirdi
Todur Angeli

*Stelele cázute
din cez*

*Göktän düşän
yıldızlar*

*Gagauz dilinä çevirdi
Todur Angeli*

Chişinău • 2010

9712

CZU 821.135.1-1+821.135.1(478)-1=135.1=512.165(082)
S 83

*Această carte a apărut
cu sprijinul financiar*

PDM

Redactor: Lidiyă Baurçulu

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Ангели, Фёдор

Stelele căzute din cer = Göktän düşän yıldızlar / gagauz
dilinä çevirdi: Todur Angheli. – Ch. : S. n., 2010 (F.E.-P. "Tipogr.
Centrală". – 300 p.

Tit., text paral.: lb. rom., găgăuză. – 1000 ex.

ISBN 978-9975-78-918-9.

821.135.1-1+821.135.1(478)-1=135.1=512.165(082)

S 83

ISBN 978-9975-78-918-9.

©

Succesul iluministului – un profesionalism solemn și o îndeletnicire persistentă

Todur Angheli este cunoscut atât în țară, cât și în străinătate ca jurnalist cu experiență, politician și Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Turcia, Egipt și Kuweit. Fiind deputat (1985-1990) al Sovietului Suprem al RSS Moldovenești, a contribuit la adoptarea legilor privind „Statutul limbii de stat”, „Revenirea limbii moldovenești la grafia latină”, „Funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul RSS Moldovenești”. Membru al Parlamentului din Republica Moldova (1990-1998), Todur Angheli a semnat Declarația de Independență (27 august 1991) a Republicii Moldova. A fost membru al Comisiei cu privire la Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994.

În ultimii ani, D-lui s-a remarcat ca o personalitate, cu o mare varietate de interese și cunoștințe în domeniul istoriei și poeziei. Todur Angheli este autorul lucrării „Pagini de istorie a Imperiului Otoman”, estimată de comunitățile științifice din Moldova, precum și din alte țări. După publicarea monografiei „Turcia Republicană. Suleyman Demirel”, fostul președinte al Turciei, Demirel, l-a numit pe ambasadorul Republicii Moldova, om de cuvânt, care posedă nu doar măiestria artei sale, dar, de asemenea, știe cum să-și onoreze promisiunea.

Actualmente, găgăuzii au o istorie scrisă. Acest fapt se datorează compatriotului lor credincios Todur Angheli, care a scris, în baza multiplelor surse, trei monografii: „Eseuri despre istoria găgăuză – descendenții Oguzilor (mijlocul sec. VIII– sec. XXI)”, „O scurtă istorie a găgăuzilor”, „Autonomia găgăuză. Oameni și fapte.” (1989-2005). Este

autorul cărții „Era și o nouă interpretare a genealogiei familiei Cantemir – sfârșitul sec. XIV–prima jumătate a sec. XVIII”.

Todur Angheli a aprofundat și poezia. Poeziile sale din culegerea „Çiçeklçâr açtu zaman” – „Cînd florile înfloresc” (346 de pagini) au îmbogățit literatura găgăuză. În poemele sale, se poate sesiza ecoul vremurilor noastre, un ecou al primului cîntec de leagăn, cîntat de mamă copilului ei, exprimîndu-și dragostea sa. Poemele sale ne stimulează să reflectăm la ceea ce se întîmplă în jurul nostru.

Todur Angheli, unul dintre cei mai cunoscuți poeți-traducători găgăuzi din Republica Moldova, este traducătorul poveștilor marelui poet rus A. Pușkin. În 2009, grație D-lui, cititorul găgăuz a luat cunoștință de capodoperele clasice ale lui Mihai Eminescu – „Luceafărul” și „Făt-Frumos din lacrimă”. Mai mult decît atît, în limba găgăuză basmul „Făt-Frumos ...” a fost refăcut în versuri!

„Poet-traducător, cu o dragoste nemărginită pentru opera poetului de la Botoșani și din grija pe care i-o poartă cititorului găgăuz, a muncit cu multă migală și cu respirația întretăiată asupra rîndurilor marelui Eminescu. Iluminist și traducător, cunoscător fin al limbilor română și găgăuză, Todur Angheli a devenit liantul culturii și literaturii dintre moldoveni și găgăuzi – cetățenii Republicii Moldova”, subliniază președintele Academiei de Științe a Moldovei, academicianul Gheorghe Duca în discursul său *Către cititorii găgăuzi*. În anul 2010, pentru prima dată în traducerea poetului-traducător au ieșit 50 de poezii ale lui Grigore Vieru în limba găgăuză.

La începutul anului universitar 2010-2011, țineam în mînă manuscrisul cărții, intitulat „Stelele căzute din cer” – „Göktän düşän yıldızlar”, în două limbi. Volumul conține 100 de poezii a 20 de poeți clasici ai literaturii moldove-

nești și române (Gh. Asachi, V. Alecsandri, M. Eminescu ș.a.), poeți proeminenți contemporani atât moldoveni, cât și români (Gr. Vieru, D. Matcovschi, T. Arghezi, N. Stănescu etc.). Poetul-traducător Todur Angheli, primul a tradus în limba găgăuză faimoasa baladă „Miorița”, păstrându-i coloritul. Autorul i-a insuflat cititorului găgăuz în limba sa maternă, epigrama plină de ură contra calomniilor – „Criticii lor mei” (M. Eminescu) – simbolul nostru național istoric. El i-a inspirat pe copiii găgăuzi cu rima lui A. Mateevici, întâlnită în poemul său „Limba noastră”, care, ulterior, a devenit imnul național al Republicii Moldova.

Todur Angheli s-a arătat ca un om de performanță creativă extraordinară, de concentrare, perseverență în muncă. „Nu suport să-mi petrec timpul în zadar” – spune adesea el. Îi este caracteristică o poziție civică puternică. Autorul pune persistent în fața autorităților problema de a adopta un program special pentru studierea limbii oficiale de către grupurile etnice nemoldovenești. Poziția sa este susținută de Partidul Democrat din Moldova, care și-a asumat cheltuielile financiare la publicarea cărții „Stelele căzute din cer”, ceea ce-i va ajuta pe copiii găgăuzi să se familiarizeze cu cultura poporului moldovenesc, studiind limba acestuia.

Apariția acestei cărți în limba de stat și în cea găgăuză este un motiv în plus de a-l felicita pe poetul-traducător cu un nou succes cultural. Cu certitudine că cititorii găgăuzi îi sînt recunoscători compatriotului lor – Todur Angheli.

**Marian Lupu,
Președintele Partidului Democrat
din Moldova**

**Успех просветителя – высокий профессионализм
и упорный труд**

Федора Ангели в стране и за её пределами долгое время знали как опытного журналиста, политика и Чрезвычайного и Полномочного Посла Республики Молдова в Турции, Египте и Кувейте. Будучи депутатом (1985-1990 гг.) Верховного Совета Молдавской ССР, он внёс свой вклад в принятие законов «О статусе государственного языка», «О возврате молдавскому языку латинской графики», «О функционировании языков на территории Молдавской ССР». Депутат парламента РМ (1990-1998 гг.) Фёдор Ангели подписал Декларацию о независимости (27 августа 1991 г.) Республики Молдова. Был членом комиссии по разработке Конституции Республики Молдова, принятой 29 июля 1994 г.

В последние годы он показал себя человеком самых разнообразных интересов и знаний в области истории и поэзии. Ф. Ангели – автор «Страниц истории Османской империи», оценённых по достоинству научной общественностью Молдовы и ряда других стран. После выхода в свет его монографии «Республиканская Турция. Сулейман Демирель» экс-президент Турции Демирель назвал молдавского посла человеком слова, владеющим не только пером, но и умеющим сдержать своё обещание.

Гагаузский народ сейчас имеет свою письменную историю. Этим он обязан своему верному земляку – Фёдору Ангели, написавшему на базе многочисленных источников три монографии – «Очерки истории гагаузов – потомков Огузов (середина VIII – XXI вв.), «Краткая

история гагаузов», «Гагаузская автономия. Люди и факты» (1989-2005 гг.). Он – автор книги «Эпоха и новая трактовка родословия Кантемиров – конец XIV – первая половина XVIII вв.».

Ф. Ангели весь окупился и в мир поэзии. Своими стихами, напечатанными в сборнике «Çiçeklär açtı zaman» – «Когда цветут цветы» (346 страниц), он обогатил гагаузскую поэзию. В его стихах можно слышать громкое эхо нашего сложного времени, отголосок той первой колыбельной, которую поёт мать над своим ребёнком, выражая ему свою любовь. Его стихи побуждают размышлять о том, что творится вокруг.

Ф. Ангели – один из лучших гагаузских поэтов-переводчиков в Республике Молдова. Его перу принадлежит перевод сказок великого русского поэта А. Пушкина. В 2009 г. автор сделал достоянием гагаузского читателя классические шедевры национальной и мировой литературы Михая Эминеску – «ЛучаФэрул» и «Фэт-Фрумос, рождённый из слезы». Более того – сказка «Фэт-Фрумос...» воссоздана на гагаузском языке в стихах! «Поэт-переводчик, движимый безграничной любовью к произведениям поэта из Ботошань, заботясь о просвещении гагаузского читателя, трудился скрупулёзно и с воодушевлением над строками великого Эминеску. Просветитель и переводчик, чуткий знаток румынского и гагаузского языков, Фёдор Ангели стал связующим звеном между культурой и литературой молдаван и гагаузов – граждан Республики Молдова», – подчёркивает президент Академии Наук Молдовы академик Георге Дука в своём «Обращении к гагаузским читателям». Впервые в

переводе этого поэта-переводчика в 2010 г. на гагаузском языке вышли 50 стихотворений Григоре Виеру.

В начале нового 2010-2011 учебного года я держу в руках рукопись книги на двух языках, озаглавленной «Stelele căzute din cer» – «Göktän düşän yıldızlar» – «Упавшие с неба звезды». Она содержит 100 стихотворений 20 классиков молдавской и румынской литературы (Г. Асаки, В. Александри, М. Эминеску и др.), видных современных молдавских и румынских поэтов (Г. Виеру, Д. Матковский, Т. Аргеши, Н. Стэнеску и др.). Поэт-переводчик Ф. Ангели впервые перевел на гагаузский язык знаменитую народную балладу «Миорица», сохранив её колорит. Автор сделал достоянием гагаузского читателя на родном языке эпиграмму символа нашего национально-исторического бытия М. Эминеску «Criticilor mei» («Моим критикам»), исполненную ненавистью к клеветникам. Он подружил гагаузских детей со звонкой рифмой А. Матеевича, звучавшей в его стихотворении «Limba noastră» («Наш язык»), ставшем словами национального Гимна Республики Молдова.

Ф. Ангели показал себя человеком удивительной творческой работоспособности, сосредоточенности, настойчивости в труде. «Не терплю пустого времяпрепровождения», – говорит часто он. Ему характерна твёрдая гражданская позиция. Перед властями он настойчиво ставит вопрос принятия специальной программы по изучению государственного языка немолдавскими этносами. Такую его позицию поддерживает Демократическая партия Молдовы, которая взяла на себя финансовые расходы по изданию книги «Stelele căzute din cer» – «Упавшие

с неба звезды». Она поможет гагаузским детям приобщиться к культуре молдавского народа, изучить его язык.

Появление этой книги на государственном и гагаузском языках – еще один повод поздравить поэта-переводчика с новым успешным культурным актом. Нет сомнений, что и гагаузские читатели, которые воспользуются возможностью впервые прочесть на родном языке 100 произведений 20 классиков молдавской и румынской литературы, видных поэтов Молдовы и Румынии, в душе выразят благодарность своему верному земляку – Тодуру Ангели.

**Мариан Лупу,
Председатель Демократической партии
Молдовы**

Gheorghe Asachi
(1788-1869)

REPEȘIUNEA TIMPULUI

Timpul fuge cu iuțală,
Iar peirea noastră vine,
Să nu perdem vro clipală,
Zile să trăim sănine!

Am văzut că-n primăvară
Dimineața naște-o floare,
Dă miroase până-n seară
Și cu ziua apoi moare.
Timpul fuge...

Auzit-am mari cuvinte
Din filozofilor gură,
Însă nu țin alt-aminte
Decît astă-nvățătură:
Timpul fuge...

Un neam merge, altul vine,
Cu cel mare cel mic pere,
Noroc trainic nu mai ține,
Dar nici vecinică durere.
Timpul fuge....

George Asaki
(1788-1869)

KAÇAN ZAMAN

Öldükça kaçarak gider zaman,
Ama ölüm etişer arkadan.
Ömüründä vakıt kaybetmä sän –
Kısmetli yaşa her günü gecän!

İlkyaz sabaaya karşı çiçek
Duudurduunu gördüm bän,
Avşama kadar kokér pek –
Solér, eni gün gelir açan:
Kaçarak gider zaman.

Filosoflardan var işittiim
Evelki käämil bir düşüncä,
Ama aklımda kaldı benim
Önemni bir fikir sadecä:
Zaman kaçarak gider.

Birileri raametli olér,
Erlerinä başkaları gelir.
Kısmetin ömürü kısadır,
Ama keder dä dayma diildir:
Zaman kaçarak gider.

De ce-avem înțelepciune
În o viață atît de mică,
Cînd ea alta nu ni spune
Fără că nu știm nimică!
Timpul fuge...

De vreu ochii ca să vază
Pe ceasornic timpul,-ndată
Acul ce în giur rotează
Cu minutele arată:

Timpul fuge cu iuțală,
Iar peirea noastră vine,
Să nu perdem vro clipală,
Zile să trăim senine.

Nedän düşüneriz
Kısa ömürü biz,
Açan akıl fısıldéer:
- İnsan hiç bişey bilmeer!
Zaman kaçarak gider.

Buna inanmaa istärsäm bän,
Bakırım saadıma ozaman:
Nişanı yavaş-yavaş döner,
Minut minudu o gösterer:
Zaman kaçarak gider.

Oldukça kaçarak gider zaman,
Ama ölüm etişer arkadan.
Ömüründä vakıt kaybetmä sän -
Kısmetli yaşa her günü geçän!

LUMEA

Lumea-i o făurărie,
În ea soarta-i fabricant,
A preface ea ni știe
În lut fraged și-n brilant.

Unul suges numai miere,
Altul roade numai os,
Rabdă, de-i fără putere,
Bate, de-i ciocan vîrtos.

Deseori virtutea sîntă prin intrigă s-au perdut,
Socrat pentr-o calumnie cupa morței au băut,
Aristid s-au dișterat,
Știpion s-au defăimat,
Staturi mari, ce-au înflorit,
Tot de-acest rău au perit!

DÜNNÄÄ

Dünnää bir büücülük çilingir evi,
Nerdä yaradılér insanın eceli,
Çilingir yapér salt istediini:
Kimini o kilä,
Kimini almaza
Ecel tez çevirer.

Biri sade bal iyeer,
Öbürü kemik emmeer.
Saburlunun kuvedi olmayan
Elindä her zaman var aar çokan.

ȐURUL ȘI FIERUL

Un blanc galbăn scînteios,
Gemînd sub ciocan vîrtos,
Plîngea soarta sa odată:
„Ori să poate să mă bată
Îngiositul crud metal
Care-l calcă pîn ș-un cal?”
Dar ciocanu-i zice: „Frate,
Este vechi ist adevăr
Că pre aur fierul bate”.

Un popor ce n-are fier,
Curaj n-are, n-are armă,
Să defaimă și să sfarmă.

ALTIN HEM DEMİR

Küçük demir bir çokan düüyärmış
Parlak bir parça altını.
Altın, üfkelinip, ona demiş:
«Pek amansız düüyän beni!
Evvel sän nalladın atı,
Şindi düüyersin altını!»

Demir tezcä cuvap vermiş:
«Kardaşım, eski söz varmış:
Demir dayma altın getirer!»
Açan halkta demir bulunméér,
Onda kılıç ta, güç tä yok –
Onun işleri pek bokluk.

AMORUL PLĂȘAT

Sulegînd Amor odată
Flori de roze în grădină,
N-au văzut că tupilată
Era-n frunze o albină,
Ce cu ghimpul ei ascuns
La un deget l-a împuns.

Întru cruda sa durere
Începu cu plîns să țipe;
Cătînd balsam, mîngîiere,
Se grăbea cu ambe-aripe
Drept la Vinerea să zboare,
Plin de frică cum că moare.

„Amar mie, zis-au, mamă,
Aleu, mamă, iacă mor!
Cu o dardă-mi face samă
Acel șerpe zburători,
De corp iute, deși mic,
Țăranii albină-i zic.”

Însă Vinerea-i răspunde:
„Dacă-albinei micul spin
De atît rău te pătrunde,
O, Amorele, ce chin
Simte-o inimă-ncrunțată,
Ce o-mpunge-a ta săgeată!”

KISMETSİZ SEVGİ

(Amor-Amur-Kupidon-eski Rim mifologiyasında ateşli, çıldırgan sevgi; Amor -Venus (Venera) boginänin oolu)

Amor birkerä başçada
Pembä çiçek kopararmış,
Saklanmış olan yaprakta
Kuvanı amur hiç görmemiş:
Kuvan iinesini saklamış,
İinä parmacık gibiymiş.

Amor keskin acı duyarak,
Aalamaa başlamış, bararak.
Kendinä biraz hemen gelmiş,
İki kanadını o germiş,
Anasına-Venusa uçmuş,
Çünkü ölümdän pekçä korkmuş.

«Vay, benim başıma, mamu,
Artık ölerim bän, aoleu!
Uçan yılannar savaşér
Öldürmää beni bir oklan,
Onnar küçücük görüner,
Ama kaçandan taa kaçan –
Çiftçi onnara kuvan deer», -
Baararmış Amor.

Venus vermiş ona karşılık:
«Seni acılsa kuvancık,
İçinä diken girdisä pek,
Of, Amor, büük acı çeker pek
Benim yanan canım kahırdan,
Senin acını gördüü zaman!

MORMÎNTUL

Mormîntul se încungiură
De noaptea mult temută
Și cu vâl negru acopere
O țară neștiută.

A lumii dulce-armonia
În sînul lui nu sună,
El curmă toată patima,
Pre soarta rea și bună.

A duișiei bocetul
Mormînturi nu străbate,
Și în darn de plîngere
Sînt țărînile-i udate.

Omul oriunde caută
Alt loc ș-o altă soartă,
De-a trece cătră liniște
Nu află altă poartă.

Că o sărmană inimă
De valuri zbuciumată
Atunci repaos capătă,
Cînd curmă să mai bată.

Însă din ceri religia
Ne-aduce mîngîiere,
Că după moarte sufletul
Acelui bun nu pere!

ÖLÜM

Korkunun sonu
Geler ölümdän,
Dolayın da herbir ucu
Belaya çatılır ondan.

Mutlu olan insanın
İçinâ ölüm dokunméér,
Kötü hem ii ecelin
Kararını da o keser.

Sevinç bir can sıkıntısın
İçinâ ölüm pek çok dokunmaz,
Mezarda hiç birisinin
Gözyaşını boşuna döktürmáz.

İnsan raatlık olsun pek ister,
Neredeysä, eni er aaréér,
İsteer olsun kısmetli eceli,
Onun gidän yolu olsun belli.

Benzärsä korkunç derttän
Kırılan temiz cana,
Ozaman gider heptän,
Makar ki soluyér sana.

Ama dinimiz göklerden
Hepsinâ sevinç getirer,
Bizim canımız gittikän
Sora da ilik hiç gitmeer!

**Vasile Alecsandri
(1821-1890)**

HOȚUL ȘI DOMNIȚĂ

Frunză verde de alună!
Trece voinicul pe lună
Și codrul voios răsună.

Trece hoțul hăulind,
Pe cărare coborînd,
Din frunziș mereu pocnind.

Măi voinice, voinicele,
Ie-ți tăiușul de plăsele,
Pune mâna pe oțele,

Că se primblă pe potici
Trei desagi de irmilici
Și de galbeni venetici,

Iar în urmă-le, călare,
Vine-o mîndră fată mare,
Gătită pe măritare.

Ea-i mireasa unui crai
Și se duce cu alai
Peste munte, peste plai,

**Vasile Aleksandri
(1821-1890)**

HIRSIZ HEM KOROL KIZI

Ayın aydınında daa ceviz yapraa!
Oglan geer, bakarak her tarafa,
Daalar olduka pek seviner ona.

Geer hırsız Ően olarak,
Bir patikadan gideräk,
Yapraktan ddk yaparak.

Cabucak hazırlan sän,oglan,
Kılıcını ıkar erindän,
Hi beklämä ok gesin zaman.

Yoldan  bk torba geer,
İrmiliklän dolu onnar,
Altın dukat para da var.

Bir kızaaz gzelin gzeli pek
Para gtrer, atlı olarak,
Fistanı sade altından, parlak.

Kızı korol-gv pek beklee,
Kortej kızı ona gtrer,
Der-tep onnar tez geer.

Dar copila-i amărită
C-a să fie despărțită
De Moldova mult iubită.

Și în gândurile sale
Ea se roagă-amar cu jale
Ca să-i iasă-un zmeu în cale...

Frunzuliță de brad mică!
Iese hoțul din potică,
Singur, vesel, fără frică,

Ș-apoi zice: „Cale bună!
Unde mergeți împreună,
Dragii mei, noaptea pe lună?

Decît la curtea crăiască,
Mai bine-n lunca hoțească,
Lîngă-o inimă frățească”.

Frunză verde stejărel!
Hoțul pleacă sprintenel
Cu domnița lîngă el.

Iarba crește-n calea lor
Și domnița, scump odor,
Vesel calcă pe covor.

Kızın görünüşü pek ezginmiş-
Ana-bobadan o ayrılmış,
Moldovayı kız candan sevârmış.

Kız derin-derin düşüneräk,
Uzun zaman kahırlanarak,
O istemiş olsun yaşamak,
Salt drakonun eşi olarak...

İncecik temiz süüt yapracı!
Patikada yolcu hırsız,ı,
Pek dik durér onun kafacı.

-Pek açık olsun sizin yolunuz!
Nerelerä geç gidersiniz siz?
Gecä karannına bakméérsınız,
Sevgi seslän deer onnara hırsız.

Korol evindä yaşamak
Taa ii olur mu, yalpak
Bir hırsıza bakarak»?

Bir meşä aaçın eşil yapracı!
Hırsızın var derin,büük sevinci -
Sevgidä kızlan olmuş birinci.

Gençlerin yolu pek otluymuş,
Onnar ikisi dä atlıymış,
Daa onnara bir büük ev olmuş.

BRADUL

Sus pe culme bradul verde
Sub zăpada albicioasă
Printre negură se pierde
Ca o fantasmă geroasă,

Și privește cu-ntristare
Cum se primblă prin răstoace
Iarna pe un urs călare,
Iarna cu șapte cojoace.

El se scutură și zice:
„În zadar, tu, vrăjitoare,
Aduci viforul pe-aice,
Aduci zile fără soare.

În zadar îngheți pământul,
Ucizi florile și stupii
Și trimiți moartea cu vîntul
Și trimiți foamea cu lupii.

În zadar a ta suflare
Apa-n rîuri o încheagă,
Șterge urma pe cărare
Și de mine țurțuri leagă.

ÇAM AACI

Bir üüsek bayır tepesindä
Var bir çam aacı kaar içindä,
Aacın tepesi dumanda
Hiç görünmээр yakından da.

Aaççaz bakér, kahırlı olarak,
Nasil çayırdä kaarlar içindä
Ayaz kaçér ayının üstündä,
Sansı kara kış giimiş edi kürk.

Çam aacı çabuk kendinä gelmiş,
Silkineräk, kışa bölä demiş:
«Sän boşuna kötü büücülük yapérsın,
Boran getirip, gündän şafkı alérsın.

Sän heptän boşuna topraa dondurérsın,
Çiçekleri, kuannarı öldürérsın,
Senin boranın ölüm getirer,
Pek çok kerä hepsini aaç brakér.

Dereleri dondurdun boşuna,
Onnarı heptän çevirdin buza,
Gür daayı kaarlan doldurdun,
Her bir gümeyi sän örttün.

În zadar aduci cu tine
Corbul negru și prădalnic,
Și din codrii cu jivine
Faci să iasă urlet jalnic.

În zadar, urgie crudă,
Lungești noaptea-ntunecoasă
Și, rîzînd de-a lumii trudă,
Scurtezi ziua luminoasă.

În zadar îmi pui povară
De zăpadă și de gheață.
Fie iarnă, fie vară,
Eu păstrez a mea verdeață!"

Boşuna zarar verän garga
Gibi hep üstümdän dönersin,
Sän dä baarérsın ga-ga-ga,
Yabanı gibi uluyérsın,
Gecä sessizliini bozérsın.

Boşuna sän kızıp, karannık
Getirersin topkak üstünä,
Günä yapıp büük maskaralık,
Onu kısaldérsın boşuna.

Nekadar da kaar üstümä döksän,
Beni pek dondurmaa sän savaşsan,
Kışın da,yazın da eşilim bän –
Bunu pek islää aklında tut sän!»

STELELE

Doină

De la mine pîn' la tine
Numai stele și lumine!

Dar ce sînt acele stele?
Sînt chiar lacrimile mele

Ce din ochii-mi au zburat
Și pe cer s-au aninat

Cum se-anină despre zori
Roua limpede pe flori!...

Vărsat-am multe din ele
Pentru soarta țării mele!

Multe pentru cei ce sînt
Pribegiți de pe pămînt!

Multe lacrimi de jălire...
Iar de dulce fericire

Ah! Vărsat-am numai două,
Și-s luceferi amîndouă!

YILDIZLAR

Bendän sana kadar
Sade şafk,yıldızlar!

Ama onnar nedir?
- Salt göz yaşlarımdır.

Onnar gözlerimdän tez uçtu,
Gök üzündä asılı kaldı.

Onnar sabaaya karşı düşän çii -
O bol-bol sulayan çiçekleri!...

Çok yaş döktüm bän ömürümdä -
Kismet olsun bu memlekettä!

Çok acı yaş döktüm bän ömürümdä
Gezici olannar için dünneedä!

Pek çok kederli yaş döküldü -
Onnar hepsi kısmetli oldu.

Sadecä iki göz yaşı döktüm bitkidä -
Çoban yıldızı oldu onnar ikisi dä!

FLORIILE

Îată zile-ncălzitoare
După aspre vijelii!
Vin Floriile cu soare
Și soarele cu Florii.

Primăvara-ncântătoare
Scoate iarba pe câmpii,
Vin Floriile cu soare
Și soarele cu Florii.

Lumea-i toată-n sărbătoare,
Ceru-i plin de ciocîrlii.
Vin Floriile cu soare
Și soarele cu Florii.

Păcat, zău, de cine moare
Și fericite de cei vii!
Vin Floriile cu soare
Și soarele cu Florii.

Copiliță, nu vrei oare,
Nu vrei cu mine să vii,
Cînd Floriile-s cu soare
Și soarele cu Florii?

 I EKL R

Sert boran gelip, gitti,
Sıcak g nn r tez geldi!
G neŐl n barabar gelir  i ekl r,
G neŐl n yan-yana dur r  i ekl r.

HoŐ bir ilkyaz insanı yısıder,
 ayırılarda k rp   imen  ıkar r.
G neŐl n barabar gelir  i ekl r,
G neŐl n yan-yana dur r  i ekl r.

İnsanın hepsi pek Őennener,
G kt  turnalar u up, u er.
G neŐl n barabar gelir  i ekl r,
G neŐl n yan-yana dur r  i ekl r.

 ok yazık raametliler ,
Kismet olsun diriler .
G neŐl n barabar gelir  i ekl r,
G neŐl n yan-yana dur r  i ekl r.

A an g neŐl n barabar gelir  i ekl r,
A an g neŐl n yan-yana dur r  i ekl r,
Gels n  s n  abucak bana,
Yalvar rım, g zelim, sana!

Să culegem la răcoare
Viorele albăstriei?
Hai! Floriile-s cu soare
Și soarele cu Florii.

Eu ți-oi da de orice floare
Mii de sărutări și mii.
Hai! Floriile-s cu soare
Și soarele cu Florii.

Iar tu, dulce zîmbitoare,
Te-i face că te mîinii...
Hai! Floriile-s cu soare
Și soarele cu Florii.

Olur mu koparalım serin
Havada maavi menevşa?
Ko çiçeklär olsun güneşin,
Güneş yaklaşsın çiçeklerä.

İstediin çiçää sana veririm,
Senin bir öpüşünü bän alırsam.
Güneşlän barabar olsun çiçeklär,
Güneşlän yan-yana dursun çiçeklär.

Sän gülär üzlü benimsin,
Gel dä ol sän bana gelin.
Güneşlän barabar olsun çiçeklär,
Güneşlän yan-yana dursun çiçeklär.

DOINĂ IUBIRII

Trece vara cea-nflorită,
Trece vara cea iubită,

Și cu dînsa-n altă lume
Se duc florile din lume,

Se duc toate-n pribegie...
Rămîne țara pustie!

Numai două nu se duc,
Nici se duc, nici se usuc.

Una-i floare de zăpadă,
Una-i floare de livadă,

Una-i floarea crinilor,
Un-a trandafirilor;

Ș-amîndouă-s răsădite,
Ș-amîndouă-s înflorite,

Una-n cîmpul raiului,
Alta-n cuibul graiului!

DOYNA SEVGISI

(Doyna çok sevilän bir halk türküsü)

Geçer sıcak, eşil yaz,
Tez geçer sevgili yaz,

Onunnan barabar gider
Başka dünneyä çiçeklär,

Dolaydan onnar kaçarak kaçér -
Herersi çabuk kısırlık olér!

Sade iki çiçek gitmeer,
Hiç kuruméér da onnar.

Birisi ak kaar rengindä,
Öbürü açér çayırda,

Birinä deerlär zambak,
Öbürünä gül-yalpak,

Birisi arpacık gibi ekilir,
Öbürü hererdä sade dikilir -
İkisi dä pek çok gözäl eşerer.

Zambak ray başçasında büüyer,
Gül kuyuda etiştiriler!

Mîndrulițo, draga mea,
A căzut din cer o stea

Și mi-a zis într-un ceas rău
C-am să mor de dorul tău!

Și mi-a zis într-un ceas blînd
Că de-i face pe-al meu gînd,

Să mă lași a săruta
Două flori pe fața ta,

Una-n cîmpul raiului,
Alta-n cuibul graiului,

De murit, eu n-oi muri,
Ci cu tine m-oi iubi

Cît or crește flori în lume
Și s-or duce-n ceea lume!

Şekerim, yok gözäl sendän -
Bir yıldızcık düştü göktän.

Düşüp, dedi: kötü zamanda
Ölürüm seni sevmektän dä!

Yıldız dedi ki, ii vakıtta
Yapacak ne var fikirimdä:

Göz önündä brakacék
Öpeyim iki çiçek -

Zambak ray başçasında büüyer,
Gül kuyuda etiştiriler.

Ölüm almaz beni,
Sevirim bän seni,

Kaç kerä çiçeklär büüyer,
Okadar da onnar soluyér.

MIORIȚĂ

Pe-un picior de plai,
Pe-o gură de rai,
Iată vin în cale,
Se cobor la vale
Trei turme de miei
Cu trei ciobănei.
Unu-i moldovan.
Unu-i ungurean
Și unu-i vrancean,
Iar cel ungurean
Și cu cel vrancean,
Mări, se vorbiră,
Ei se sfătuiră
Pe l-apus de soare
Ca să mi-l omoare
Pe cel moldovan
Că-i mai ortoman,
Ș-are oi mai multe
Mîndre și cornute,
Și cai învățați
Și cîini mai bărbați!
Dar cea Mioriță
Cu lînă plăviță
De trei zile-ncoace
Gura nu-i mai tace,

MIORIȚA

Halk şiiri (peeti)-Koyuncuk

Derä-tepelerdän,
Derin çukurlardan,
Bir ray olan erdän
Üç sürü geçärmış,
Onnarı güdärmış
Üç pekçä genç çoban.
Biri moldovanmış,
Öbürü ungurmuş,
Birisi vrançanmış.
Bu ungurän
Hem dä vrançän,
Çekilip bir tarafa,
Kaldırmış onnar kafa.
Dan eri aararkan
Tez ölsün moldovan-
Pek zengin o yaşéér,
Bizi çoktan geçer,-
İkisi birdän demiş,
Kardaşını kıskanmış.
Onda hayvan taa çok,
Bizdä okadar yok:
Taa temiz koyunnarı,
Pekçä ürük atları,
Girgin av köpekleri!...
Ama Miorița-

Iarba nu-i mai place.
„-Mioriță laie,
Laie, bucălaie,
De trei zile-ncoace
Gura nu-ți mai tace!
Ori iarba nu-ți place,
Ori ești bolnăvioară,
Drăguță Mioară?”
„- Drăguțule bace!
Dă-ți oile-ncoace
La negru zăvoi,
Că-i iarbă de noi
Și umbră de voi.
Stăpîne, stăpîne,
Îți cheamă ș-un cîine
Cel mai bărbătesc
Și cel mai frățesc
Că l-apus de soare
Vor să mi te-omoare
Baciul ungurean
Și cu cel vrancean!”
„- Oiță bîrsană,
De ești năzdrăvană
Și de-a fi să mor
În cîmp de mohor,
Să spui lui vrancean
Și lui ungurean

Sansın bir kumița-
Yapaası bozdan boz,
Durmadan söleer söz,
Üç gün bakér çobana,
Canı acıyér ona.
-Sevgilim, ne oldu sana,
Pek acı bakérsın bana,
Üç gündän beeri hiç susméérsın,
Kendi kendinä fısıldéérsın,
Otları mı sän beenmedin,
Yoksa bekim hastalandın?-
Sormuş Miorițaaya çoban,
Kahırlı görmüş onu açan.
Miorița bakmış çobana,
Sora sevgiylän demiş ona:
-Corbacım, sän ol pek kuşku-
Hiç tutmasın seni uyku!
Al buradan koyunnarı,
Sakla daada sän onnarı:
Ot bulunur orada bizä,
Serin gölgä hoş gelir Sizä.
Çorbacım, çorbacım,
Sänsin benim canım!
Düüşmää isteyän pek
Çaar gelsin o köpek,
Sana inanç kalsın,
İsteer sän öläsin
Bu ungurän

Ca să mă îngroape
Aice pe-aproape
În strunga de oi,
Să fiu tot cu voi;
În dosul stîinii
Să-mi aud cîinii.
Aste să le spui,
Iar la cap să-mi pui
Fluieraș de fag,
Mult zice cu drag!
Fluieraș de os,
Mult zice duios!
Fluieraș de soc,
Mult zice cu foc!
Vîntul cînd a bate
Prin ele-a răzbate
Ș-oile s-or strînge,
Pe mine m-or plînge
Cu lacrimi de sînge!
Iar tu de omor
Să nu le spui lor,
Să le spui curat
Că m-am însurat
Cu-o mîndră crăiasă,
A lumii mireasă;
Că la nunta mea
A căzut o stea,

Hem vrançän.
Karannık olunca,onnar
Senin tek canını alır».
-Bırsalı koyunum,
Sänsin benim büücüm!
Vakit geldiysä öleyim,
Temiz bal verän otların
İçindä diveç kalayım,
İkisinä dä söleyin,
Gömmesinnär beni pek uzakta-
Olayım sürüyä yakın erdä,
Kalayım orda sizinnän barabar,
İşideyim nicä salér köpeklär-
İkisinä dä sän ölä sölä,
Bakmasınnar bana şölä-bölä.
Sän yalpak Miorița
Ol bana bir kumița,
Koy mezarıma bir düdük,
Sade olsun o kara aaç
Da sevgilimi tez çaarsın,
Sän koy kemiktän bir düdük
Dä türkü canımda ötsün,
Bir kıtına düdüü olsun,
Düdük ateşli cınnasın.
Onnara şen lüzgär estii zaman,
Koyunnar özlär beni ozaman,
Bir erä hepsi birdän toplanır,
Mezarımda hüngür-hüngür aalar.

Soarele și luna
Mi-au ținut cununa,
Brazi și păltinași
I-am avut nuntași,
Preoți, munții mari,
Paseri, lăutari,
Păsărele mii,
Și stele făclii!
Iar dacă-i zări,
Dacă-i întâlni
Măicuță bătrână
Cu brîul de lînă,
Din ochi lăcrimînd,
Pe cîmpi alergînd,
De toți întrebînd
Și la toți zicînd:
„Cine-au cunoscut,
Cine mi-au văzut
Mîndru ciobănel
Tras printr-un inel?
Fețișoara lui
Spuma laptelui;
Mustecioara lui
Spicul grîului;
Perișorul lui
Pana corbului;
Ochișorii lui

Koyunara sölämä öldüümü -
Bilmesinnär mezarda oldumuu.
Sevgili koyunum (Miorița), sölä sän,
Ani diil çoktan evlendim bän,
Eşim oldu korol kızı-
Pek çok gözäl üzü-gözü.
Annat sän,nasıl düün geçti,
Göktä yıldızlar parladı,
Bir yıldız düştü üzümüzä,
Güneş-Ay saadıç oldu bizä,
Akça-çam aacı
Da vardı düüncü,
Kuşlar da şen-şen ötärdi,
Bir büyük bayır popaz oldu,
Cıvıldardı binnärcä kuş sesi-
Bilmärdik yıldızın kaç sayısı!
Yaşlı malimi görürsän,
Onunnan buluşursan sän,
Kuşaa pak yapaadan olur,
Gözleri yaşlan doludur,
Kırlarda şindi o gezir,
Beni anacım aarar,
Gelenä-geçänä sorar:
«Oolumu görmedin mi sän?
Sölä, yalvarırım sana bän,
Evladım, benim evladım,
Gözäl, yalpak, tek çobanım!
Sän neredeyisin, yavrum?

Mura cîmpului!...”,
Tu, Mioara mea,
Să te-nduri de ea
Și-i spune curat
Că m-am însurat
Cu-o fată de crai
Pe-o gură de rai.
Iar la cea măicuță
Să nu spui, drăguță,
Că la nunta mea
A căzut o stea,
C-am avut nuntași
Brazi și păltinași,
Preoți, munții mari,
Paseri, lăutari,
Păsărele mii
Și stele făclii!...”

Biyazdan biyaz üzü,
Tatlıdan tatlı sözü,
Bıyıklıkarı oldukça dik,
Başaa benzeer onnar pek.
Sän,oolum, kıvırcık saçlıysın,
Garga tüüyünü andırérsın,
Parlaktan parlak gözlerin-
Kapkara rengi gecenin!...».
Senin, sevgili,temiz koyunum,
Canın acısın malimä benim,
Evlendiimi sölä sän ona-
Korol kızı oldu eş bana,
Pek gözäl onun üzü,
Var yalpak iki gözü.
Ama malimä, şekerim,
Sölämä düünümdä benim
Göktän bir yıldız düştüünü,
Çam aacı düüncü olduunu.
Bilmesin anam, ani
Bir büük bayır popazdı,
Kuşlar muzıka çaldı,
Cıvıldardı binnärcä kuş sesi,
Bilmärdik yıldızın kaç sayısı!...»
P.S. Moldovan- Moldovadan olan,
Ungurän-vengr,Ardäldan olan,
Vrançän-Vrança bayırlarından
olan; Bırsa-Ardälda bir bayır.

**Tudor Arghezi
(1880-1967)**

**CÎNTEC DE ADORMIT
MIȚURĂ**

Doamne, fă-i bordei în soare,
Într-un colț de țară veche,
Nu mai nalt decît o floare
Și îngust cît o ureche.

Și-n pridvor, un ochi de apă
Cu o luntre cît chibritul,
Ca-n crîmpeiul lui să-ncapă
Cerul tău și nesfirșitul.

Dă-i un fluture blajin
Și o broască de smarald.
Și-n pădurea de pelin
Fă să-i stea bordeiul cald.

Și mai dă-i, Doamne, vopsele
Și hîrtie chinezească,
Pentru ca, mînjind cu ele,
Slava ta s-o smîngălească.

Și cînd totul va fi gata
S-o muta la ea și tata.

**Tudor Argezi
(1880-1967)**

**UYKUYA DALAN
MIŞURĀ İÇİN TÜRCÜ**

Allahım, yap bir bordey güneştä,
Eski ana topraam köşesindä.
Olmasın o taa üüsek çiçektän,
Görünmesin taa geniş kulaktan.

Göz yaşınnan dolu bir kayık-
Sırnık korobkası gibi küçük.
Bordeyin bir köşesinä sıyınsın
Senin gök üzün hem sonsuz yaşaman.

İilik yapan kelebek ver ona,
Baaşla zümrüt rengindä bir kurbaa.
Unutma sän pelin daalarında
Sıcak olsun bordeyin içindä.

Allahım, boya ver mutlak,
Kiyat olsun yaprak-yaparak,
Mişuranın üzü boyansın,
Sän sä diveç şannı kalasın.

Açan hepsi hazır olacék,
Mişura evinä çıkacék.

*Mişura-kızın adı.

MELANCOLIE

Am luat ceasul de-ntîlnire
Cînd se turbură-n fund lacul
Si-n perdeaua lui subțire
Își petrece steaua acul.

Cîtă vreme n-a venit
M-am uitat cu dor în zare.
Orele și-au împletit
Firul lor cu firul mare.

Și acum c-o văd venind
Pe poteca solitară,
De departe, simt un jind
Și-aș voi să mi se pară.

İÇKAPANIKLI

Şölün derinnii bulanırkän,
İkimiz görüşmää sözleştik.
Suyun incecik perdesindän
Göktän geçti düşän yıldızcık.

Zaman zamanı geçincä,
Uzaa kederli bakınca,
Vakit azaldıkça çok azalér,
Can sıkıntısı beni öldürer.

Senin geldiini görürkän
Bizim genel yolumuzdan,
İsteyişim pek arttı uzaktan,
Olurdu mu acaba ozaman?

MĂRINĂ

U
nda-ntinsă, val cu val,
Pînă-n malul celălalt
Spală-n lapte de opal
Cerul scund și plopul nalt.

Trei sau patru, -n mal, pescari,
Stau de ceasuri fără număr
Muți, ca niște cărturari,
Subt umbrele pîn' la umăr.

Peste zare, uriașă,
Creasta-și suie un hotel;
În tot cerul, dat cămașă,
A-mbrăcat azurul el.

Și-i silit și lacul sur
Să-l îmbrace cu lumină
Și să lingă împrejur
Frumusețea lui meschină.

FILO (FLOT)

Uzun dalga dalgayı kooléér,
Öbür kenara o etişer.
Opaldan geçän köpüklär
Alçak gökü islää yıkéér.
(Opal- mineral).

Deniz kenarında durarmış
Saatlarca üç-dört balıkçı-
Hepsi onnar çoktan dilsizmiş,
Zont olmuş onnara bekçi.

Uzakların uzaklarında
Görünürmiş otelin tepesi.
Maavi göklerin üzerindä
Açılmış onun gözäl perdesi.

İstär-istemäz suyu boz
Olan göl birdän şafklandı,
Sanki bir körpä kızçaaz
Gibi güzelliini açtı.

CENUȘA VISĂRILOR

Cenușa visărilor noastre
Se cerne grămezi peste noi,
Precum se coboară pe glastre,
Atinse, petalele-albastre,
De-o gîză căzută de sus printre foi.

Se scutură vîntul și geme.
Pămîntul e una cu cerul,
Orașele-s bulgări și gheme,
Ghitare adînci de blesteme,
Și aerul – rece ca fierul.

Pămîntul e-o moară deșartă
Cu larve cerșind adăpost,
Mișcîndu-se-n pulberea moartă,
Ce-n haos mereu se deșartă:

Țărîna visării ce-a fost.

BULANIK UMUTLAR

Bizdän üzünü çevireräk,
Bulanık umutlarımız
Gecä-gündüz aaréer salt çiçek.
Oldukça düşük üzümüz -
Umudun gücü azaldı pek.

Boran erindän kalkıp,
Uluyarak ,uzaa kaçtı,
Toprak göklän bir olup,
Topaçlan taşçaaz saçtı.
Boran urdu herersinä,
Yaşamak gitti tersinä.

Toprak benzäardi boş dermenä,
Kuşlar suuk havada çıvdırarak,
Aarardı bir kuytu kendinä,
Her tarafa gücülä uçarak.
Benim umutlarım tez geldi,
Ama bir boran gibi gitti.

ÎNTOARCERE ÎN ȚĂRÎNĂ

De prin adîncul nopții vin cocorii
Pe care i-am văzut plecînd,
Și cu tăcerea gîndului și-a orei
Vorbele lor le-auzi de pe pămînt.

Vin înapoi din raiuri fericite
Și lumea-ntreagă-a stelelor străbat,
Vechi credincioși ai turlei părăsite
Și ai bisericii sărace dintr-un sat.

În sufletul, bolnav de oseminte
De zei străini, frumoși în templul lor,
Se iscă aspru un îndemn fierbinte
Și-mi simt sculate aripi de cocor.

TOPRAH DÖNMÄK

Gördüüm gidän turnalar
Gecä geç geeri döner,
Sessizlik düşünceleri
Ansızın erdä işidiler.

Mutlu raydan geeri gelärkän,
Onnar yıldızları açer bizä,
Klisä kubesinä bakarak,
Kanat çarpér sansın hepsimizä.

Turnalar geçmişi düşünücä,
Allahın hramını tez görüncä,
Bana da üürek sıkıntısı geldi -
Turna kanatları beni cannadı.

George Bacovia
(1881-1957)

DECOR

Copacii albi, copacii negri
Stau goi în parcul solitar:
Decor de doliu, funerar...
Copacii albi, copacii negri.

În parc regretele plîng iar...

Cu pene albe, pene negre
O pasăre cu glas amar
Străbate parcul secular...
Cu pene albe, pene negre.

În parc fantomele apar...

Și frunze albe, frunze negre;
Copacii albi, copacii negri;
Și pene albe, pene negre,
Decor de doliu, funerar...

În parc ninsoarea cade rar...

George Bacoviyä
(1881-1957)

DONÄK

Biyaz aaçlar, kara aaçlar
Parkta çıplak, yalnız durér:
Sansın ölüm yası tutér-
Biyaz aaçlar, kara aaçlar.

Parkta kederli duygu genä aaléér...

Tüüleri biyaz, tüüleri kara
Kuşun canı oldukça sıkılmış,
Asirlik parkta sesi cınnarmış-
Tüüleri biyaz, tüüleri kara.

Parkta görüntülär görünärmiş...

Biyaz, kara yapracıklar,
Biyaz aaçlar, kara aaçlar,
Tüülär biyaz, kara tüülär-
Hepsi bir yası tutérılar...

Parkta kaar yaayér siirek...

SPRE TOAMNĂ

Pe drumuri delirînd,
Pe vreme de toamnă,
Mă urmărește-un gând
Ce mă îndeamnă:
– Dispari mai curînd!

În casa iubitei de-ajung,
Eu zgudui fereastra nervos,
Și-o chem ca să vadă cum plouă
Frunzișul, în tîrgul ploios.

Dar, iată, și-un mort evreiesc...
Și plouă, e moină, noroi –
În murmure stranii semite
M-adaug și eu în convoi.

Și nimeni nu știe ce-i asta –
M-afund într-o crîsmă să scriu,
Sau rîd și pornesc înspre casă,
Și-acolo mă-nchid ca-n sicriu.

Și mereu delirînd,
Pe vreme de toamnă,
M-adoarme un gând
Ce mă îndeamnă:
– Dispari mai curînd!..

GÜZÄ DOORU

Delicesinä gezeräk yollarda,
Yılın pek gözäl bir güz zamanında
Kafamdan bir fikir çıkméér,
Beni kooladıkça kooléér,
Bana o salt yavaşçık deer:
– Sän taa tez heptän kayıp ol!

Sevgilimin evinä etişincä,
Pençeresinä bän urérım sertçä,
Baarérım baksın, nasıl yapraklar
Düşüp düşer, açan yaamur çiseer.

Bir çıfıt ölüsü yolumda,
Tez etişti geerdän yaamur da,
İşidiler garip seslär,
Bän dä giderim barabar.

Hiç biri bilmeer, bu ne demäk,
Kırçmaya bän girdim güleräk,
Peet tä yazayım dedim orda,
Ama šiiri bitirdim evdä.

Deli oldum durmaktan,
Genä güz geldi açan,
Kafamdan bir fikir çıkméér,
Beni o kooladıkça kooléér,
Bana o salt yavaşçık deer:
– Sän taa tez heptän kayıp ol!...

DECEMBRIE

Te uită cum ninge decembrie...
Spre geamuri, iubito, privește –
Mai spune s-aducă jăratec
Și focul s-aud cum trosnește.

Și mîna fotoliul spre sobă,
La horn să ascult vijelia,
Sau zilele mele – totuna –
Aș vrea să le-nvăț simfonia.

Mai spune s-aducă și ceaiul,
Și vino și tu mai aproape, –
Citește-mi ceva de la poluri,
Și ningă... zăpada ne-ngroape.

Ce cald e aicea la tine,
Și toate din casă mi-s sfinte, –
Te uită cum ninge decembre...
Nu rîde... citește nainte.

E ziuă și ce întuneric...
Mai spune s-aducă și lampa –
Te uită, zăpada-i cît gardul,
Și-a prins promoroacă și clampa.

Eu nu mă mai duc azi acasă...
Potop e-napoi și nainte,
Te uită cum ninge decembre...
Nu rîde... citește nainte.

DEKABRI

Pençereyä baksana, sevgilim,
Nasil kaar lapa-lapa yaayér,
Taa biraz yakacak getireyim,
Görürsün, nicä ateş çatırdéér.

Skemneni taa yakın sobaya çek,
Tez işit bacanın türküsünü sän,
Kalan günnerin faydası yok pek-
Çalsınnar simfoniya isteerim bän.

Çay, şarap getirsinär,
Kendin yaklaş yanıma,
Kiyat oku sän bana,
Lapa-lapa kaar yaayér,
İkimizi dä gömer.

Seninnän bana pek sıcak-
Paskellä yortusu evindä,
Baksana:dekabri yaayér pak,
Gülmä!... Sölä, ne var kiyatta.

Gün batmadı, ama karannık,
Sölä lampayı getirsinär,
Bak, kaar yaamış bir metralık,
Herersini artık kırç tutér,
Kapu sürmeleri çekiler...

TOAMNĂ

Răsună din margini de târg
Un dangăt puternic de armă;
E toamnă... metalic s-aud
Corniștii, în fund, la cazarmă.

S-aude și-un clopot de școală,
E vînt, și-i pustiu, dimineață;
Hîrtii și cu frunze, de-a valma,
Fac roată-n vârtej, pe-o piață.

Se uită în zări catedrala,
Cu turnu-i sever și trufaș;
Grădina orașului plînge,
Și-aruncă frunzișu-n oraș.

Și vine, ca-n vremi de demult,
Din margini, un bucium de-alarmă,
E toamnă... metalic s-aud
Gorniștii, în fund, la cazarmă.

G Z

Bir g n kasabanın kenarından
T fek sesi iřidiler bird n,
G z vakıdı gelmiřti,
Trubacılar alardı,
Onnar kazarmanın dibind 
Hepsi tez toplanmıř bir er .

Okul anın sesi geler,
Sabaa olmuř, l zg r eser,
Meydanda bir kiři bil  yok,
Havada uan yaprak pek ok.

G z l klis  uzakta g r ner,
Kulesi fodul insana benzeer,
Aal er kasabanın tek bařası,
Yapraklan dolup dol r herersi.

Eskisi gibi iřidiler
Trubanın korkuducu sesi,
Yazı geip, g z abuk geler,
Trubacıların bitmeer iři.

SINGUR

Potop, cad stele albe de cristal
Și ninge-n noaptea plină de păcate;
La vatră-n para ce abia mai bate –
Azi, a murit chiar visul meu final.

Și ninge-n miezul nopții glacial...
Și tu iar tremuri, suflet singuratec, –
Pe vatră-n para slabă, în jăratec, –
Încet, cad lacrimi roze, de cristal.

YALNIZLIK IÇINDÄ

Düſer kristal biyaz yıldızlar,
Sansın birdän bir potop geler,
Kaar yaayér günaalı gecedä,
Yalın zor görüner soba aazında,
Onunnan barabar umudum öler.

Sansın buz yaayér gecä yarısı,
Sän genä titirersin tek başına,
Yanıp, tez süüner sobanın ateſi,
Pak gül-kristal yaſı akér üzünä.

NERVI DE PRIMĂVARĂ

Melancolia m-a prins pe stradă,
Sunt amețit.
Oh, primăvara, iar a venit...
Palid, și mut...
Mii de femei au trecut;
Melancolia m-a prins pe stradă.

E o vibrație de violete;
Trece și Ea;
Aș vrea,
Dar nu pot s-o salut;
Oh, și cum a trecut,
Într-o vibrație de violete.

Nimicnicia m-a prins pe stradă;
Am adormit.
Oh, primăvara, iar a venit
Pal, și uitat...
Vals funebru, depărtat.
Melancolia mă ține-n stradă...

ILKYAZIN SINIRLERI

Can sıkıntısı tuttu beni sokakta,
İlkyaz gelip, buldu beni hererdä...
Solgun olarak, sessiz geldi,
Pek çok kadın yanımdan geçti,
Can sıkıntısı tuttu beni sokakta,
Oh, benim tek canım!
Ateş oldu kanım...

Menevşa titiremesi duyulér,
Sevgilim gelip, yanımdan tez geçer,
İstedim bän ona seläm vereyim,
Ama nedänsä, bunu yapamadım,
Kız ölä gözäl geçti ki,
Bir çiçektän oldu iki.

Sokakta boşluk sardı içimi,
Kuş uykusu birdän tuttu beni,
Genä ilkyaz etişmiş,
Gelmiş solgun, unutulmuş...
Ölü gömmä marşı işidiler uzakta,
Can sıkıntısı taa tutér beni sokakta...

**Lucian Blaga
(1895-1961)**

VREAU SĂ JOC

O, vreau să joc, cum niciodată n-am jucat!
Să nu se simtă Dumnezeu
în mine
un rob în temniță – încătușat.
Pământule, dă-mi aripi:
săgeată vreau să fiu, să spintec
nemărginirea,
să nu mai văd în preajmă decît cer,
deasupra cer.
și cer sub mine –
și-aprins în valuri de lumină
să joc
străfulgerat de-avînturi nemaipomenite
ca să răsuflă liber Dumnezeu în mine,
să nu cîrtească:
„Sunt rob în temniță!”

Luçian Blaga
(1895-1961)

OYNAMAÄ İSTEERİM

Hiç oynamadım gibi,
Bän oynamaa isteerim,
Allaa sanmasın beni
Zindanda esir olduum.

Toprak verer bana
Kanat, ok olayım,
Sonsuzluu yarayım,
Bakayım salt gökâ.

Gök olsun her tarafımda,
Sık-sık bän çektiim zorlukta
Ateşli oyun oynayım,
Raat-raat solusun Allahım,
Mırıldanmasın okadar pek,
Ani kapanda durérım çok!

IZVORUL NOPTII

Frumoaso,
ți-s ochii-așa de negri încît seara
cînd stau culcat cu capu-n poala ta
îmi pare
că ochii tăi, adîncii, sunt izvorul
din care tainic curge noaptea peste văi
și peste munți și peste șesuri,
acoperind pămîntul
c-o mare de-ntuneric,
Așa-s de negri ochii tăi,
lumina mea.

GEÇENİN ÇÖŞMESİ

Gözälim, oldukça kömür gözlüysün sän,
Avşam başımı güüsünä koyduum zaman,
Gözlerin benim için mecáz bir çöşmä,
O tepeleri geçip, akér dereyâ.

Düz erlerini temizleer çöşmecik,
Topraa kaplayıp, koruyér onu pek,
Açan çöküp, düşer ona karannık.
Okadar kara gözlerin
Ki,onnar göz nuru benim!

ELEGIE

Tremură aceeași apă și frunză
la bătaile aceluiași ceas.
În ce țărîm și-n ce somn te-ai oprit?
Cerească subt ce iarb-ai rămas?

Se revarsă în mine drumurile
toate pe cari ai umblat.
Oglinda-ți mai păstrează chipul
și după ce-ai plecat.

Fără gînd, fără-ndemn, fără glas,
cu mîneca șterg ochiuri ude.
Un vecin prin zidul meu aude
răbdarea neagră a aceluiași pas.

HÄSRET

Dalgalanan su çalkalandı zaman,
Üzerindeki yapraklar titirer,
Ne halda da olsa insan,
Görüner ona salt göklär.

Göz önümä açılér yollar,
Senin yıllarca gezdiin erlär,
Sän tez gittin, ama bana
Korudu simanı ayna.

Hiç düşünmeyeräk, pek sessizcä
Silerim bän göz yaşlarımı,
Yan bir odada komşu benimcä
Duyér kara kahır çektiimi.

Ana Blandiana
(a.n. 1942)

PĂRINȚII

Părinții fac totul oricînd pentru noi –
Ne nasc și ne cresc mai mari decît ei,
Rămîn apoi cu discreție în urmă,
Nu ne deranjează de obicei.

Li-e rușine că sunt prea bătrîni, prea bolnavi,
Pentru noi prea modești și prea simpli părinți.
Vinovați pentru timpul pierdut
Ne privesc în tăcere cumînți.

Apoi își mută privirea în stea,
Cînd raza-nglodată de cer se subție.
Și, obosiți, nu pregetă-o clipă
Să ni se așeze în pămînt, temelie.

Ana Blandiyäna (d.y. 1942)

ÄNÄ-BOBÄ

Äna-boba bizim için yapér hepsini-
Dünneeyä getirer, büüder evlatlarını,
Savaşér olalım onnardan taa akıllı,
İncä üzlü kalér kendileri-
Hiç raatsız etmeer bu birimizi.

Yaşlı, hasta oldukları için
Onnara ayıp gelir her zaman,
Ama bizä onnar-sadä insan.
Sessiz, yalpak bakarak bizä,
Sanér ki,vakit kimär kerä
Geçti boşuna bu ömürdä.

Gökä güneşin şafkı sizér açan,
Onnar bakér yıldızlara ozaman.
Makar ki ana-boba yorgun pek,
Ama aylak durmaa vakit hiç yok.

FĂRĂ TINE

Fără tine mi-e frig
N-am înțeles niciodată
Cum simte aerul
Că ai plecat.
Universul se strânge
Ca o minge plesnită
Și-și lasă pe mine zdrențele reci.
Cîinele negru
Cu burta întinsă duios pe zăpadă
Se scoală și se îndepărtează
Privindu-mă în ochi,
Refuzînd să-și spună numele.
Începe să fulguie.
Mă ustură pielea
Pe locul de unde te-ai rupt.
Și mi-e frig,
Cînd simt cum cade moale,
Odată cu zăpada,
Această rugăciune către nimeni.

SENSİZ

Sensiz suuk geler bana,
Bunu söleerim sana.
Birisinä sölemedän açan,
Çabuk toparlanarak, gittiini,
Nasil duyér hava da kendini-
Bunu da hiç annayamadım bän.

Pekçä bastırér atmosfer,
Hepsi patlak topa benzeer,
Hererim olér salt suuk ter.

Kara renkli köpeklöp
Şkembelerini gerip,
Yumuşak kaardan kalkér,
Bana da bakér onnar,
Hiç adını sölämeer.

Kaar yaayér lapa-lapa,
Sän kopardın canımı,
Yakıp, yaktın derimi-
Bundan suuk geler bana.

Kaar yaadını duyduum zaman,
Top-top olérım bän birdän,
Seni anérım çoktan.

**George Călinescu
(1899-1965)**

ТОВАМНĂ

Din pom într-una zboară
Pe aripele line,
Și-n jurul meu coboară,
Făcînd spirale pline,

Păuni, fazani, ninsoare
De păsări fabuloase,
Parcă venind din soare,
Și-o zi în crengi rămase.

De-atîta aur, cînt,
Lîngă păduri mă joc,
De pretutindeni sînt
Împresurat de foc.

În aer mă ridic,
Pe drumuri noi plutesc,
Pămîntul e prea mic,
Cu cerul mă-nvîrtesc.

Ceorce Kalinesku
(1899-1965)

GÜZ

Kanatlarını gerip,
Meyva aaçından inip,
Konér benim yanına
Gözelin gözeli kuş,
Bakérım bän salt ona,
Sansın görerim bir düş.

Sülüm, pavlin kuşların üstünä
Kaar yaadıkça, durmadan yaayer-
Onnar bir masalda gibi uçér,
Hep bakarak güneşin üzünä.

Şen türkü işidiler daada,
Benim canım pek oynéer orda,
Her tarafını sarmış yalın,
Ateşi siz çabuk kestirin.

Temiz havaya çıktım,
Eni yoldan bän gittim,
Oldukça küçük dünnäa da,
Beni döndürer o göktä.

PRIMĂVARĂ

La soarele-nfocat
Azi palmele desfac;
De-o grindă neagră-am, stat,
Prins ca un liliac.

Cîți ani inima-mi are?
Am vîrsta tuturor,
Pe-o flacăra călare
Alerg spre viitor.

Trecutul țipă-n urmă,
C-un salt sar peste punte,
Scînteia piatra scurmă
Cînd mă ridic pe munte.

Printre cărbuni în mine
Ciocanele-și fac drum,
Din văi cresc pîn' la mine
În coșuri nori de fum.

Sînt tînăr sau bătrîn?
Alerg spre viitor,
Spre stele focul mîn,
Zburînd din nor în nor.

ILKYAZ

Yakıcı bir güneş hep dışarda,
Auçlarımı yaktı o bu gün дә,
Elimä geçti bir kara kiriş,
Asılı kaldım sansın bir guguş.

Kaç yaşında canım acaba?
Hiç bir gün yaşamadım caba:
Hepsinin yaşını toplayarak,
İleri dooru da bakarak,
Dayma giderim yolumdan bän,
Canımı sarér yalın açan.

Geçmiş pek baarér arkamızdan,
Bir atlama yapér köprüdän,
Yalın yakér kara taşları açan,
Bayıra tez çikérım bän ozaman.

Kara kömür benim içimdä,
Yolu açan çokan elimdä.
Çayırdan bana kadar,
Erdän taa gökâ kadar
Gider baca çekisi-
Tütünü görer hepsi.

Gençim mi, yaşlıyım mı bän?
Kaçérım gelecek zamana,
Yıldızlara beni alan
Ateş atléér taa bulutlara.

**George Coșbuc
(1866-1918)**

IARNĂ

Iarna-i un vestit dulgher,
Că ea poate, cînd voiește.
Peste rîuri pod să puie
Fără lemn și fără cuie,
Fără nici un pic de fier.
Și gătește așa deodată
Pod întreg dintr-o bucată.

Iarna-i meșter iscusit.
Că pe deal și pe cîmpie
Țese-o pînză minunată.
Fără ițe, fără spată.
Fără fir de tort urzit.
Și din drăgălașa-i pînză
Dă și vîntului să vînză.

Iarna-i grădinar, cînd vrea:
Pune albe flori pe geamuri.
Fără frunze și culoare.
Fără dor să aibă soare,
Numai cum le știe ea.
Mie-mi plac, că sînt de gheață;
Dar cînd sufli, pier din față.

**Ceorce Koşbuk
(1866-1918)**

KIŞ

Kış anınmış bir dülger,
İstärsä, usta çıkér,
Aaçsız, ensersiz köprü yapır,
Onu derä üstündän gerir.
Köprü olér birdän,
Sade bir parçadan.

Kış büük bir usta,
Bayırda, kırdä
Asér gözelcä bez,
İş olér ipliksiz.
Şükür käämil biyaz bezä,
Lüzgär verer yol sesinä.

Kış bir başçıvancı,
Olur o resimci:
Pençeredä yapır biyaz çiçek,
Olmaz orda ne boya, ne yaprak.
Buzdan olduumu bän beenerim,
Ama sıcaktan eriyerim.

ZILE DE TOAMNĂ

Bate vîntul, frunza cade
Vestejită de pe ram,
Nourii se-ntind pe ceruri,
Ploaia-ncet lovește-n geam.

Negura din văi se-nalță
Către ceru-ntunecos,
A pădurilor podoabă
Așternutu-s-a pe jos.

Buciumul nu mai răsună,
Cîmpurile sînt pustii;
Nu se mai zăresc pe dîmburi
Cîrdurile de copii!

GÜZÜN BİR GÜN

Dayma esip, eser lüzgär,
Düşer sararmış yapraklar,
Göktä bulutlar kararér,
Bir serin yaamur çiseleer,
Pençereyä yavaş urér.

Kararmış göklerdän geleräk,
Çayırlara çöker duman,
Daalarları o donadér pek,
Uzak görünmeer ozaman.

İşidilmeer buçumun sesi,
Kırda kalmeer insanın izi,
Tepelerdä hiç görünmeer uşaklar-
Delicä oynayaméer orda onnar.
P.S. Buçum-trombon soyundan
Muzıka instrumenti.

PRIMĂVARA

Cu peptul gol,
În haină albă îmbrăcată,
Prin parc cea mai frumoasă fată
Venea zîmbind, cu pas domol,
De vîntul zilei sărutată.

În brațul drept
Avea flori albe, dragi odoare,
Și flori avea la-ncingătoare
Și-n mîna flori, și flori la piept
Și însăși ea era o floare.

Și s-a oprit
La trandafiri, și mîna-i dragă
S-a-ntins la flori, ca să aleagă.
S-o vezi așa, ș-un chip iubit
Te va-nsoți viața-ntreagă.

Și cînd a rupt
Pe cel mai drag, a ei privire
Zîmbea mai plină de iubire,
Și vechiul gînd i s-a-nterupt –
Nu știi nimic tu, trandafire?

ILKYAZ

Biyaz fistanını giimiş,
Güüsünü açık brakmış,
Güleräk, parkta ilerleer

Gözelin gözeli bir kız,
Lüzgercik üzündä brakér
Bir taazä, temiz öpmä iz.

Saa elindä-paalı zenginnii pek-
Süt-biyaz bir gözäl demet çiçek,
Güüsü dä onun donanmış çiçek,
Kendisi da görüner bir çiçek.

Güllerin yanında kız durarak,
Elini onnara uzadarak,
Savaşér ayırmaa taazä çiçek,
Olsun o tek sevgilinin üzü,
Yan-yana geçsin onun ömürü.

Koparan gülä, güleräk, bakmış açan,
Sevgi kaplamış kızın içini ozaman,
Onun düşüncesi kesilmiş,
Yalpak seslän kız birdän demiş:
-Bişey bilmeersin mi, gülüm?

PE CERI

Pe ceri în miezi de noapte
Stau stelele în rînd,
Iar luna printre ele
Pășește meditînd.

Acolo își spun ele
Durerile lumești,
Dar omul nu e bine
S-asculte-a lor povești.

Eu însă în o noapte
M-am pus de le-am pîndit,
Dar vai! o tristă șoaptă
Urechea mi-a lovit.

Dar limba lor poșede
Un „ce” misterios
Ce-abia putu pătrunde
Din cer la mine jos.

Ci șoapta auzită
Atîta m-a pătruns
Încît de-atunci o jale
Mă roade în ascuns.

GÖK ÜZÜNDÄ

Şecä geç, eşilä çalan maavi göktä
Pek parlak yıldızlar gerilmiş yan-yana,
Havada kalan onnarın arasında
Üzünü gösterän ay girmiş sıraya.

Göktä yıldızlar hiç durmamayca
Söleer kederlerini açıkça,
Seslemää onnarın sölediklerini
Eveldän her zaman ayıpléer insanı.

Ama gecelerin geç birindä,
Saklanıp, onnarı izledim,
Nasıl durardı fısıldamakta,
İstär-istemäz, bän işittim.

Yıldızların dilindä
Var annaşılmaz «çe» sözü,
Olur olsun bana da
Göktän geldi onun özü.

İşidilän fısıldamaları
Oldukça cannandırdı beni,
Dayma-dayma ozamandan beeri
Bir büyük kahır kapléer içimi.

VĂRĂ

Vară, vară, timp de muncă,
Seceriș în lan, pe luncă,
Și belșug de pînă acum!
Iarba o cosesc flăcăii,
Scîrțîie de-a lungul văii
Carele ce trec pe drum.

Vine-un vînt, se-nalță norii
Și s-ascund secerătorii;
Toată munca stă pe loc.
Se gătește-a fi furtună,
Și-nterupt, departe, tună
Și s-arată șerpi de foc.

Plouă!, dar curînd s-alină,
Bolta rîde iar senină,
Și-n văzduhul răcorit
Cîntă-n fugă rîndunele,
Cîntă inima cu ele
Celui ce ne-a dăruit.

YAZ

Yaz, yaz genä cabuk geldi,
Çok iş insana getirdi:
Kırda ekin lääzım ekilsin,
Çayırlarda otlar biçilsin-
Hepsindä dä bolluk olsun!
Otları biçer delikannılar,
Salt fiş-fiş yapér keskin kosalar.

Birdän- birä çıktı lüzgär,
Nedensä küstü bulutlar,
Çabuk kaçtı orakçılar,
Erindä dä kaldı işlär.
Olur kalksın poyrazdan boran,
Kötü olur işlär ozaman:
Ha geldi, ha gelecek
Çabucak gök gürültüsü,
Tez çimçirik çakacék-
Onnarda insanın gözü.

Sıcak yaamur çiseer,
Tezdä o kesilmektä-
Gök üzü gülér,
Serin olan havada
Kırlangaç şen türkü çalér,
İnsanın canı seviner.

SOARTA FLORILOR

Floarea din cîmpie se plîngea odată:
– „Ah, eu sînt menită pe cîmpii să pier;
Ploaia să mă ude, vîntul să mă bată,
De toți trecătorii eu să fiu călcată.
Vecinic să mă ardă soarele din cer!
Ah, de-aș fi-n pădure! Ce bine-i de-o floare,
Cînd îi dau copacii umbră și răcoare!”

Floarea din pădure se plîngea odată:
– „Tristă-mi este soarta! Mai bine-aș muri!
Eu trăiesc la umbră, tristă și uscată;
Nimeni nu mă vede și eu mor uitată!
Ah! de-aș fi-n cîmpie, ce bine ar fi!
Vîntul cald să bată, să mă știu că-s floare,
Noaptea să văd luna, ziua să am soare!”

ÇIÇEKLERİN ECELİ

Kır çiçää bir kerä pek aalaşmış:
– Ecelim kırdä öleyim, – demiş.
Yaamur beni yısléer,
Lüzgär bana urér,
Gelän-geçän çiiineer.
Göktän güneş yakér –
Bu iş diveç olér!
Ah, bän dä büüsäm daada!
Bir çiçek olsam orda,
Fidannar gölgä yapér,
Ortalık serin olér!»

Daa çiçää bir kerä aalaşmış:
– Benim ecelim kederli!
Taa ii olur ölsäm bän!,- demiş.
Yaşadım er pek gölgeli,
Kuru daa hepsinä belli,
Hiç kimsey çoktan görmeer beni,
Birisi uzatméer elini!
Ah, bän dä büüsäm kırdä!
Ne ii olurdu orda!
Sıcak lüzgär eser,
Gündüz güneş yakér!
Gecä geç ayı görersin-
Çiçek olduunu duyérsın!»

DE MULT, DE MULT...

De mult, de mult plîng nencetat
și inima-mi suspină:
Căci dorul crud și nempăcat
din pept nu mi s-alină!

De mult, de mult geme mereu
al meu sîn și se plînge:
Căci dorul crud în peptul meu
e viu și nu se frînge.

ÇOKTAN, ÇOKTAN

Açan aaléerım durmadan,
Canım kederli ozaman:
Can sıkıntısı serttän sert,
Güüsümä olér büük dert.

Güüsüm çoktan, çoktan
Yanıp, dayma aalээр:
O can sıkıntısından
Da taa hiç kırılmээр.

LA FÎNTÎNĂ

Copilița la fântină
Stă plîngînd, iar într-o mîină
Ținînd cofa tot ofta –
Dar de ce? – Nu mă-ntreba.

Știu, inelul de pe mîină
Că l-a zvîrlit în fântină
Blăstămînd din gură greu.
Dar de ce? – Ști Dumnezeu!

ÇÖŞMEDÄ

Bir kızcaaz çöşmedä –
Su kofası elindä,
Oflayarak, kız durmadan aaléér,
– Nedän? – Sän sorma bana.

Uşak yaşamasını annadér:
– Üzüü düşmüş çöşmeyä,
Kendisi kahırlanmış,
Allaa belasını versin, –
O demiş,
Nedän?-Onu Allaa bilsin! –
Sölemiş.

ÎN ZĂDĂR

Soarele pe ceri apare
Mîndru ca un crăișor,
Dar îndată iese-n zare
Și-l acopere un nor!

Ah, de cîte ori și oameni
Geniali în lume-apar,
Dar se-mbrobodesc în ceață
Și-a lor rază e-n zadar.

BOŞUNA

Güneş maavi göktä güler-
Kendisini şareviç duyér,
Ama dan eri aaréér açan,
Bir bulut kapléér onu birdän!

Olur olsun çok kerä insan
Da sizä akıllı görüner,
Ama açan duman tez düşer,
Hiç çıkméér faydası ozaman.

VÎNTUL BĂTE-N MIEZUL NOȚII

Vîntul bate-n miezul noapții
Trestia lacului mișcînd
Dulci povești din altă lume
P-al său șuier aducînd.

Mie încă într-o noapte
O poveste mi-a adus,
Așa tristă cît și lacul
Plîngea trist cînd mi-o-a spus!

LÜZGÄR ESER GECÄ YARISI

Gölün sazlarını sallayarak,
Uzak erdän sıklık getirerek,
Lüzgär esip, eser gecä yarısı,
Onun sesini seslemâz başkası.

Ama gecenin birindä
Getirdi kederli haber:
Dayanamadı göl bilä,
Lüzgär salt bana annadér-
Durgun göl göz yaşı döker.

Gheorghe Ciocoi
(a.n. 1942)

STEUA EMINESCU

Steua Eminescu
Arde zi și noapte,
Fiindcă verbul are
Viață fără moarte.

Steaua Eminescu
Sus, prea sus răsare,
Dincolo de munte,
Dincolo de mare.

Steaua Eminescu
Trece peste ape,
De noi prea alături,
De noi prea aproape.

Steaua Eminescu
Este floare-albastră,
Floare cum e cerul
Peste casa noastră.

Steaua Eminescu
Zboară pe cîmpie,
Iar cînd steaua zboară,
Frunza versuri scrie.

Steaua Eminescu
E-un luceafăr tînăr –
Veșnic să ne naștem,
Veșnic să rămînem.

George Çokoy
(d.y. 1942)

EMINESKUNUN YILDIZI

Eminesku-parlak bir yıldız,
Süünmedän yanér gecä-gündüz,
Onun sözü sözdän söz-
Ne demäk ölüm bilmáz.

Onun yıldızı göktä
Uçup, uçér durmadan,
Şafk eder daalarda da,
Geçer deniz üstündän.

Emineskunun yıldızı-
Akan yaşın tertemizi,
Bizä yakından yakın,
Onu kirletmä, sakın!

Eminesku-yıldızlı gök,
Oldu bizä maavi çiçek,
Hiç bir zaman solumaz,
Kokusu kötü kokmaz.

Kayér kırlarda bu yıldız,
Brakér heredä parlak iz,
Göktän yıldız akér durmadan,
Yapraklar da peet yazér birdän.

Eminescu-genç çoban yıldızı,
Parléér onunnan gök üzü,
O süünmáz diveç, diveç,
Hiç bir zaman kalmaz geç!

ODATĂ CU PĂSĂRILE...

Au să inunde la primăvară
Toate păsările îincoace,
Spre liniștile de seară –
Ele se vor întoarce,
Înviind dealurile și copacii,
Acoperind cu mugure satele copilăriei...
De sub zăpada liliachie
Va crește în umeri cîmpia,
Ca o furtună suptă de seceri și ruguri...
Moartea frunzelor cu fața arămie
Pare o depărtată rugă
De dincolo de amiază...
... Învie primăvara.
Ca un tînăr amurg – stol după stol –
Pămîntul, trezit, visează,
Își ascunde umărul gol...
Bat din aripi livezile, ierbile noi.
Odată cu păsările albe
Va veni oare și iubirea înapoi?...

BİR KERÄ KUŞLARLAN...

İlkyazın yalpak çaarırım evä
Göktä uçan kuşların da hepsini,
Avşam üstü sevinä-sevinä
Gelir onnar, gerip kanatlarını,
Tepeleri, daaları aşarak,
Uşakları candan sevinderäk...

Boz kırdä büüyecek
Leyläk çiçää pek çok,
Ama korku gelir borandan,
Öldürür filizleri birdän...

Ölü yaprakların üzü
Kara kışın görmüş buzu,
Beklemedän dua edin
Kış kaçıp, bizdän tez gitsin...

...Ylkyaz tez üstün çıkér,
Eni soluk getirer,
Uyanan toprak düş görer,
Boş erleri çiçeklener...

Gözäldän gözäl başça çiçekleri,
Hererdä var hoş ot kokuları,
Ak-biyaz kuşlarlan bilä
Gelir mi sevgi? Sän sölä.

RĂVAȘE ÎNVĂȚĂTOAREI ANGHELINA

În ochii-nvățătoarei
Ne regăsim lumina,
Lor, ochilor cu carte
Și arborii se-nchină.

Cuvintele-i de aur
Știu a-nflori, semețe,
Iar glasul ei din clasă
Ne ține pe valul vieții.

Vedem în față școala,
Vedem cum anii zboară,
Cum degetele noastre
Renasc abecedarul.

Noi răsfoim, cît viața,
O carte ca o floare
Că de pe fila cărții
Tot sfatul ei răsare.

Pe fiecare-n parte
Ea după glas ne știe,
Iar noi pe-o frunză albă
Răvașe noi îi scriem...

BIR KIYAT ANŞELINÄ ÜÜREDICIYKANÄ

Üürediciykanın gözleri
Gecä-gündüz bizä şafk eder,
Onnar türlü-türlü aaçları
Erindän çabucak oynadér.

Onun altın sözléri
Çiçek gibi açılır,
Klasta onun bal dili
Bizi pek sevindirir.

Göreriz onu okulun önündä,
Annéerız,nasıl kaçarak gider bizdän
Hiç birisinä bakmadan zaman da,
Ama çekinmeeriz biz bukvalıktan.

Ömürümüz boyunca biz
Bu kiyada danışerız,
Herbir yapraanda hepsimiz
Herzaman akıl bulerız.

Üürediciyka bizä bakmadan
Herbirimizi tanıyer sesindän,
Biz dayma biyaz yaprakta
Kiyat yazerız ona da...

CIMBUREL

Știu că viața ta
Nu mi-i dragostea,
Știu că vei pleca
Cu altcineva...
Nu vreau îndurare,
Nici răscumpărare –
Vreau cel firicel
Alb de cimburel
Să-l înapoiezi
Noilor amiezi,
Noilor izvoare,
Blîndelor mioare
Că mi-au zis așa
Ele și o stea,
Dar mai vreau și eu
Să nu știu de rău,
Ca cel firicel
Alb de cimburel
Să împodobească
Rochie domnească,
Rochie aleasă
Ca pentru mireasă.

ÇEMBER

Yaşaman uzakta bend n-
Bunu b n bilerim  oktan,
Bilerim, gidec n
Tez başkasına s n...
Can acıması olsun istem m,
Ne dem k satın alma da bilm m-
İsterim salt bir biyaz iplik
Olsun senin o  emberind n,
Vakit gelsin   len   abuk,
Taaz  su i elim  oşmed n-
Bunu bana dedi uslu kuzu,
G rm ş o g kt  parlak yıldızı.

İsterim b n d  k t  g rmeyim,
 emberin biyaz ipliinn n
Bir  ari a fıstanı dikelim,
O se m  olsun hepsind n
G zelin taa g zeli-
Sevdirsin gen  gelini.

PICTORIȚA FĂRĂ ATELIER

În fiecă toamnă copacii
Nu uită hainele să-și dezbrace,
În fiecă toamnă zorile
Dinainte pregătesc și știu
Ceasul plecării și venirii cocorilor...
Și iarna poate-ar uita
Să-și întindă împărățiile,
Dar când găsește pădurea pustie,
Când vede atîta pregătire
Și de nimeni, de nicăieri
Nici o împotrivire –
Iarna – pictoriță de meserie –
Își aduce tone de var, mistriile
Și-n cîteva ore de practică,
Ore de măiestrie,
Ea dă în alb toate satele,
Toate orizonturile,
Toate cîmpiile...

KIŞ-ATELYESİ OLMAYAN RESİMCİ

Fidannar her güz unutmaz
Rubalarını soyunmaa,
Gün duuması her güz
Turnaların gitmesinä,
Onnarın gelmesinä
Eveldän hazırlanér,
İşini islää biler...

Kış kimär kerä unudér
Kanatlarını o germeer,
Ama açan boş daa o bulér,
Açan büük hazırlanmak görer,
Kimsey önünä çıkméér açan,
Kış işinä başléér ozaman.

Kış käämil resimci olarak,
İşini pek çok severäk,
Çok ton kireç getirer,
Elinä bir kürek alér,
Birkaç saat işlediktän sora,
Onun büük ustalına görä
Küülär pek biyazlanér,
Tarlalar da ak olér...

TIMPUL DIN OCHII FLORILOR

Timpul ne deschide zorii,
Cerule nostru-i plai senin,
Timpul cel din ochii florii
Ne aduce și destin.

ÇIÇEKLERİN GÖZLERİNDÄN GELÄN ZAMAN

Gün duumasını getirer zaman,
Maavi gök olér salt açık dolay,
Çiçeklerin gözlerindän gelän
Zaman tez getirer ecel kolay.

Alexandru Donici
(1806-1865)

LUPUL ȘI CUCUL

- Rămii sănătos, vecine!
Au zis lupul cătră cuc.
Aceste țări de rău pline
Le părăsăsc și mă duc.
Nu mai pot trăi aice,
De om, cîne, prigonit.
În Arcadia, ferice!
Este codru de trăit,
Unde aurita vreme
Împărățește deplin,
Unde lupu nu se teme
De năpăstile ce-i vin.
Acolo nu sînt războaie,
Toți în pace viețuiesc:
Omul este blînd ca oaie,
Iar cîinii nici hămăiesc.
- Cale bună, măi vecine!
Dar te rog să-mi spui curat:
Năravul nu-ți iei cu tine?
Și colții ai lepădat?
- Să-i lepăd? Da' cum se poate?
- Apoi ține minte, frate,

**Aleksandru Doniç
(1806-1865)**

**CANAVAR HEM PUPUK
KUŞU**

– **K**al saalıcaklan sän, komuşuyka!-
Demiş pupuk kuşuna canavar.
Bu dolaylar ölä kötü ki, yonga
Olmuş herersi. Taa berbat olur.
Beni hererdän kooléérlar açan,
Yaşamam burada, kaçırım bän,
Salt Arkadiyada* olur kısmet!
Onun daalarında var bereket.
Nerdä vakıdını geçirisin
Mutlu, herersini sän gezirsin.
Nerdä canavar korkmaz,
Ne demäk korku bilmáz.
Orda cenk gitmeer,
Halk hiç çekişmeer:
Usludur ruhu insanın,
Çıkméér sesi köpeklerin.
– Yolunuz açık olsun, komşu! –
Karşılık vermiş guguk kuşu.
Ama sölä, canavar, açıkça:
Tabetini bizä satacan kaçá?

Că la viitoarea iarnă,
Ai să rămii fără blană.
Și așa s-au întâmplat,
Precum cucu i-au cîntat.

Între oameni iar sînt unii
Cu colți de lup înzăstrați:
Ori în care parte-a lumii,
Ei vor fi tot nempăcați.

Bak sãn, diřlerin olmuř para-para.
– Taa bir tek sz sleyim sana, –
Demiř kuř, bakarak gznã.
Kardařım, tut aklında:
Gelecek kara kiř ta
Krksz kalırsın sãn-
Bunu sleerim bãn.
Salt guguk kuřun dedii olér,
İnsan onun sesini sesleer,
Eklemiř kuř.

Masal szn z:
Bizim insanarın kimileri
Takér canavarın diřlerini:
Nereyã dã gitselãr,
Dayma mutlu diil onnar.

Ek: Arkadiya Greřiyanın bir
dolayı, nerdã var ok popaz.
Gemiřtã (XV1-XV111 asirlerdã)
yařamak iin sayıldadı en raatlı dolay.

RĂCUL, BROASCĂ ȘI ȘTIUCĂ

- Racu, broasca și o știucă
Într-o zi s-au apucat,
De pe mal în iaz s-aducă
Un sac cu grâu încărcat.
Și la el toți se înhamă:
Trag, întind, dar ieu de samă
Că sacu stă neclintit,
Căci se trăgea neunit.
Racul înapoi se da,
Broasca tot în sus salta,
Știuca foarte se izbea
Și nimic nu isprăvea.
Nu știu cine-i vinovat;
Însă, pe cât am aflat,
Sacul în iaz nu s-au tras,
Ce tot pe loc au rămas.

Așa-i și la omenire,
Cînd în obștii nu-i unire.

ENGEÇ, KURBAA HEM ŞTÜKA

Engeç, kurbaa hem dä ştüka
Yazın gözäl bir günündä
Sözleşer buluşmaa göldä,
Booday varmış bir çuvalda.
Onnar çuvala koşulmuş,
Her tarafa onu çekmiş,
Çuval sa erindä kalmış:
Çünkü barabar çekilmemiş.
Engeç salt geeri çekärmiş,
Kurbaa yukarı atlarmış,
Ştüka sadecä düünärmiş-
Hiç bişey o yaparmış.
Hiç sölemeyamam kabaat kimdä,
Ama benim bildiimä görä dä,
Cuval durarmış göl kıyısında,
Dim-dik beklärmiş kendi erindä.

Masal sözün özü:
Nerdä hiç birlik yok,
Orda kötü iş çok.

LEUL LA VÎNAT

Leu, lupu, vulpea și cînele odat',
Ca niște buni vecini, s-au fost alcătuit
Cu toții întrunit,
Să umble la vînat:
Și ce vor căpăta să-mpartă măsurat
Se-ntîmplă dar, că vulpea-ntăi
Un cerb frumos au prins,
Și adunînd pe toți ai săi,
Spre jertvă l-au întins
– Acum e treaba me, băieți,
Le zisă leu lor.
Voi trebui numai să vedeți
Cum eu împart ușor.
Și dispicînd îndat' pe cerb în patru părți,
Au zis: – Aceste sînt frățeștile bucăți.
Și iată: *ce întăi* e parte me de frate:
Al doile, pe drept ca unui leu se cade;
Ș-ace *al triile*, tot mie se cuvine,
Precum voi știți prea bine.
Iar de *al patrele*, oricare s-ar atinge,
Pe loc îl voi învinge.

ASLAN AVDA

Aslan, canavar, tilki hem köpek-
Hepsicii uslu komşu olarak,
Bir gün barabar toplanmış,
Ava gitmää karar almış.
Biri-birinä söz vermiş onnar,
Kurbannarı dostça paylaşsınnar.
İlkin tilkinin kısmeti çıkmış-
O çok gözäl bir karaça tutmuş.
Hepsi kurbana yaklaşér,
Dişlerini onnar bileer.
Aslan sert-sert bakmış,
Dostlarına demiş:
– Çocuklar, şindi benim işim,
Benim oldukça keskin dişim.
Siz sade bana bakıp, bakın,
Nasıl olur işi kurbanın.
Ön pañçasıynan urér,
Kurban dördä bölüner.
– Hepsi kardaş parçası,
İmään geldi sırası, –
Tez demiş onnara aslan,
Bir parçayı almış açan.
– İkinci parça da bana-
Aslanın haki var ona.
– Sizin bildiinizä görä,
Ücücüsü dä hep bana,
A kim pancasını atacak,
Dördüncüyä, hemen ölecek,-
Demiş aslan.
Masal sözün özü:
Kuvetli olan insan,
Baskı yapér her zaman.

**Liviu Deleanu
(1911-1967)**

BUNURILE MELE

Bunurile mele toate
Cîte o viață-am adunat
De pe drumuri mult umblate,
Ție ți le-am dat.

Ți-am dat dragostea culeasă
Zi de zi, din om în om,
Ca albina ce-amiroasă
Toată floarea unui pom.

Te făcusem mai bogată
Și cu alte avuții,
Cum e dragostea curată,
Ce-o strînsei de la copii.

Numai dragostea te poate
Ferici cu-adevărat...
Bunurile mele toate
Ție ți le-am dat.

Liviu Delyänu
(1911-1967)

BENİM ZENGİNNİM

Ömürümdä ne kazandım,
Dolayları çok gezeräk,
Hepsini bän sana verdim,
Seni delicä severäk.

Her gün topladım sevgimi
Bän baaşladım sade sana,
Havezlän yaptım işimi,
Benzärdim uçan kuana.

Seni yaptım taa zengin-
Dibi hiç yok sevginin,
Açan o oldukça pak,
A topléér onu uşak.

Sadecä parlak sevgi
Yapar seni kısmetli...
Ömürümdä ne kazandım,
Hepsini bän sana verdim.

NOCTURNĂ

Auzi, iubito, viscolul de-afară?
Auzi cum vîntul tremură-n perdea?
Las pana încă udă-n călimară
Și vin să-mi reazem fruntea-n poala ta.

Rămînem amîndoi ca-ntr-o baladă
Din nu știu care cărți în vîlmășag...
Auzi, iubito, dansul de zăpadă?
Auzi cum vîntul vîjîie-n hogeag?

Și ne-afundăm cu gîndul în vecie:
Au cum va ninge-n anul 2000?
Probabil fără nici o vijelie...

Și-adormim la foc ca doi copii.

GEÇÄ OLDUU ZAMAN

Dıřarda esän lüzgeri
İřidermisin, sevgilim?-
Bak, salléer o perdeleri.
Yazma kalemimi bän braktım,
Tez geldim sana dayanayım.

Ha, yalnız kalalım,
Yan-yana yatalım...
Oynayan pak kaarın sesini
İřidermisin, sevgilim?-
Nicä baca çeker içini?

Ha, diveç düşünceyä dalalım,
2000-da kaar olur mu, bakalım,
Bän sanérım, ani saurgun hiç olmaz-
Ozaman da yatalım uřak gibi biz.

PICURĂ DIN STELE

P icură din stele
Aur peste rîu,
Pe cînd vîntul doarme
C-un toiag la brîu.

Dar un strop de aur
Picură mlădiu
Și deasupra slovei
Ce-am purces s-o scriu
Nu c-un vîrf de pană,
Ci c-un vîrf de stea
Pe o frunză verde –

Ție, draga mea!

DAMNÉÉR YALDIZLARDAN

Lüzgär uykuya dalér açan,
Bakméér hiç birisinin gözünä,
Ay aydınında yıldızlardan
Damnéér altın derenin üzünä.

Ne artık yazabildim kolayça,
Birkaç altın damnası usluca
Akér benim yazılarım üstünä,
Kalemim bakér yıldızın gözünä,
Fidan eşerer yaprak-yaparak,
Seni, sevgilim, bekleyäräk,
Ne yazdımsa, hepsi sana-
Sevgini getir sän bana!

GELOZIE

Stăm iarăși singuri amîndoi...
Și-n timp ce rîdem împreună,
De sus, pe umerii tăi goi.
Se varsă pulberea de lună.

Afară prinde-un vînt plăpînd
Lîngă fereastră să ne-adie...
Și ești frumoasă ca nicicînd
În seara asta argintie.

Iar liliacul de sub geam,
Gelos pe dorurile mele,
Ar vrea și el măcar c-un ram
Să-și vîre floarea prin perdele.

KISKANÇLIK

Senä yalnız kaldık ikimiz...
Açan şenniktän gülärdik biz,
Çır-çıplak omuzlarına göktän
Dökülärdi ayın şafkı birdän.

Temiz lüzgär eser dıřarda,
Fısıldéer bizä pençeredä...
Bu avşan ölä gözälsin-
Sän pak altına benzersin.

Pençeredän bakér lüläka,
Kıskanarak benim sevgimi,
Sevgiylän sana baka-baka,
İsteer vermää çiçeklerini.

**Mihai Eminescu
(1850-1889)**

LUCEAFĂRUL

A fost odată ca-n povești,
A fost ca niciodată,
Din rude mari împărătești,
O prea frumoasă fată.

Și era una la părinți
Și mândră-n toate cele,
Cum e Fecioara între sfinți
Și luna între stele.

Din umbra falnicelor bolți
Ea pasul și-l îndreaptă
Lîngă fereastră, unde-n colț
Luceafărul așteaptă.

Privea în zare cum pe mări
Răsare și străluce,
Pe mișcătoarele cărări
Corăbii negre duce.

Îl vede azi, îl vede mâini,
Astfel dorința-i gata;
Iar el, privind de săptămîni,
Îi cade dragă fata.

Mihay Eminesku
(1850-1889)

ÇOBAN YILDIZI-ÇULPAN

Olur masaldaki gibi-
Sevgidä yok dibin dibi.
Geçmiştä hiç olmayan olmuş-
Kral soyundan bir evlad duumuş.

Zaman kendi yolunu almış,
Kız gözelin gözeli büümüş,
Yıldızların içindä ay gibiymiş,
Kızın yıldızı parlak, süünmüz olmuş.

Kubeyin gölgesindän çıkıp,
Genç kismetinä dooru gidip,
Açık pençerä yanında bekleer,
Luçafêr tez gelsin-kızcaaz isteer.

Keçi yollarından gidärkän,
Kara deniz-gök birleşirkän,
Çulpan duuup, parlamış,
Kıza selâm vermiş.
Kızcaaz durup, uzaklara bakarmış,
Yıldız kara gemileri güdärmiş.

Secä-gündüz tez geçer,
Afta aftayı aşêr,
Bakêr kızcaaza Luçafêr,
Ona birdän sevgi duyêr.

Cum ea pe coate-și rezema
Visînd ale ei tîmple,
De dorul lui și inima
Și sufletu-i se împle.

Și cît de viu s-aprinde el
În orișicare sară,
Spre umbra negrului castel
Cînd ea o să-i apară.

* * *

Și pas cu pas pe urma ei
Alunecă-n odaie,
Țesînd cu recile-i scînteii
O mreață de văpaie.

Și cînd în pat se-ntinde drept
Copila să se culce,
I-atinge mîinile pe piept,
I-nchide geana dulce;

Și din oglindă luminiș
Pe trupu-i se revarsă,
Pe ochii mari, bătînd închiși,
Pe fața ei întoarsă.

Auunu yanaana koymuŖ,
Dirseen  dilber k z dayanmıŖ-
İini kaplamıŖ darsıklık,
Canında parlamıŖ ateŖlik.

AvŖam  st  olunca,
Bir yıldız abuk parl er,
Onun Ŗafk  yanınca,
Kara saray g r ner,
Kızın ıktını san r,
Onu pek g rm a isteer.

* * *

Yıldız, sızıp kızın odasına,
Enikunu takil r peŖin ,
Sevgi kıvılcınnar saarak,
Kızı sevda tuzaa eker k.

Kız, uzanıp, yatmıŖ aan,
Luaf r d Ŗm Ŗ ozaman.
Darsık Ŗıllak  pm Ŗ ellerini,
TaramıŖ uzun kirpiklerini.

Bir aynaya g kt n sızan nur
Kızın tenin  bol-bol ak r,
Gec  karannıını tez daad r,
Dilberin nurunna  p Ŗer.

Ea îl privea cu un suris,
El tremura-n oglindă,
Căci o urma adînc în vis
De suflet să se prindă.

Iar ea vorbind cu el în somn,
Oftînd din greu suspină:
– O, dulce-al nopții mele domn,
De ce nu vii tu? Vină!

Sobori în jos, luceafăr blînd,
Alunecînd pe-o rază,
Pătrunde-n casă și în gînd
Și viața-mi luminează!

El asculta tremurător,
Se aprindea mai tare
Și s-aranca fulgerător,
Se cufunda în mare;

Și apa unde-au fost căzut
În cercuri se rotește,
Și din adînc necunoscut
Un mîndru tînăr crește.

Vșor el trece ca pe prag
Pe marginea ferestei
Și ține-n mîna un toiag
Încununat cu trestii.

Bak r kızıcaaz ona g l mseyerek,
Aynada yıldız oyn er titreyerek,
Kızın d ş n  girm e ister,
-„Can dost b n olayım ona”, -deer.

D ş nd  lafeder gen , dilber kız,
Oflanmasını  şider yıldız:
-„Ah, s n gecemin tatlı Beyi,
Ne bekledersin  oktan beni?
Sana deerim, Beyim, sana,
 abuk gels n  s n bana!

Tek yıldızım! Nur  zerind n
Kay da gel, gir can evim  s n,
Senin  ok tatlı yangınından
Doyunca mutlu olayım b n”.

Yıldız kızı sesleer titireyerek,
Temiz canı yan r, ona bakarak.
Bir anda yıldız deniz  atıl r,
Derin sular i in  bird n dal r.

Yıldız d ş n deniz eri
Tez ol r su  evreleri.
Hi  bilinmey n derinnikt n
Bir gen  b y y r-g z l g zeld n.

Yıldız pen ered n yavaş sızmış,
Sansın bir insan e ikt n girmiş:
Yalabık baston elind ,
İncecik kamy  belind .

Părea un tânăr voievod
Cu păr de aur moale,
Un vînăt giulgi se-ncheie nod
Pe umerele goale.

Iar umbra feții străvezii
E albă ca de ceară –
Un mort frumos cu ochii vii
Ce scînteie-n afară.

- Din sfera mea venii cu greu
Ca să-ți urmez chemarea,
Iar cerul este tatăl meu
Și muma-mea e marea.

Ca în cămara ta să vin,
Să te privesc de-aproape,
Am coborît cu-al meu senin
Și m-am născut din ape.

O, vin'! odorul meu nespus,
Și lumea ta o lasă;
Eu sunt luceafărul de sus,
Iar tu să-mi fii mireasă.

Golo-n palate de mărgean
Te-oi duce veacuri multe,
Și toată lumea-n ocean
De tine o s-asculte.

Luçafêr bir genç Bey görüner,
Altın, yımuşak saçı büüyer.
Çıplak omuzunda yapılan düümä
Benzeer gözäl keten bez sarafana.

Üzü biyaz, bal mum renkli,
Benizi açık gölgeli
Bir ölü bizä bakêr, sansın, diri,
Ateş saçêr Luçafêrın gözleri.

- **T**eklifinä geleyim dedim açan,
Pek zor oldu ayırılmaa erimdän:
Göklär-benim bobam,
Deniz-benim anam.

Gözäl odana girmäk için,
Sana yakından bakmak için,
Göklerdän çabuk düştüm,
Suda enidän duudum.

Şabucak brak sän şu dünneeni,
Can dostum olarak, sev beni.
Luçafêrım bän, şekerim,
Ol benim nazlı gelinim!

Göktä mercan sarayımda
Üzyıllarca sän durursun,
Baştan başa okeannarda
Sän tek bir çorbacı olursun”.

- **D**e, ești frumos, cum numa-n vis
Un înger se arată,
Dară pe calea ce-ai deschis
N-oi merge niciodată;
Străin la vorbă și la port,
Lucești fără de viață,
Căci eu sunt vie, tu ești mort,
Și ochiul tău mă-ngheață.

* * *

Trecu o zi, trecură trei
Și iarăși, noaptea, vine
Luceafărul deasupra ei
Cu razele-i senine.

Ea trebui de el în somn
Aminte să-și aducă
Și dor de-al valurilor domn
De inim-o apucă:

- **C**obori în jos, lucefăr blind,
Alunecînd pe-o rază,
Pătrunde-n casă și în gînd
Și viața-mi luminează!

Cum el din cer o auzi,
Se stinse cu durere,
Iar ceru-ncepe a roti
În locul unde pieri;

- „S n bir d ş gibi g z lsin,
Haliz Ayoza benzeersin.
Ama a tın yola b n
Gid m m hi  birzaman.
 z n d , s z n d  yalancı,
Őil  rsın s n, sansın, dilenci!
B n diriyim, s n s   l ys n,
Dondur r beni senin g z n”!

* * *

- Aradan salt birkaç g n ge er,
Lu af r gec  gen  geler.
Bak r gen  kızın g z n ,
Sa  r a ık nur  z n .
Kız tatlı uykusunda,
A ık temiz  reend 
Dalga Beyi tez hatırl  r,
Yanına Yıldızı  aar r:
- „Nur  zerind n kayarak,
 m r m  aydınarak,
 n aŐaa, tatlı Yıldızım,
Ol s n benim can sevgilim!”
Yıldız teklifi iŐitmiŐ a an,
Acıdan hemen o s  nm Ő bird n.
G k durmadan, d nm a baŐlamıŐ,
Ordan bir parlak yıldız  ıkmıŐ.

În aer rumene văpăi
Se-ntind pe lumea-ntreagă,
Și din a caosului văi
Un mîndru chip se-ncheagă;

Pe negre vițele-i de păr
Coroana-i arde pare,
Venea plutind în adevăr
Scăldat în foc de soare.

Din negru giulgi se desfășor
Marmoreele brațe,
El vine trist și gînditor
Și palid e la față;

Doar ochii mari și minunați
Lucesc adînc himeric,
Ca două patimi fără saț
Și pline de-ntuneric.

- Din sfera mea venii cu greu
Ca să te-ascult și-acuma,
Și soarele e tatăl meu,
Iar noaptea-mi este muma;

O, vin', odorul meu nespus,
Și lumea ta o lasă;
Eu sunt luceafărul de sus,
Iar tu să-mi fii mireasă.

Havada kızıl ateş kıvılcını
Tez kaplêêr dünneenin her tarafını.
Haosun içindä büücü sima
Birdän-birä çabuk başlêêr duumaa.

Kara kıvırcık saçında
Korona yanêr başında,
Yıkanêr güneşin ateşindä,
Üzüp, yıldız gelir dooru erä.

Yıldız savanı keder gibi kara,
Sarkak elleri sä benzeer mermerä.
Asık suratlı, düşünceli olarak,
Tez gelir Çulpan, üzü solgun bakarak.

Ama gözleri pek iiri, yalpak-
Şilêêr onnar bir ham düş olarak,
Sansın baş belası çeker,
Karannaa doymaa hiç bilmeer.

„**S**eni genä sesleyim, dedim açan,
Pek zor oldu ayrılmaa erimdän.
Güneş-benim bobam,
Gecä-benim anam.

Sabuk gel, brak sän şu dünneeni,
Can dostum olarak, sev beni!
Luçafêrim bän, şekerim,
Ol benim nazlı gelinim!

S, vin', în părul tău bălai
S-anin cununi de stele,
Pe-a mele ceruri să răsai
Mai mîndră decît ele.

- **S**, ești frumos, cum numa-n vis
Un demon se arată,
Dară pe calea ce-ai deschis
N-oi merge niciodată!

Mă dor de crudul tău amor
A pieptului meu coarde,
Și ochii mari și grei mă dor,
Privirea ta mă arde.

- **D**ar cum ai vrea să mă cobor?
Au nu-nțelegi tu oare,
Cum că eu sunt nemuritor,
Și tu ești muritoare?

- **N**u caut vorbe pe ales,
Nici știu cum aș începe -
Deși vorbești pe înțeleș,
Eu nu te pot pricepe;

Dar dacă vrei cu crezămînt
Să te-ndrăgesc pe tine,
Tu te coboară pe pămînt,
Fii muritor ca mine.

S, gel kula saçlarına
Yıldızlı feneç takayım!
Uzaktakı göklerimä
Saçasın tutuşan yalın”.

- „**S**än bir düş gibi gözälsin,
Bir demona sän benzeersin,
Ama açan yola çıkamam bän,
Seninnän olamam hiç birzaman!

Beni ezer senin sevgin,
Kara, iiri gözlerinin
Bakışı beni çıldırêr,
Güüs kirişlerim acıyêr”.

- „**N**asıl göktän ineyim bän?
Yok sa hiç bilmeermisin sän:
Bän ölümsüzüm,
Sän sä ölürsün!”

- „**B**än söz açtım zaman,
Seçmä laf aaramam.
Makar annaşılır söleersin,
Canımın içinä girmeersin.

Sän ölä yakınsan sevgimä benim,
Gerçektän istärsän seni seveyim,
Aşaa inip, gör toprak üzünü,
Benim gibi sän dä ol ölümnü”.

- **T**u-mi ceri chiar nemurirea mea
În schimb pe-o sărutare,
Dar voi să știi asemenea
Cît te iubesc de tare;

Da, mă voi naște din păcat,
Primind o altă lege;
Cu vecinicia sunt legat,
Ci voi să mă dezlege.

Și se tot duce... S-a tot dus.
De dragu-unei copile,
S-a rupt din locul lui de sus,
Pierind mai multe zile.

* * *

În vremea asta Cătălin,
Viclean copil de casă,
Ce împlă cupele cu vin
Mesenilor la masă,

Vn paj ce poartă pas cu pas
A-mpărătesei rochii,
Băiat din flori și de pripas,
Dar îndrăzneț cu ochii,

Cu obrăjei ca doi bujori
De rumeni, bată-i vina,
Se furișează pînditor
Privind la Cătălina.

-„Şlümsüzlüümü sän isteersin,
Sade tek bir öpüş verersin.
Seni pek çok sevdiimi bän,
Acaba bileermisin sän?

Diştirärsäm bän kuralı,
Olurum pek büük belalı.
Sonsuzlaa bän heptän baalıyım,
Ama istediini yapırım”.

Bu sözləri söyleyip,
Kıza sevgi gösterip,
Yıldız eski erini brakmış,
Birkaç gün ortadan yok olmus.

* * *

Bir şiret çocuk bu anda,
Gözäl Katalin adında,
Filcannara şarap tez döker,
Musaafirlerä ikram eder.

Kızları çok sevän bu gözäldän gözäl oğlan,
Padişaa eşin fistanın kuyruunu taşıyan,
Piç çocuk çiçektänmiş,
Ama girgin gözlüymüş.

Yanakları iki çiçek-
İstediindän kızarmış pek.
Kızı saklı izlemiş,
Piç ona yalpak demiş:

- D**ar ce frumoasă se făcu
Și mândră, arz-o focul;
Ei, Cătălin, acu-i acu
Ca să-ți încerci norocul.
- Ș**i-n treacăt o cuprinse lin
Într-un ungher degrabă.
- Da' ce vrei, mări Cătălin?
Ia du-t' de-ți vezi de treabă.
- **S**e voi? Aș vrea să nu mai stai
Pe gânduri totdeuna,
Să rîzi mai bine și să-mi dai
O gură, numai una.
- **D**ar nici nu știu măcar ce-mi ceri,
Dă-mi pace, fugi departe -
O, de luceafărul din cer
M-a prins un dor de moarte.
- **D**acă nu știi, ți-aș arăta
Din bob în bob amorul,
Ci numai nu te mînia,
Ci stai cu binișorul.
- C**um vînătoru-ntinde-n crîng
La păsărele lațul,
Cînd ți-oi întinde brațul stîng
Să mă cuprinzi cu brațul;

„Ah, Katalina, ne gözälsin!
Ateş gibi çoktan parlêêrsın,
Artık geldi zamanı,
Denä sän kismetini”.

Yavaşık geçärkän köşedän,
Katalin kavrêêr kızı birdän.
„Ne isteersin, brä Katalin, sän?
Geeri çekil dä git yolundan!,-
Demiş Katalina adında kız,
Kalmamış onun üzündä hiç iz.

- „Ne isteerim mi? Hiç durma sän tek
Başına düşüncäk olarak!
Güleräk, bir öpüş ver bana,
Sevgi göstereyim bän sana”,-
Demiş piç Katalin.

- „Ne istediini hiç bilä annamam,
Brak sän beni raada, yok ol yolumdan!
Maavi göktä Luçafêru görümcä,
Süünmâz darsık tuttu ömür boyunca”.

- „Ser sevgi ne demäk bilmärsän sän,
Bu mutlulukta üüredirim bän.
Sän sade üfkelenmä,
Usluca dur erindä.

Nicä bir avcı kuşlara
Kurêr tuzak çalılıkta,
Sol elimi uzadêrim sana,
Onu tutup, tez sarıl sän bana.

Și ochii tăi nemișcători
Sub ochii mei rămâie...
De te înalț de subsuori
Te-nalță din călcâie;

Cînd fața mea se pleacă-n jos,
În sus rămîi cu fața,
Să ne privim nesățios
Și dulce toată viața;

Și ca să-ți fie pe deplin
Iubirea cunoscută,
Cînd sărutîndu-te mă-nclin,
Tu iarăși mă sărută.

Ea-l asculta pe copilaș
Uimită și distrasă,
Și rușinos și dragălaș,
Mai nu vrea, mai se lasă,

Și-i zise-ncet: – Încă de mic
Te cunoșteam pe tine,
Și guraliv și de nimic,
Te-ai potrivi cu mine...

Dar un luceafăr, răsărit
Din liniștea uitării,
Dă orizon nemărginit
Singurătății mării;

Hiç kımıldanmaz g zlerin d 
Kalsın g zlerimin iind .
Bas ayakların ucuna,
abuk gir benim koynuma.

 z m bak r aŐaa dooru aan,
 z n  z m  g ls n ozaman.
Bakalım biri birimiz ,
Tatlı olsun  m r m z .

Sevgi nedir bilm e ist rs n,
Sesl , ne s leerim sana b n:
Seni  p rk n darsık olarak,
S n d   p beni ok seviner k”.

 i s z ŐaŐkın, dalgın olarak,
Kız k rpecik ocuu sesleyer k,
Utancak, sevdalı g r ner k,
SeviŐm e hem isteer, hem d  kork r.

„B n seni bilerim taa k  kt n,
Faydasızsın, yırtık aazlıhsın s n,
Ama sana oktan benzeerim b n,
YavaŐık deer kız, ocaa bakarkan...

Baksa, unutma sessizliind n
Luaf r ıkıp, abuk geler.
Dalgayı yalnızlık iind n
Usuz er  hızlı g t rer.

Și tainic genele le plec,
Căci mi le umple plînsul
Cînd ale apei valuri trec
Călătorind spre dînsul;

Lucește c-un amor nespus,
Durerea să-mi alunge,
Dar se înalță tot mai sus,
Ca să nu-l pot ajunge.

Pătrunde trist cu raze reci
Din lumea ce-l desparte...
În veci îl voi iubi și-n veci
Va rămînea departe...

De-aceea zilele îmi sunt
Pustii ca niște stepe,
Dar nopțile-s de-un farmec sfînt
Ce nu-l mai pot pricepe.

-Tu ești copilă, asta e...
Hai și-om fugi în lume,
Doar ni s-or pierde urmele
Și nu ne-or ști de nume,

Șăci amîndoi vom fi cumiști,
Vom fi voioși și teferi,
Vei pierde dorul de părinți
Și visul de luceferi.

Sanımı kapl   bir keder,
G z yařım  z m  d řer,
Açan dalga-dalga su ak r,
Geçip, ona dooru o gider.

Parl  r g r nmemiř sevgisi,
Pek dertleer canımı acısı.
Etiřmeyim onu peřind n-
Luçaf r çabuk kaç r bend n.

Yıldız suuk g z nurunnan kederli
Geler bizi ayıran oradan.
Ona diveç bakarak sevgili,
Baalı kal r canım pek uzaktan.

Bunun iin g nnerim
Benzeer kısır kırlara.
G ç, b  c  gecelerim
Geler bir annařmazlaa”.

- „**S** n gerekt n k  k kızsın-
Gel, gel d nneyi gezelim,
Kayıp olsun izlerimiz,
Hept n silinsin adımız.

Akıllı olarak ikimiz,
Sevgid  mutlu yařarız biz.
Ana-boba hasreti olmasın,
Yıldızlar iin d  d ř kalmasın”.

* * *

Porni luceafărul. Creșteau
În cer a lui aripe,
Și căi de mii de ani treceau
În tot atâtea clipe.

Un cer de stele dedesupt,
Deasupra-i cer de stele –
Părea un fulger ne-nterupt
Rătăcitor prin ele.

Și din a caosului văi,
Jur-împrejur de sine,
Vedea, ca-n ziua cea dintâi,
Cum izvorau lumine;

Sum izvorînd îl înconjur
Ca niște mări, de-a-notul...
El zboară, gînd purtat de dor,
Pîn' piere totul, totul;

Săci unde-ajunge nu-i hotar,
Nici ochi spre a cunoaște,
Și vremea-ncearcă în zadar
Din goluri a se naște.

Nu e nimic și totuși e
O sete care-l soarbe,
E un adînc asemenea
Uitării celei oarbe.

* * *

Göklerä çıkıp, Luçafêr
Hacılık yolunu alêr.
Büüyer onun kanatları,
Geerdä brakêr bin yılları.

Aşaada pek yıldızlı gök,
Yukarsı da yıldızlı çok.
Yıldırım gibi Luçafêr
Durmadan gezip, dolaşêr.

Hem dâ haostan çıkan,
Her tarafını saran,
Şafkların aktını Çulpan görer,
İlk gün parladına onnar benzeer.

Onu sızan şafklar tez sarêr,
Sansın deniz dalgası üzer.
Darsık olarak uçêr Luçafêr,
Ölümünä dooru çabuk gider.

Gidilän erin sınırı olmaz,
Gözün ucu oraya varamaz.
Boşuna savaşêr zaman
Duumaa görünän boşluktan.

Dralarda hiç bişey yok,
Ama var sade susuzluk.
Kör unudulana benzer,
Derin bir karannaa dalêr.

- **D**e greul negrii vecinicii,
Părinte, mă dezleagă
Și laudat pe veci să fii
Pe-a lumii scară-ntreagă;

O, cere-mi, Doamne, orice preț,
Dar dă-mi o altă soarte,
Căci tu izvor ești de vieți
Și dătător de moarte;

Reia-mi al nemuririi nimb
Și focul din privire,
Și pentru toate dă-mi în schimb
O oră de iubire...

Din caos, Doamne, -am apărut
Și m-aș întoarce-n caos...
Și din repaos m-am născut,
Mi-e sete de repaos.

- **H**yperion, ce din genuni
Răesai c-o-ntreagă lume,
Nu cere semne și minuni
Care n-au chip și nume;

Tu vrei un om să te socoți,
Cu ei să te asemeni?
Dar piară oamenii cu toți,
S-ar naște iarăși oameni.

- „Allahım, titsi bir zorluk
Komşuluktan kurtar beni.
Bütün dünneedä büük metinnik
Diveç-diveç pek anır seni.

Oh, benim tek can Allahım,
Herbir cezanı çekirim!
Ömür-ölüm sendän gelir,
Başka bir ecel bana ver!

Sän al ölümsüzlüün nurunu,
Ko gelsin göz ateşin sonu,
Bir saat sevgi için ver bana,
Pek çok yalvarêrım bän sana.

Allahım, haostan bän duudum,
Haosa da genä dönerim.
Dinnenmektän peydalandım,
Durgunnuktan da susadım”.

- „Giperion uçurumdan
Bütün dünnää gibi çıkêr,
Şaşa kalmaa istämedän,
Suratsızlardan pek kaçêr
(Giperion-sputnik Saturna).

İsteersin olmaa insan,
Onnara benzemää sän?
Bil: insannarın hepsi öler,
Sora duuup, genä insan olêr.

Ei numai doar durează-n vînt
Deșarte idealuri –
Cînd valuri află un mormînt,
Răsar în urmă valuri;

Ei doar au stele cu noroc
Și prigoniri de soarte,
Noi nu avem nici timp, nici loc,
Și nu cunoaștem moarte.

Din sînul vecinicului ieri
Trăiește azi ce moare,
Un soare de s-ar stinge-n cer
S-aprinde iarăși soare;

Părînd pe veci a răsări,
Din urmă moartea-l paște,
Căci toți se nasc spre a muri
Și mor spre a se naște.

Iar tu, Hyperion, rămii
Oriunde ai apune...
Cere-mi cuvîntul meu dintîi –
Să-ți dau înțelepciune?

Vrei să dau glas acelei guri,
Ca dup-a ei cîntare
Să se ia munții cu păduri
Și insulele-n mare?

 nnar salt l zgerd  korun r,
İdealları sa boş  ik r.
Dalgalar bul r mezar a an,
Eni dalga  ik r ozaman.

İnsan ba arı yıldızı var,
Hi  durmadan koola  er onnar.
Vakit ne dem k hi  bilmeeriz,
 l ms z z salt biz hepimiz.

 l ms z d nk  g us nd n
Ya   r bu g n herbir  l n.
Bir g ne  s un rs  gokt ,
Ba ka g ne  yan r orda.

San r, ani yanacek dive ,
Ama buna umudu yok hi :
Hepsi duu r  l m i in,
 ler hepsi duumak i in.

 iperion, akıl vereyim b n:
Hept n kal o  ld  n erd  s n,
İst rs n bu s z m  s leyim,
S n ozaman uslanırsın bekim?

S n isteersin: b n sesimi  ıkarayım?
Kimisinin fikirini d zeldeyim?
Daalar bayırlan birle sin?
Adalar da deniz olsun?

Vrei poate-n faptă să arăți
Dreptate și tărie?
Ți-aș da pământul în bucăți
Să-l faci împărăție.

Îți dau catarg lîngă catarg,
Oștiri spre a străbate
Pămîntu-n lung și marea-n larg,
Dar moartea nu se poate...

Și pentru cine vrei să mori?
Întoarce-te, te-ndreaptă
Spre-acel pămînt rătăcitor
Și vezi ce te așteaptă.

* * *

În locul lui venit din cer
Hyperion se-ntoarse
Și, ca și-n ziua cea de ieri,
Lumina și-o revarsă.

Căci este sara-n asfințit
Și noaptea o să-nceapă;
Răsare luna liniștit
Și tremurînd din apă

Și umple cu-ale ei scînteii
Cărările din crînguri.
Sub șirul lung de mîndri tei
Ședeau doi tineri singuri:

Bekim iştä bizä dooruluunu,
Kuvedini göstermää isteersin?
Bulurum bän bunun da yolunu:
Küçük topraktan devlet yaparsın.

Veririm çok gemi, asker,
Onnar uzun yol tez aşar,
Denizdän seni geçirär,
Ölüm sä aklıma gelmeer...

Kimin için ölmää istersin?
Çabuk gel sän kendinä dä bak,
Nasıl durêr ölümnü erin
Üzü, seni bekleleyeräk”.

* * *

Söktä ayrılmış erinä
Giperion çabucak döner,
Dünkü gibi o baka-baka,
Her taraflara tez şafk eder.

Avşam olunca, gün batêr,
Gecä bir karannık çöker,
Sessiz, yavaş-yavaş duuêr ay,
Suda titirer, sansın bir tay.

Daalıktaki patikalara
Ateşli kıvılcınnar saçêr,
Gür yapraklı aacın altında
İki kısmetli genç oturêr.

- **S**, lasă-mi capul meu pe sân,
Iubito, să se culce
Sub raza ochiului senin
Și negrăit de dulce;

Cu farmecul luminii reci
Gîndirile străbate-mi,
Revarsă liniște de veci
Pe noaptea mea de patimi.

Și deasupra mea rămîi
Durerea mea de-o curmă,
Căci ești iubirea mea dintîi
Și visul meu din urmă.

Hyperion vedea de sus
Uimirea-n a lor față;
Abia un braț pe gît i-a pus
Și ea l-a prins în brață...

Miroase florile-argintii
Și cad, o dulce ploaie,
Pe creștetele-a doi copii
Cu plete lungi, bălaie.

Ea, îmbătată de amor,
Ridică ochii. Vede
Luceafărul. Și-ncetișor
Dorințele-i încrede:

- „Sevgilim, brak sän başım
Yatsın senin güüsündä,
Olsun benim istediim
Göz nurunun altında.

Sän suuk aydınının büüsünnän
Al düşüncemi seninnän,
Sade diveç uslu kal sän
Ateşli gecelerimnän.

Hem hergün sän üstümdä kal,
Çektiim acılarımı al:
Sän benim ilk sevgilimsin,
Bitki-bitki düşlerimsin”.

Bakêr Giperion göktän,
Nasıl hiç biri birindän
Ayırılmêêr onnarın üzleri,
Sarılêr ona kızın elleri.

Bu iki uşaan başına-
Uzun, gümüş saçlarına
Parlak çiçeklär konêr,
Sansın hoş yaamur düşer.

Sevgi kızı sarfoş edincä,
Kız yukarı çabuk bakınca,
Göktä Luçafêrı görer,
Ne istediini o tez söyleer:

- **S**obori în jos, luceafăr blînd,
Alunecînd pe-o rază,
Pătrunde-n codru și în gînd,
Norocu-mi luminează!

El tremură ca alte dăți
În codri și pe dealuri,
Călăuzind singurătăți
De mișcătoare valuri;

Dar nu mai cade ca-n trecut
În mări din tot înaltul:
- Ce-ți pasă ție, chip de lut,
Dac-oi fi eu sau altul?

Trăind în cercul vostru strîmt
Norocul vă petrece,
Ci eu în lumea mea mă simt
Nemuritor și rece.

1883

- „In, in aşaa, yalpak Yıldızım,
Nur üzerindän karşılایم,
Kısmetimi sän aydınnadarak,
Fikirimä, canıma gireräk!”

Daalarlarda hem baalarlarda,
Kımıldayan büük dalgalarda
Eskisi gibi pek titireer,
Yıldız yalnızlaa yol gösterer.

Baksa, Yıldız çok aar-aar davranêr,
Eskisi gibi denizä inmeer:
- „Bän dä olayım, başkası da olsun,
Bu iştä sän ne hata bulursun?” -
Deer Luçafêr.

Dar dünneedä yaşayarak,
Kısmetinizi geçirin,
Bän sä göklerde kalarak,
Suuk, ölümsüz hep dururum”.
(aprel, 1883)

O, RĂMÎI

„O, rămii, rămii la mine,
Te iubesc atît de mult!
Ale tale doruri toate
Numai eu știu să le-ascult;

În al umbrei întuneric
Te asemăn unui prinț,
Ce se uit-adînc în ape
Cu ochi negri și cumiți;

Și prin vuietul de valuri,
Prin mișcarea naltei ierbi,
Eu te fac s-auzi în taină
Mersul cîrdului de cerbi;

Eu te văd răpit de farmec
Cum îngîni cu glas domol,
În a apei strălucire
Întinzînd piciorul gol

Și privind în luna plină
La văpaia de pe lacuri,
Anii tăi se par ca clipe,
Clipe dulci se par ca veacuri.”

O, KĀL!

«O, kal, kal canım benimnän,
Seni pek çok severim bän!
Sän ne istediini, sevgilim,
Sade bän annayabilirim.

Alaca karannık olér açan,
Suyun derinniinä bakan
Kap-kara gözlü, akıllı olan
Gözäl prință benzeersin ozaman.

Fışırdayan bu otların içindä,
Köpürän dalgaların uultusunda
Bän seni tez üüredirim tanıyasın
Saklı örümesini karacaların.

Seni sansın büücü çalmış görerim:
Dalğanın türküsünü sän seslersin,
Suyun akıntısına atarak
Yavaş-yavaş salt bir çıplak ayak.

Ay dolu olér açan,
Dalgaların içindä sän
Salt şafk görersin ozaman:
Yılların bir kıpış görüner,
Hoş annar sana asir geler».

Astfel zise lin pădurea,
Bolți asupra-mi clătinînd;
Șuieram 1-a ei chemare
Ș-am ieșit în cîmp rîzînd.

Astăzi chiar de m-aș întoarce
A-nțelege n-o mai pot...
Unde ești, copilărie,
Cu pădurea ta cu tot?

Bölä bana fişirdadı daalar,
Yaprak-yaprak üstümdä oynayarak,
Bendän sä tek sıklık işitti onnar,
Yolu kırlara tuttum bän, güleräk.

Şindi geeri dä dönsäm,
Hiç bişey bän annamam...
Ne oldu eşil daalarım sana?
Neredä uşaklım, sölä bana.

DE VORBIȚI MĂ FAC CĂ N-AUD

De vorbiți mă fac că n-aud,
Nu zic ba și nu vă laud;
Dănțuiți precum vă vine,
Nici vă șuier, nici v-aplaud;
Dară nime nu m-a face
Să mă ieu dup-a lui flaut;
E menirea-mi: adevărul
Numa-n inima-mi să-l caut.

ERMÄ LAFCILARA CUVAP- SUSMÄKTİR

Oldukça çok lafeder kim,
Onnarı ayıplaméerim,
Metetmää dä düşünméerim!
Oyna istediin gibi sän,
Ura! Hiç beklämä bendän.
Senin bu oynunu oynamam,
Yalancı türkünü seslemäm.
Dooruluu aaréerim canımda-
Budur büük işim ömürümdä.

LA STEAUA

La steaua care-a răsărit
E-o cale-atît de lungă,
Că mii de ani i-au trebuit
Luminii să ne-ajungă.

Poate de mult s-a stins în drum
În depărtări albastre,
Iar raza ei abia acum
Luci vederii noastre.

Icoana stelei ce-a murit
Încet în cer se suie;
Era pe cînd nu s-a zărit,
Azi o vedem, și nu e.

Tot astfel cînd al nostru dor
Pieri în noapte-adîncă,
Lumina stinsului amor
Ne urmărește încă.

O YILDIZÄ

Şindi duumuş o yıldıza
Yol okadar pek uzun
Ki, şafkı etişsin bizä
Binnärcä yıllar läözım.

Belki çoktan gelärkän yolda
O süünmüş maavi uzaklarda,
Şafkı sa sade şindi görüner,
İnsanın gözünä mutlu bakér.

Ölmüş yıldızın siması bir kaş,
Maavi gökä çıkér yavaş-yavaş,
Yıldız vardı görünmedii zaman,
Hemen süündü baktık ona açan.

Hep ölä sevgimiz gecä yarısı
Kaçér, hiç sorméer burası neresi,
Ama ölmüş yıldızın sevgi şafkı
Dadanarak, dayma izleer insanı.

CRITICILOR MEI

Multe flori sunt, dar puține
Rod în lume o să poarte,
Toate bat la poarta vieții,
Dar se scutur multe moarte.

E ușor a scrie versuri
Cînd nimic nu ai a spune,
Înșirînd cuvinte goale
Ce din coadă au să sune.

Dar cînd inima-ți frămîntă
Doruri vii și patimi multe,
Ș-a lor glasuri a ta minte
Stă pe toate să le-asculte,

Ca și flori în poarta vieții
Bat la porțile gîndirii,
Toate cer intrare-n lume,
Cer veștmintele vorbirii.

Pentru-a tale proprii patimi,
Pentru propria-ți viață,
Unde ai judecătorii,
Nendurații ochi de gheață?

KRITİKÂÇILARIMÂ (KUSUR ÂRÂZÂÇILARIMÂ)

Çiçeklerin sayısı hiç yok,
Başlangıçta işleri pek çok,
Ama titiremektän onnar öler,
Azı toomunu bizim topraa verer,

Pek kolay olasın sän peetçi,
Açan bom-boş fikirin içi,
Maanasız lafları sän dizeräk,
Yan-yana onnarı toplayarak.

Ama canalet insansan sän,
Can hastalü çoktan çekärsän-
Yalancının yalancıysın sän,
Salt bunu söleerim sana bän.
Başlangıçta nasıl çiçeklär
Fikirin kapusunu açér,
İnsan da bu dünneedä bulér
Uygun laf, kendinä er tutér.

Sölä, senin can hastalün için,
Yaşayışını bilmärkän kendin,
Bakışları olsun buzdanduz
Doktor-sudya nerdä buluruz?

Ah! atuncea ți se pare
Că pe cap îți cade cerul;
Unde vei găsi cuvîntul
Ce exprimă adevărul?

Critici voi, cu flori deșerte,
Care roade n-ați adus –
E ușor a scrie versuri
Cînd nimic nu ai de spus.

Ah! Ozaman sanırsın pek,
Ani başına gök düşecek,
Dooruluk söylemäk için,
Nerdä bulursun söz uygun?

Kritikacım bir kısır çiçek,
İnsana onun faydası yok,
Pek kolay o olsun bir peetçi,
Açan bom-boş fikirin içi.

ȘI DĂCĂ...

Și dacă ramuri bat în geam
Și se cutremur plopii,
E ca în minte să te am
Și-ncet să te apropii.

Și dacă stelele bat în lac
Adîncu-i luminîndu-l,
E ca durerea mea s-o-mpac
Înseninîndu-mi gîndu-l.

Și dacă norii deși se duc
De iese-n lucru luna,
E ca aminte să-mi aduc
De tine-ntotdeauna.

ƐƐR ƆLÄ SÄ...

Dallar pençereyâ urşa da,
Kavak aaçları sallansa da,
Seni hiç birzaman unudamam,
Yavaş-yavaş yanıma alırım.

Yıldızlar gölä düşsä dä,
Derinniinä şafk versä dä,
Acımı bän dindiririm,
Kafamı serinnederim.

Bulutlar tez daalsa da,
Dolu ay parlasa da,
Hatırımı da seni tuturum,
Simanı canımda taşırım.

LĂCUL

Lacul codrilor albastru
Nuferi galbeni îl încarcă;
Tresărind în cercuri albe
El cutremură o barcă.

Și eu trec de-a lung de maluri,
Parc-ascult și parc-aștept
Ea din trestii să răsară
Și să-mi cadă lin pe piept;

Să sărim în luntrea mică,
Îngînați de glas de ape,
Și să scap din mîină cîrma,
Și lopețile să-mi scape;

Să plutim cuprinși de farmec
Sub lumina blîndeii lune –
Vîntu-n trestii lin foșnească,
Unduioasa apă sune!

Dar nu vine... Singuratic
În zadar suspin și sufăr
Lîngă lacul cel albastru
Încărcat cu flori de nufăr.

GÖL

Bir daalar içindä maavi gölün
Üzündä su çiçää üzer,
Su biyaz halka yapér,
Sallananan kayık çikér üstün.

Geçerim su kenarından,
Sansın seslenip, bekleerim,
O çabuk çıkıp sazlardan,
Koynuma yavaşça girsin.

Biyaz küçük kayık içindä,
Suyun sesinä eş olarak,
Dümen hiç durmadı elimdä,
Küreklär sä kaçtı kaçarak.

Yalpak dolu ay şafkın altında
Bir büücüyka bizi alıp, götürer,
Fışırtı işidiler sazlarda-
Dalga-dalga su sesi gelsin isteer.

Ama ses gelmeer... Yalnızım,
Boşuna ah-of çekerim:
Maavi gölün üzü
Çiçeklän dop-dolu.

DORINȚĂ

Vino-n codru la izvorul
Care tremură pe prund,
Unde prispa cea de brazde
Crengi plecate o ascund.

Și în brațele-mi întinse
Să alergi, pe piept să-mi cazi,
Să-ți desprind din creștet vălul,
Să-l ridic de pe obraz.

Pe genunchii mei ședea-vei,
Vom fi singuri-singurei,
Iar în păr înfiorate
Or să-ți cadă flori de tei.

Fruntea albă-n părul galben
Pe-al meu braț încet s-o culci,
Lasînd pradă gurii mele
Ale tale buze dulci...

Vom visa un vis fericite,
Îngîna-ne-vor c-un cînt
Singuratece izvoare,
Blînda batere de vînt;

Adormind de armonia
Codrului bătut de gînduri,
Flori te tei deasupra noastră
Or să cadă rînduri-rînduri.

MERAKLANMA

Şel daaların sızıntı suyuna,
Şır-şır akér o çakıllar üstünä,
Orda var otları dolu bir çardak-
Eşil dallarlan o saklıdır pek.

İkimiz birdän kucaklanalım,
Sora sän tez gir güüsümä benim,
Aç sän üz örtüsünü,
Göreyin bän üzünü.

Otur benim diz üstünä,
Tez kalalım gözdän gözä,
Senin sert saçlarına
Dökülür flambur çiçää.

Biyaz üzün, sarı saçların
Yavaşık ellerimä geçsin,
O an dudak dudaa gelelim,
Susuzluumu bän geçireyim.

Birliktä gözäl düş görürüz,
Sevgi türküsü dä çalırız,
Tek kalan pınarlar, lüzgerlär
Bizä pek çabuk katılırlar.

Eşil daaların sessizliindä biz
Düşüncelerimizlän yatırız,
Üstümüzü flambur çiçää düşür,
Salt birär-birär onnar dökülür.

GLOSSĂ

*Vreme trece, vreme vine,
Toate-s vechi și nouă toate;
Ce e rău și ce e bine
Tu te-ntreabă și socoate;
Nu spera și nu ai teamă,
Ce e val ca valul trece;
De te-ndeamnă, de te cheamă.
Tu rămii la toate rece.*

Multe trec pe dinainte,
În auz ne sună multe,
Cine ține toate minte
Și ar sta să le asculte?...
Tu așează-te deoparte,
Regăsindu-te pe tine,
Cînd cu zgomote deșarte
Vreme trece, vreme vine.

Nici încline a ei limbă
Recea cumpăn-a gîndirii
Înspre clipa ce se schimbă
Pentru masca fericirii,
Ce din moartea ei se naște
Și o clipă ține poate;

MĀĀNĀSINI ĀNNĀT MĀK

Zaman tez geçer, zaman tez geler-
Eskisi dā, enisi dā gider,
Kötü nedir, islāā nedir-
Düşünüp, aklından geçir.
Umutlanarak, sän hiç korkma
Ki, dalga, dalga gibi, gidir,
Seni itirip, çaarır sora,
Dayma suuk kannı kal hepsinä.

Pek çok iş geçer göz önündän,
Çok söz işidiler aalemdän,
Kim onnara kulak asar
Yoksa aklısında tutar?...
Sän dur bir tarafta,
Kal kendi erindä,
Açan boş söz işidiler-
Zaman geçer, zaman geler.

Hiç aldanma boş laflara,
Onnar atılmaz çekiyä,
An anı geçincä, diişer
Mutluluun renkli maskası,
Maskalar deyšeräk, durér:
Yarın-salt bu günün tersi,

Pentru cine o cunoaște
Toate-s vechi și nouă toate.

Privitor ca la teatru
Tu în lume să te-nchipui:
Joace unul și pe patru,
Totuși tu ghici-vei chipu-i,
Și de plînge, de se ceartă,
Tu în colț petreci în tine
Și-nțelegi din a lor artă
Ce e rău și ce e bine.

Viitorul și trecutul
Sunt a filei două fețe,
Vede-n capăt începutul
Cine știe să le-nvețe;
Tot ce-a fost ori o să fie
În prezent le-avem pe toate,
Dar de-a lor zădărnicie
Te întreabă și socoate.

Căci acelorași mijloace
Se supun cîte există,
Și de mii de ani încoace
Lumea-i veselă și tristă;
Alte măști, aceeași piesă,
Alte guri, aceeași gamă,

Bunu bilän insan annéér-
Hepsi eski, hepsi eni.

Unutma ki, teatroda
Sän sade bir siyreticiysin.
Dört rol varsa bir oyunda,
Tek aktör görür gözün senin.
O hem aaléér, hem dä çekişer,
Sän kendi içinä kapanıp,
Görürsün, nasıl olér işlär:
Annarsın kötü ne, ii nedir.

Geçmiş hem gelecek-
Yapraan iki üzü,
Kim bunu bilecek,
Geçir onun sözü.
Nelär oldu,olacek nelär-
Hepsi onnar büünkü işlär,
Ama bunu annamak için,
Akıllı ol, her zaman düşün.

Bu dünneedä çoktan kalan
Metodları sän dä kullan,
Artık bin yıllardan beeri
İnsanın biri şen, biri
Kahırlı, maskası ayırı,
Hiç diişmeer oyunun eri,

Amăgit atît de-ades
Nu spera și nu ai teamă.

Nu spera cînd vezi mișeii
La izbîndă făcînd punte,
Te-or întrece nătărăii,
De ai fi cu stea în frunte;
Teamă n-ai, căta-vor iarăși
Între dînșii să se plece,
Nu te prinde lor tovarăș:
Ce e val, ca valul trece.

Cu un cîntec de sirenă,
Lumea-ntinde lucii mreje;
Ca să schimbe-actorii-n scenă,
Te momeste în vîrteje;
Tu pe-alături te strecoară,
Nu băga nici chiar de seamă,
Din cărarea ta afară
De te-ndeamnă, de te cheamă.

De te-ating, să ferî în laturi,
De hulesc, să taci din gură;
Ce mai vrei cu-a tale sfaturi,
Dacă știi a lor măsură;
Zică toți ce vor să zică,
Trecă-n lume cine-o trece;

Bu d nneed  yalan  ok-
S n s  bundan korkma pek.

Hi  inanma namuzsuz insana,
Yaparkan bir k c c k k pr :
Yıldızı tutmasın  b r -
O seni ge ir, bakarak sana.
Korkuyu tez at bir yana,
Namuzsuzlara aldanma.
Onnarı yolda  s n sayma,
Dayma l zg r esip, eser,
Dalga, dalga gibi, ge er.

S n bil, ani t rk   alarkan,
İnsan kurur tuzak ozaman.
Akt rleri dii tirm k deyni,
Ba tan tez  ıkarırlar seni.
S n kendi yolundan hi  ka ma,
Ne d  g r rs n, ses  ıkarma,
Hi  birin  d  s n yakla ma,
 aarıp, baararsalar da sana.

 eki ennerd n dur pek uzak,
S zlerin  verm  kar ılık.
Kim ister fikirini bilm ,
Hi  bakıp, bakma s n aalem -
Kavgacılara yol g sterm .

*Ca să nu-ndrăgești nimică,
Tu rămii la toate rece.*

*Tu rămii la toate rece,
De te-ndeamnă, de te cheamă:
Ce e val, ca valul trece,
Nu spera și nu ai teamă;
Te întreabă și socoate
Ce e rău și ce e bine;
Toate-s vechi și nouă toate;
Vreme trece, vreme vine.*

Kim nereyâ isteersä gitsin,
Sän bil, başkadır yolun senin.
Aalayan da olur, gülän
Da olur, suuk kannı kal sän.

Herbir işä suuk kannı kal,
Ne dä deselär-bunu bil.
Dalga, dalga gibi, geçer,
Lüzgär, lüzgär gibi, eser.
Umudunu kes, ama korkma,
Herzaman sor kendi kendinä:
Kötülük nedir hem iilik nedir-
Eskisi dä, enisi dä birdir.
Zaman geçer,
Zaman geler.

DE-AȘ AVEA

De-aș avea și eu o floare
Mîndră, dulce, răpitoare
Ca și florile din mai,
Fiice dulce a unui plai,
Plai rîzînd cu iarbă verde.
Ce se leagănă, se pierde
Undoind încetișor,
Șoptind șoapte de amor;

De-aș avea o florică
Gingașă și tinerică,
Ca și floarea crinului,
Alb ca neaua sînului,
Amalgam de-o roz-albie
Și de una purpurie,
Cîntînd vesel și ușor,
Șoptind șoapte de amor;

De-aș avea o porumbiță
Cu chip alb de copiliță,
Copiliță blîndișoară
Ca o zi de primăvară,
Cîtu-ți ține ziulița
I-aș cînta doina, doinița,
I-aș cînta-o-ncetișor,
Șoptind șoapte de amor.

BENDÄ OLURDU

Bendä olur sade bir çiçek-
Fodul, taazä, gözäl bir çiçek,
Olsun kız gözelin gözeli-
May al çiçeklerindän biri.
Kızın ana dolayı eşil, şen,
Duygu gelip, geçer birdän,
Yavaş-yavaş genä dalgalanér-
Can sevgisi dayma ateş alér.

Bendä dä olur bir çiçek-
Nazlı, körpecik bir çiçek,
Benzesin o zambak çiçeenä,
Bir gözälin biyaz güüsünä,
Çiçek olur biyaz-pembä dä,
Varsa, geçir kıpkırmızı da,
Yavaşçık şen bir türkü çalsın,
Sevgi için o fısıldasın.

Bendä olur bir guguşçuk-
Biyaz simalı bir kızçaaz-
İi ürekli, pekçä yalpak...
Artık geler, geler ilkyaz.
Açan zaman gelecek,
Bir türkü o çalacak,
Sesi yavaş çıkacak-
Sevgi yakar onu pek.

DE CE NU-MI VII

Vezi, rîndunelele se duc,
Se scutur frunzele pe nuc,
S-așează bruma peste vii –
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

O, vino iar în al meu braț,
Să te privesc cu mult nesaț,
Să razim capul meu
De sînul tău, de sînul tău!

Ți-aduci aminte cum pe-atunci
Cînd ne primblam prin văi și lunci,
Te ridicam de subsuori
De-atîtea ori, de-atîtea ori?

În lumea asta sunt femei
Cu ochi ce izvorăsc scînteii...
Dar, oricît ele sunt de sus, –
Ca tine nu-s, ca tine nu-s!

Căci tu înseninezi mereu
Viața sufletului meu,
Mai mîndră decît orice stea,
Iubita mea, iubita mea!

NEÇİN GELMEERSİN SÄN?

Artık kırlangaçlar uçer,
Yapraksız kalér cevizlär,
Baalarlara çöker duman,
Neçin gelmeersin sän?
Neçin gelmeersin sän?

Genä gel kucak açayım sana,
Bakayım sana doymazcasına,
Koyayım başımı genä
Senin biyaz güüsünä,
Senin biyaz güüsünä!

Eskisi gelir senin aklına,
Nasıl biz gezinärdik yan-yana,
Bän seni kaldırdım göklerä-
Oldukça çok kerä,
Oldukça çok kerä!

Bu dünneedä var çok dilber,
Ateş gibi yanan gözlär...
Ama yok sana yakın olan,
Açıkça bunu söleerim bän.

Tîrzie toamnă e acum,
Se scutur frunzele pe drum,
Și lanurile sunt pustii..
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

Sän yıldızdan taa gözälsin,
Senin bu büyük, parlak sevgin
Getirer salt şafk canıma,
Benim sevgim,
Benim sevgim!

Geç-geç güz artık dışarda-
Sarı yapraklar yollarda,
Kırlar oldu bom-boş çoktan...
Neçin bana gelmeersin sän,
Neçin bana gelmeersin sän?

**Octavian Goga
(1881-1938)**

ĂȚUNCI

Un gând răzleț îmi spune mie
Că-n umbră mai așteapt-un val,
O mare volbură tîrzie,
Cu chiote de vijelie
Să-și ducă clocotu-n Ardeal...

Atunci, în ziua dezlegării,
Pămîntul nostru abătut
Îl veți găsi în largul zării
Și-n toate unghiurile țării
Atît de gol ș-atît de mut...

Dar morții s-or porni să vie,
Și-n vesel, zîmbitor convoi,
Vă vor iubi cu frenezie,
C-ați împlinit o datorie,
Nu pentru ei, ci pentru voi...

**Octaviyän Goga
(1881-1938)**

OZAMÄN

Aklimda tek bir düřüncä-
Bir dalga bekler gölgedä,
Geç bir boran dıřarda
Uluyér o hererdä,
Kaynamasını gidä-gidä
Çabuk götürer Ardiyäla*...

O korkunç gün ozaman
Yaralanan topraamızı
Görürsün uzaklardan,
Hererdä salt onun izi-
Çıplak, çıkmaz onun sesi...

Sanki ölüler gelmää başlamıř,
Güldürücü konvoy onnar olmuř,
Sizi delicä sevirlär,
Yaptınızı da anırlar:
Diil kendileri için,
Bu iş salt sizin için...

*Ardäl-Rumıniyanın bir dolayı.

LUPUL

Te-am auzit cum hăuleai departe,
Înfiorînd pădurea-nzăpezită,
Bătrîne lup, cu gura istovită,
Etern pribeag al cîmpurilor moarte,
Te-am auzit cum hăuleai departe.

Te-am auzit, și-n ceasurile grele
Ce mă gonesc cu vifore turbate,
Am priceput chemarea ta de frate,
Și-am priceput că-n noaptea fără stele
Tu ești tovarăș visurilor mele...

Tu, numai tu, neîmblînzită fiară,
Ce-ți strigi pustiei patima flămîndă,
Și,-n prigonirea cîinilor la pîndă,
Îți plimbi prin codri ura solitară –
Tu înțelegi un suflet fără țară...

CANAVAR

Nasıl uluduunu işittim uzaktan,
Kaarlan dolu daaları korkuttun birdän,
Aazın yorgun-argın bir kart canavarsın,
Tek başına cılız kırları gezersin,
Uzaktan işittim, nasıl uluyérsın.

Zor zamanda işittim ulumanı,
Açan sert bir boran korkuttu beni,
Çabuk annadım kardaşça çaarmanı-
Gecä geç yıldız olmadı zaman,
Benim düşümä arkadaşsın sän...

Sän, sadece sän,yaban hayvanıysın,
Aaç olarak boşuna uluyérsın,
Köpekleri dä üstünä çekersin,
Git tä gez daada tek başına,
Daa olsun dost senin canına...

PUSTIU

Eu când mă uit în mine-arare,
Sărmanul suflet mă-nspăimîntă,
O casă goală mi se pare,
O casă care nu cuvîntă...

În jur ograda stă pustie,
Perdeaua la ferești e trasă,
Iar într-un colț pare că scrie:
Stăpînul a plecat de-acasă!

CANIM BOŞ

Açan ara-sıra bakırım kendimä,
Beni pek korkudér zavallı canım:
Bana kalırsa,benzeer o boş evä,
Ordan çoktan çıkméer hiç bir söz bilä...

Aulun her bir tarafı bom-boş,
Pençerä perdeleri çekilmiş,
Sanki bir köşedä yazılmış:
Ev saabisi bu evdän gitmiş!

TRISTIA

Tristețea mea, adîncă mare,
Fără de margini, fără fund,
În largul ei fără hotare
Atîtea vifore s-ascund...

Tristețea, zestre de-o viață,
M-a petrecut de obicei,
Tăcută peșteră de ghiață,
Atît de frig e-n umbra ei...

Tristețea ce zîmbește mută
Din ochii mei cînd ne-ntîlnim,
Cu taina ei nepricepută
Mă cheamă azi în țintirim...

KAHIR

Derindän derin kahırım büük-
Onun ucu, dibi, kenarı yok,
Bu geniş, sınırsız bir kahırdır,
Saklı kuvedi boran gibidir.

Kahırım ömür boyunca zesträ-
Kaçarak gelir benim ardımdan,
O benzeer sessiz, donmuş bir inä-
Pekçä suuk gelir onun içindän.

Gözlerim sessiz gülüş saçan
Kahırlan görüştüü her zaman,
Ölä annanılmaz birşeyi var
Ki, o büün beni mezara çaarér...

CĂRBUNII

Cărbunii cînd ți-or arde-n vatră
În seri de ani tîrzii și goi,
Tu stînd la lespede de piatră
Să te gîndești c-am ars și noi...

Iar cînd din ochii de jărat
Vor tresări scînteii-scînteii,
Să știi că visul meu sălbatic
S-a mai aprins o dată-n ei.

KÖMÜRLÄR

Kömür yandı sobada,
Çokta bitki yıllarda
Plitanın yanında yalnız durérsın,
İnsanın da yandını düşünérsin...

Ama açan kömür ateşindän
Gelecek yakıcı yalın,
Bil ki, deli benim düşüm
Hemen tutuşur ateştän birdän.

AȘTEPTARE

Trei trandafiri într-un pahar,
Trei trandafiri în floare.
Curați ca de mărgăritar,
Te-au așteptat ieri în zadar
Să-i prinzi în cingătoare...

Te-au așteptat, sărmane flori,
În liniștea mea moartă,
Și,-ngălbenite de fiori,
S-au scuturat de cîte ori
Foșnea un pas la poartă.

Amurgul vinețiu de-april
Îmi rățăcea prin casă,
Cînd frunzele tiptil-tiptil,
Ca niște lacrimi de copil,
Cădeau încet pe masă.

BEKLEMÄK

Üç pembä gül bir filcanda,
Üç güldän gül çiçekliktä-
Haliz pak sedef üçü dä,
Dün seni boşuna bekledi onnar,
Sofraya oturarsınız barabar...

Sessiz bir iç raatsızlında
Bekledi zavallı çiçeklär,
Titremedän sarardı onnar,
Yaprakları tez düştü erä-
Kaldı senin evin önündä.

Açan evimi yavaş-yavaş kapléér
Maavimsi aprel alacakarannı,
Ses çıkarmadan yaprak erä düşer,
Sansın küçük uşak yaşı döküler,
Masada kalér onun tek bir izi.

ATUNCI ȘI ACUM

Copil eram cînd am avut
De fericire parte.
Sînt june: fericirea azi
De mine e departe.

Cu cît eram mai fericit
Cînd nu știam de mîne,
Cu-atît mai grele-mi par acum
Durerile păgîne,

Cari mă-nsoțesc mereu, mereu
Pe-a traiului cărare...
Și chinul ce mă mistuie
Atît e azi de mare,

Căci nici trecutul nu mai pot
Să-l plîng – să-l plîng fierbinte –
Și nici durerea să mi-o spun,
Căci nu găsesc cuvinte!

OZAMÂN HEM ŐINDI

Küçük olduum zaman,
Kısmetliydim biraz bân.
Delikannı oldum artık,
Kısmet bendân Őindi uzak.

Nekadar taa kısmetliydim bân,
Kendimi bilmäärdim açan,
Okadar taa zar-zor görüner
GeçmiŐtä kalan o acılar.

Onnar dayma benim içimdä,
Geçän ömürümün yolunda...
Başıma dert oldu acılar,
Çok geeridä kaldı günnär.

Yok nasıl aalamaa da geçmiŐi,
Hiç bilä yoktur onun göz yaşı,
İçimdä acım da fisildéér:
– Boşuna laf aarama sän!-deer.

CÎNTEC MODERN

Inima ta, frumoasă fată,
E-o casă de amanetare,
Unde dragostea-și așază
Cîteodată fiecare.
Dar cum în viață se-ntîmplă,
Omul cu cap luminat
Își răscumpără degrabă
Iară ce-a amanetat.

MODERN BIR TÜRKÜ

Senin canın, gözäl kız,
Brakér üreemdä büyük iz,
O garanti olan bir evdir,
Orası parlak bir sevgidir.

Ama yaşamakta ölä olér-
Akıllı insan da kimär kerä
Sevgidän alatlayarak dadér,
Sora kahırını çeker genä.

**Alexe Mateevici
(1888-1917)**

LIMBA NOASTRĂ

Limba noastră-i o comoară
În adâncuri înfundată,
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.

Limba noastră-i foc, ce arde
Într-un neam, ce fără veste
S-a trezit din somn de moarte,
Ca viteazul din poveste.

Limba noastră-i numai cîntec,
Doina dorurilor noastre,
Roi de fulgere, ce spintec
Nouri negri, zări albastre.

Limba noastră-i graiul pînii,
Cînd de vînt se mișcă vara;
În rostirea ei bătrînii
Cu sudori sfințit-au țara.

Limba noastră-i frunză verde,
Zbuciumul din codrii veșnici,
Nistrul lin, ce-n valuri pierde
Ai luceferilor sfeșnici.

**Aleksey Mateeviç
(1888-1917)**

«BIZIM DILIMIZ»

Bizim dä en büük zenginniimiz –
Altın kadar paalı dilimiz,
O Vatan küpä taşı,
Belli diil onun yaşı.

Dilimiz uyanan halkın
Ateşli, diri canıdır,
O üreklenip, gecenin
Birisindä şafk vermiştir.

Dilimiz bir doyna türküsüdür,
Halkın hasreti, can acısıdır,
Kara göktä bulutları yarér,
Yıldırım gibi ak alif saçér.

Dilimiz-ekin fışırtısı,
Açan eser ilkyaz lüzgeri,
Dedelerimizin pak sesi,
Onnarın da dökülän teri.

Dilimiz-resimni kilim,
Kodrunun diveç acısı,
Nistrunun dingin akması,
Suyuna düşän yıldızım.

Limba noastră-s vechi izvoade,
Povestiri din alte vremuri;
Și cetindu-le-nșirate,
Te-nfiori adînc și tremuri.

Limba noastră îi aleasă
Să ridice slavă-n ceruri,
Să ne spuie-n hram ș-acasă
Veșnicele adevăruri.

Limba noastră-i limba sfîntă,
Limba vechilor cazanii,
Care-o plîng și care-o cîntă
Pe la vatra lor țărani.

Înviați-vă dar graiul,
Ruginit de multă vreme,
Ștergeți slimul, mucegaiul
Al uitării-n care geme.

Strîngeți piatra lucitoare,
Ce din soare se aprinde.
Și-ți avea în revărsare
Un potop nou de cuvinte.

Dilimiz-geçmişin can yazıları,
Dedelerimizin düşünceleri,
Sözlerini okuyérsın açan,
Herzaman titirersin sevinçtän.

Paalı dilimiz günaasız bir dildir,
O eskidän beeri vatiz diliydir,
Bu dildä ölüleri geçirerlär,
Düündä insan şen-şen türkü çalér.

Cannandıralım ana dilimizi,
Koruyalım onu, çaarér o bizi,
Eskidän kalan tozunu silelim,
Ne olursa da, onu biz sevelim.

Salt güneştän ateşini alan
Parlaktan parlak taşı kaldırın,
Gözünä altın çarpacék açan,
Bil ki, bu zenginnik dilimizin.

Ozaman aalaşmazsınız,
Ani fukaara dilimiz:
O bol yaamurdan cömerttir,
Bu Vatanın kısmetidir.

Nu veți plînge-atunci amarnic,
Că vi-i limba prea săracă,
Și-ți vedea cît îi de darnic
Graiul țării noastre dragă.

Răsări-va o comoară
În adîncuri înfundată,
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.

Görürsün:en büük zenginniimiz-
Altın kadar paalı dilimiz,
O Vatan küpä taşı,
Belli diil onun yaşı.

CÎNTECUL ZORILOR

Hai, măi frate, hai, măi frate,
Zorile s-aprind,
Hai să căutăm dreptate,
Voie și pomînt

Plugărit-am viața toată
Ș-am muncit noi rău,
N-am văzut zi luminată
Numai greu, tot greu.

Și pe umeri numai juguri
Păn-acum am dus,
În robie și lanțuhuri
Toate ni le-am pus;
Ș-ale sufletului daruri
Noi le-am înecat
Tot în plînsете ș-amaruri,
Ce ne-au apasat;
Și odorurile minței
Noi le-am prăpădit,
Căci în ceața neștiinței
Tot am viețuit.

Muncă, muncă și iar muncă,
Altă n-am văzut;

DAN ERİN TÜRKSÜ

Ha, kardaşlar, kardaşlar!
Dan eri artık aaréér,
Ha aarayalım dooruluk,
Toprak hem haliz serbestlik.

Ömürümüzcü çiftçilik yaptık,
İşledik çok, hiç dinnenmedik,
Ama ii gün olsun görmedik,
Herzaman sade zorluk çektik.

Şindiyäden sade ezgi gördük,
Vakit geçincä, oldu o taa büyük,
Esir sincirlerinä baalandık-
Hepsini bunnarı biz yaşadık.

Yaktı, yaktı temiz canımızı,
Göz yaşı buudu hepimizi,
Aalama, zeet hem keder
Çiftçileri ezip, ezer.

Biz insan saymaa artık
Kendimizi unuttuk,
Ne yapalım da hiç bilmedik-
Bölä bir dünneedä yaşadık.

Și în munca noastră lungă
Toate le-am pierdut.
Am crescut în largi ogoare
Roadă cu prisos,
Dar din pînea roditoare
N-am avut folos,
Căci ogoarele luate
Fost-au de la noi;
Nouă-n schimb ne-au fost lăsate
Juguri și nevoi.

Goi, lipsiți de toate-n lume,
Vecinic înjosiți,
La boieri n-avem nici nume.
Pe pomîntul țarei mume
Zăcem năcăjiți.

Dar destul! Venit-a ceasul,
Ceasul așteptat,
Ca să dăm noi jos năcazul,
Care l-am răbdat.

Vezi?! În zarea depărtării
Zorile s-aprind,
Sfînta zi a învierii
Vine strălucind.

Her gün sadecä çalışmak,
Başka birşey hiç görmedik,
Biz işledikçä işledik,
Ama hepsini kaybettik.

Sürülmüş tarlalarda
Büüttük islää bereket,
Ama bu büük ekmektä
Görmedik fayda, kısmet.

Sonunda onnar bizdän
Tarlaları aldılar,
Braktılar sade çok zän-
Zulum hem sıkıntılar.

Çiftçi çır-çıplak kalarak,
Dünneeyä ölä bakarak,
Boyardan adını alamadı,
Ana topiraanda kederli kaldı.

Artık bıktı insan!
Çoktan geldi zaman,
Son verelim zuluma,
Çok dayandık biz ona.

Bakınız, bakınız, kardaşlar!
Uzakta dan eri artık aaréér,

Hai, măi frate, hai, măi frate,
Nu munci robind,
Hai să căutăm dreptate.
Voie și pomînt.

Scoală, frate! Căci ne cheamă
Zorile ce vin.
Scoală, frate, și ia-ți samă,
Singur ți-ești stăpîn.

Pentru noi, ficiorii gliei,
Zorile rasar,
Pentru-nfrîngerea robiei
Bietului plugar.

Trece noaptea. Lupta vine.
Frate, ieși gătit!
Cel nepregătit rămîne
Vecinic biruit.

Trece noaptea. Hai, măi frate!
Zorile s-aprind,
Hai să mergem spre dreptate,
Voie și pomînt.

Biz  d  Paskell  g n  geler,
Gelip, parlak ayd nnık getirer.

Ha, kardařlar, ha, kardařlar!
Biz diiliz esird n esir!
Ha aaralayım dooruluk,
Serbestlik, temiz toprak.

Uyan, kardařım, uyan!
Dan eri duu r a an,
Uyan, kardařım, da bil s n,
Ani  orbacıysın  oktan.

Salt biz bu topraan oollarıyız,
Őindilik fukaara  ift iyiz,
Dan eri bizim i in duu r,
Esirlikt n kurtulmaa  aar r.

Kardařım, gec  geceyi ge er,
Meydan kavgası  ok hızlı geler,
Hazır ol, hazır ol s n d  d uŐ ,
Hazır olmayan yaramaz iŐ .

Kardařım, gec  ge ip, tez ge er,
Bil, dan eri  oktan artık aar r,
Ha aaroyalım dooruluk,
Toprak hem haliz serbestlik.

ȚARA

Frunză verde grîu de vară,
Ce-i frumoasă a mea țară!
Țara mea nemărginită
Cu verdeață-mpodobită.
Cît cu ochii-n zări cuprinzi,
Țăruleano, te întinzi,
Strălucind în ape-oglinzi;
Cît cu ochii dai și vezi –
Tot cîmpii, păduri, livezi,
Șesuri, văi frumoase, sate,
Pîni în brazde samanate,
Munți și dealuri-nalte, vii,
Depărtări largi, albăstrii.
Primăvara – numai floare
În cîmpii mirositoare.
Vara – aur tot turnat
Păn-în zare răvărsat,
Aur viu de pîne coaptă –
Munca țărănimei dreaptă
Trece vîntul prin ogoare,
Dă pomîntului răcoare
Și se duce păn-în zări
Și răzbate-n depărtări.
Păsări cîntă-n ceruri sus,

MEMLEKET

İlkyaz eřil booday bařakları-
Benim memleketin g zelligi!
Memleketimin ucu-bucu yok,
Eřillikl n o donanmıř pek  ok.
Nerey  d  bakıř atsan,
Uzanır memleket bird n,
Suda g zelligi parlayarak,
G z n  nun   ik r kařarak
Bařca, eřil daalar, zengin toprak.
Onun eri d z, g z l k  leri,
Sarıdan sarı var ekinneri,
Bayırları, tepeleri   sek,
Baalarlarında sade eřillik,
İlkyazı-herersi g z l  i ek-
Yayılan kokuları da hoř pek.
Yazı-uzaa kadar saçılan
Dolgun, parlaktan parlak altın,
Altın renkli ekini olgun-
Hepsi bunnar iři  ift inin.
L zg r eser tarlada,
Serin gelir topraa da,
Gelip, gider uzaklara,
Tez etiřer oralara.
G kt , cıvıldıyarak,  ter kuřlar,

Tot zburînd înspre apus.
Pelin verde, iarb-amară,
Măiculiță, scumpă țară,
Mîndră ești tu și frumoasă;
Mîndră ești tu la vedere,
Of! Dar nu ești norocoasă,
Zaci în vecinica durere;
'N-lacrimi tu te scalzi și jale
Păn-în vîrfurile tale, –
Lacrimele filor,
Năcazul copiilor.
Cît ești, maică, tu de mare,
Gemi tot în nevoi amare,
Cît ești de nemărginită,
Tot atît și năcăjită.
Veneticii, țară dragă,
Te mînîncă toți la clacă,
Îți iau bogățiile
Și-și lățesc moșiile.
S-au făcut ei boieri mari,
Chinuiesc pe-ai tăi plugari,
Pe noi ne-au încălicat,
Pînea toată ne-au luat,
Țara-n mîni au apucat,
Sîngele ei ne-au băut
Și neoameni ne-au făcut.
Fiii, pomîntenii tăi,

Gün batısına Ően uęer onnar,
EŐil pelin herersi-
Pek acıdır kendisi.
Of, sevgili memleketim,
Sänsin benim candan canım!
Severim hodulluunu,
Beenerim gözelliini.
Ama diilsin kısmetli sän,
Büük acı çekersin açan,
Hię dinnenmeer gözyaŐın,
Sonu gelmeer kederin-
Bunnar oolların gözyaŐları,
UŐakların yanan kınneri.
Nekadar büük tä sän olsan,
Büük sıkıntı çeker insan,
Sän nekadar uzunsun,
Okadar kederliysin.
Memleketim, yabancılar
Durmadaan seni soyérlar:
Alérlar onnar zenginniini,
GeniŐleder topraklarını.
Oldu onnar büük boyar,
Salt kan kustu çiftçilär,
Soktular bizi aar bir boyunduraa,
Toptan aldılar ekinimizi dä,
Geçirdilär memleketi elinä,
Tez içtilär hepsinin kanını,

Au luptat ca niște lei,
Au varsat ei mări de sânge,
Ca să poată jugul frînge, –
Jugul cel greu din vechime
De pe-ntreaga românie;
Au dat jos jugul turcesc,
Acum duc cel boieresc –
Și mai greu și mai drăcesc.
Mult am mai luptat și noi,
Te-am scos, țaro, din nevoi,
Am luptat ș-om mai lupta,
Nici la gânduri nu vom sta,
Căci norodul oropsit
Din 'ntunerec a ieșit,
Biruit nu s-a lasa
Pentru scumpa țara sa.

Çaldılar insanın insannını.
Senin oolların herzaman
Pek düüştü, sansın bir aslan,
Döktülär çok temiz kan
Kurtulasın zulumdan.
Zulum-eski aarlık memleketä,
Karannık getirän rumınnara,
Türk zulumunu biz ensedik,
Kalmasın boyarlık da dedik-
Bizim için taa zor şeytannık.
Memleketi hepsimiz pek çoktan
Savaşık kurtarmaa sıkıntıdan,
Savaşık, taa da savaşaceyız,
Hiç yok başka türlü fikirimiz,
Açan zavallı canı kırık halk
Biler, ne demäk kara karannık,
Sevgili memleket için biz
Herbir zor işi yapmalıyız.

Dumitru Matcovschi
(a.n. 1939)

MĂMĂ

Palma ta ne-a mîngîiat,
vorba ta ne-a legănat,
am crescut cu alți copii de-o seamă
lîngă pomul cel rotat,
lîngă spicul cel bogat,
lîngă pragul casei noastre, mamă.

Am fost buni și răi am fost,
tu ne-ai căutat un rost
cu povețe plîNSE în năframă,
tu ne-ai învățat un grai,
tu ne-ai dăruit un plai
și-am plecat cu el în lume, mamă.

Patru zări am colindat,
le-am trecut în lung și-n lat,
drumurile și acum ne cheamă.
Tu ne-ai așteptat mereu,
am venit cînd ne-a fost greu,
te-am găsit încărunțită, mamă.

Dumitru Matkovski
(d.y. 1939)

ANĂ

Senin elin suazladı bizi-
Kaldı içimizdä onun izi.
Birleştirdi bizi senin sözün,
Sevgiylän bakardı bizä gözün.
Tombarlak meyva aacın yanında,
Bereketli başaan dolayında,
Biz duuduumuz evin eşiindä,
Ozaman uşak olarak,
Büük hatır sana güderäk,
Biz tez büüdük, mamu, büüdük.

Hepsimiz yaptık sana iilik,
Ara-sıra sa kaldık dürük.
Sän ne yaptımıza bakarak,
Zaman zaman da aalayarak,
Üürettin bizi, mamu, laf etmää,
Vatanımızı dayma sevmää,
Sade onunnan dünneeyi gezmää.

Gezdik dünneeyin dört tarafını,
Geçtim bän derä-tepelerini,
Yolları şindi dä çaarér bizi.

Ploile sînt azi de dor,
arșiile – de ogor,
noptile sînt clopote de-aramă.
Toamnele te-au veștezit,
iernile te-au troienit,
ca pe-o floare din grădină, mamă.

Sän bizi bekledin herzaman,
Geldik sana, zor oldu açan.
Saçların, mamu, biyazlanmıştı,
Ama büük sevgin bizä kalmıştı.

İnsan büün dä yaamur bekleer,
Yanıp, pek yanér tarlalar,
Gecelär bakır çanı gibi,
Her güz küstürer seni,
Her kışın lapa-lapa yaayér kaar,
Sansın başçada düşer çiçeklär-
Bölä, mamu, çabuk geçer yıllar.

CÎND OMUL N-ARE PÎINE

Cînd omul n-are pîine, el n-are nici destin,
el trece, umbră sumbră, prin lume și prin viață,
el bea pelin cu apă și apă cu pelin,
el cu pelin se spală în zori de zi pe față.

Cînd omul n-are pîine, el nu are nici dor,
el n-are sărbătoare, el nu știe să cînte,
el seamănă, știu bine, cu pasărea de zbor
ce se avîntă-n slavă cu aripile frînte.

Cînd omul n-are pîine, el nu are nimic,
să aibă munți de aur și mări cu pietre rare.
Nădejdea noastră, toată, încape într-un spic
ce crește din țărîne spre timpuri viitoare.

Noi pentru spicu-acesta muncim din zori în zori.
Îi vrem întotdeauna copiilor pe masă,
să ardă-n strop de rouă cu-o mie de culori,
să ne aducă pace și liniște în casă.

AÇAN İNSANIN YOK EKMÄÄ

İnsanın ekmää olmadı zaman,
Annı yazısı da yok ozaman.
Butün dünneeyi gezip,
Ömürünü geçirip,
Yaşéér o karannıkta,
İçer pelin suyu,
Hergün pelin suyunda
Yıkéér o üzünü.

İnsanın ekmää olmadı zaman,
Onun havezi dä yok bişeydän.
Ne demäk yortu, o bilmeer,
Türkü çalmaa becerämeer,
Tek kanadı olan uçan kuş
Gibi insan yapér örüyüş.

İnsanın ekmää olmadı zaman,
Onda yok çoktan bişey bişeydän.
Olur olsun altın bayırda,
Çok kıymetli taş ta denizdä,
Umudumuz sade başakta-
Yazın dalgalanan tarlada.

Başak dolu olsun için,
Her gün çok çalışér insan.
İsteeriz uşaklara olsun ekmek,
Çiidä renkli bol başak parlasın,
Evimizä büyük kısmet getirsin.

ÎNDRĂGOSTIT

Îndrăgostit de-o fată,
îndrăgostit de-o fată trec pe stradă
și cînt o serenadă.
Ce dulce armonie!
Cu inima din piept încep a scrie
această poezie.

Ești sărbătoarea mea cea mai frumoasă,
ești bucuria mea de început,
ești primăvara mea cea luminoasă,
într-un cuvînt de dor ce-a încăput.

A mea e lumea mare
cu cerul ei de stele și o floare,
s-o pui la cingătoare.
A mea e lumea toată
cu taina ei de zbor ce le îmbată
pentru întîiași dată.

Tîrzie oră bate,
tîrzie oră cu speranță bate
și cu eternitate.
Ce dulce armonie!
În astă lume nimeni nu ne vede
și nimeni nu ne știe.

Ești sărbătoarea mea cea mai frumoasă,
ești bucuria mea de început,
ești primăvara mea cea luminoasă
într-un cuvînt de dor ce-a încăput.

SEVDALI

Bir kıza sevdalı olarak,
Şen-şen gezinerim sokakta,
Sevgi türküsü bän çalarak,
Kendimi duyérım salt göktä.
Açık olarak canım,
Bu peetleri tez yazdım.

Benim pek büük yortumsun sän,
Tek kısmetimsin bu gündän.
Bir parlak ilkyaz geldi bana,
Oldun artık acı canıma.

Bütün dünnää sade benimdir-
Göktä yıldızlar elimdädir,
Orda bulunan çiçää kopardım,
Sevgi duyarak, koynuma soktum.
Bütün dünnää sade benimdir-
Saklı işleri elimdädir,
Ama bu salt bir başlangıçtır.

Vakit kaçıp, çabuk kaçér,
İnsana umut getirer,
O diveç yolunu alér.

GRĂDINA CEA DE MERI

Grădina cea de meri
din nou a dat în floare
și ca în alte primăveri
cocorii vin din zare.

Lumina e de dor
și ning tăceri albastre,
și cad petalele ușor
în sufletele noastre...

Grădina cea de meri
e ca o casă-mare
împodobită azi și ieri
de-o maică-n așteptare.

Întreabă-mă ceva,
îmbată-mă, iubite,
cu șoapta și cu ramura
grădinii înflorite....

Grădina cea de meri
e ca și o iubire
ce se înalță din dureri
spre nouă împlinire.

ALMA BAŞÇASI

Alma başçası genä
Çiçeklerini tez açtı,
Her bir ilkyaza görä
Turnalar uzaktan geldi.

Parlak güneş insanı çeker,
Sessizlik dolaya basér,
Yapraklar yavaş-yavaş düşer,
Gözelliini gösterer onnar...

İlkyaz alma başçası benzeer
Bir donanmış gelin odasına,
Ana bizi çoktan pek bekleer,
Sevgimiz dayma büüyer ona.

Sevgilim, lafa dur benimnän,
Deliycesinä sev beni sän,
Fısılda dalcaaz verirkän
İlkyaz alma başçasından...

İlkyaz alma başçası-
İnsan parlak sevgisi,
Acıdan geçer ikisi dä,
Gider eni bir büük umuda.

Coboară din alint
cu raza ce-ncălzește,
culege roua de argint
și salbă-mi dăruiește...

Hai să uităm că anii zboară,
hai să ne știm copiii treziți în zori,
hai să trăim în doi o primăvară,
o primăvară cu galante sărbători!

Gec -g nd z getir bana
Őafk gibi ateŐlen n sevgini,
Havezl n al temiz g neŐ  ini,
BaaŐla sevdanı canıma.

Ha, unudalım gid n yılları,
Ha, unutmayalım uŐakları,
Ha, ge irelim ilkyazı ikimiz,
Olsun o bizim en b k yortumuz.

**Marin Sorescu
(1936-1996)**

AM LEGAT...

Am legat copacii la ochi
Cu-o basma verde
Și le-am spus să mă găsească.

Și copacii m-au găsit imediat
Cu un hohot de frunze.

Am legat păsările la ochi
Cu-o basma de nori
Și le-am spus să mă găsească.

Și păsările m-au găsit
Cu un cîntec.

Am legat tristețea la ochi
Cu un zîmbet,
Și tristețea m-a găsit a doua zi
Într-o iubire.

Am legat soarele la ochi
Cu nopțile mele
Și i-am spus să mă găsească.

Marin Soresku (1936-1996)

BAAALADIM...

Şünün birindä eşil basmaylan
Aaçların gözlerini baalayıp,
Beni tez bulsunnar istedim bän.
Salt yapraklarını topraa döküp,
Fidannar beni dä buldu hemen.

Bulut basmasınnan baaladım
Uçan kuşların gözlerini,
Beni tez bulsunnar söledim.
Çaldı kuşlar bir türkü eni-
Pek çabuk onnar buldu beni.

Yalpak bir gülüşlän baaladım
Acı darsıklın gözlerini:
İkinci günü buldu beni,
Açan geldi benim sevgilim.

Baaladım geçirdiim gecelerlän
Bir parlak güneşin gözlerini,
Tez bulsun beni, - dedim ona bän.
Bu arada güneş dedi bana:

Ești acolo, a zis soarele,
După timpul acela,
Nu te mai ascunde.

Nu te mai ascunde,
Mi-au zis toate lucrurile
Și toate sentimentele
Pe care am încercat să le leg
La ochi.

-Dayma şafk getirerim bän sana,
Bendän hiç bir kerä saklanma sän!

Herbirisi dedi bitkidä:

-Gecä-gündüz saklanma bizdän,
Açan derin, tatlı duyguda
Gözlerimizi sarırsın sän.

OCHII

Ochii mi se măresc tot mai mult,
Ca două cercuri de apă,
Mi-au acoperit toată fruntea
Și jumătate din piept.
În curînd vor fi tot atît de mari
Ca și mine.

Mai mari decît mine,
Mult mai mari decît mine:
Eu nu voi fi decît un punct negru
În mijlocul lor.

Și ca să nu mă simt singur
Voi lăsa să intre în cercul lor
Foarte multe lucruri:
Luna, soarele, pădurea și marea
Cu care voi continua să mă uit
La lume.

GÖZLERİM

İki su damnası gibi
Büüldükçä büüler gözlerim,
Çabucak yaşlandı annım,
Birdän kaplandı güüs kemiim.
Zaman geçtikçä, gözlär
Olur büük benim kadar.

Olur onnar büük benim kadar,
Olur onnar büük benim kadar,
Bän sä kalırım bir kara nokta
Onnarın gecelik arasında.

Bän kendimi duymamaa
Salt tek başına için,
Brakırım gözlär alsın
Güneşi, temiz ayı,
Denizi, büük daaları.
Onnara bakarak, bakırım
Bän dayma bütün dünneeyä.

UMBRĂ

Dacă și umbra noastră
S-ar bucura de cele cinci simțuri,
Am trăi mult mai frumos,
Cu amîndouă inimile deodată.

Dar de la noi și pînă la umbră
S-a întîmplat un lung proces
De abstractizare
Și în ea toată insensibilitatea noastră
A atins apogeul.

Unii oameni
Nu trăiesc decît cu umbra lor
Și nici măcar cu ea toată,
Ci pe rînd, cu cîte un ochi,
Cu cîte-o mînă.

GÖLGÄ

Duysa bizim gölgemiz dä
İnsan kadar beş ateşli duygu,
Yaşardık islää git-gidä,
İki canda hiç olmazdı korku.

Ama bizdän gölgeyä kadar
Gerilip, geriler yol uzun-
Sadecä fikirdä o bulunér.
Pek çok annamazlı var yolun,
Ama en uzak noktaya çıkar.

İnsannarın kimileri
Salt gölgelerinnän yaşéér,
Ama onnarın hiç biri
Ne demäk top gölgä bilmeer:
Kimär kerä bir gözlän onu aaréér,
Ara-sıra bir elini uzadér.

PERSPECTIVĂ

Dacă te-ai îndepărta puțin,
Dragostea mea ar crește
Ca aerul dintre noi.

Dacă te-ai îndepărta mult,
Te-aș iubi cu munții și cu apele
Și cu orașele
Care ne despart.

Dacă te-ai mai îndepărta
Cu o zare,
La profilul tău s-ar mai adăuga soarele,
Luna și jumătate din cer.

PERSPECTIV (GELECEK İÇİN)

Gitseydin bendän kısa vakıda ,
Pek kıt gelir bizä temiz hava-
Sevgim tez ateşlenir kat- kata.

Gitseydin bendän çok zaman,
Sän sevirdin beni ozaman
Hiç derä, tepä, kasaba demedän,
Biri birimizi onnar ayıran.

Gitseydin maavi göklerä,
Siman alırdı güneşi,
Bulutların yarısını,
Büz-bütün ayın şafkını

**Nichita Stănescu
(1933-1983)**

**ATÎT DE MÎNDRU
EA MERGEA**

Atît de mîndru ea mergea
și-atît de galeș, singuratic.
Vedere mult prea mult-avea
albastru ochi al meu apatic.
Atît de tandru mirosea
cînd nara mea de bot de cîine
mult lungă o adulmeca,
și azi și mîine.
Atîta viață amărită
stătea în ea mai rîsă-plînsă
atîta lapte de cucută
aș fi băut de doruri însă
ea s-a fost dus, ea s-a fost dus
doar de la mine
și doar o vorbă nu i-am spus
în veșnicie.

**Nikita Stanesku
(1933-1983)**

**OKÄDÄR FODUL
GIDÄRDI KI...**

Bir kız gidärdi fodulca-
Üzü kederdän kederdi,
Bakan gözleri benimcä,
Maavisindän maaviydi.

Çiçek kokusu gelärdi kızdan,
Salt yaş akardı uzun burnumdan.
Açan bakardım o tarafa bän,
Ozaman başım dönärdi heptän.

Yaşamak kızı kederlemiş,
İçi dä, üzü dä aalarmış,
Zehirli südünü içirdim bän-
Bu işi tez yapırdım sevgidän.

Ama kız bendän kaçtı,
Kaçıp, o çabuk kaçtı,
Bir laf ta ona sölämedim-
Duymadı o sevgimi benim.

MELODIE POVESTITĂ

Dragostea pe care ți-o purtam pe-atunci
făcea din mine un bărbat aproape frumos.
Mă gîndeam pînă la orizont
și chiar
izbutisem să mă gîndesc pînă la soare.

Erai atît de subțire, și coama neagră
ți-o lăsaî fluturată, pe umeri.
Cînd vorbeai, glasul tău ucidea fantome,
și bătaia inimii mele îți dădea ocol
ca o planetă ce-ntîrzie...

Acum,
cînd întîmplarea binecuvîntată
mi te-a adus în cale,
soarele meu se întunecă,
și cerul și-arată stelele sticloase,
ca să mă gîndesc încordat pînă la stele!

ANNATILAN BIR MELODİYÄ

Geçmiştä seni sevdiim zaman,
Beni yapardın gözäl adam.
Sevgidän uçardım bulutlara,
Kimi kerä-güneşä dä bilä.

Senin hererin yakışıklıydı,
Saçların kömürdän taa karaydı-
Omuzlarında dalgalanardı.

Açan sän çok lafedärdin,
Yok edärdi senin sesin
Aldatıcı görünüşü,
Pek düülärdi ürääm ozaman,
Gidärdim dolaşık yoldan bän.

Şindi, açan iilik olay
İkimizi yola koydu,
Güneş kederlendi kolay,
Yıldızlar tez parlak oldu,
Vay, benim tek-tek canım,vay!

SĂRUTUL

Vederea lumii se-adumbrea, cînd noi
ne sărutam în piețe și în scuaruri.
Un aer mat ne-nfășura, și nimeni
nu ne-a lovit vreodată cu privirea.

Doar steaua neagră-a părului tău scurt
îmi atingea, cu clinchet stins, un umăr,
și toți credeau că bate-n arbori ora
cînd soarele apune la amiază.

Și păsări mari se coborau pe bănci
și pe statui, pe cabluri, peste iarbă...
Luceau intens, presate de un cer
pe care-1 începea iubirea noastră.

ÖPÜŞ

Sokakta-parkta öpüştüümüz zaman,
Sanardık ki, bizi hiç görmeer insan.
Donuk hava bizä yardımçıydı,
Kimsä bizä bakış ta atamaardı.

Salt kara yıldız gibi saçların
Nazlı dokunardı omuzuma,
Hepsi dä sanardı ki, güneşin
Dä çoktan geldi zamanı batmaa.

Aaçlara konardı çok büük kuşlar,
Otlarda da er bulardı onnar...
Ateş gibi yanardı sevgimiz,
İçimizdä brakardı derin iz.

Titus Știrbu
(a.n. 1942)

NE IUBIM, NE DESPĂRȚIM

Cu mîndruța durdulie
Ne iubim la nebunie.

Ne iubim la nebunie
Și a mea nimic nu știe.

Ne iubim întîi ca brazii,
Și pe urmă ca prășazii,

Ne iubim apoi ca prunii...
Mi-i în cot ce-or zice unii.

Și ne despărțim ca racii:
Ea – încolo, eu – încoace.

Titus Ştirbu
(d.y. 1942)

SEVERIZ, AYIRILÉRIZ

Gözäl, semiz kız bana gelincä,
Biz sevişmää başladık deliycä.

Biz deliycä sevişeriz,
Eşim taa hiç bişey bilmäz.

İlkin sevişeriz çam aacı gibi,
Sora yapérız armudun işini.

Sevişeriz erik aacı gibi dä,
Buna da çabuk bıkerız git-gidä.

Ama ayırılırız engeç gibi:
Birimiz o tarafa,
Birimiz bu tarafa.

ARDE-L, DOAMNE!

Pe acel ce mă insultă
Și se duce mai departe,
Doamne, minte dă-i mai multă,
Să-l trăsnești în cap cu-o carte.

Pe acel ce-mi poartă ură
Și ciuperci mi-aruncă-n prag,
Fă să-i crească spini în gură,
Arde-l, Doamne, cu-un ciomag.

Pe acel ce mă tot paște
Ca să-mi bage-n roți pironul,
Lasă-l, Doamne, făr' pachioaște
Ca să-i cadă pantalonul.

Pe acel ce-mi bate-n poartă
După miezul nopții beat,
Doamne, fă cumva de-l iartă, -
Are-o votcă-n diplomat.

YAK ONU, BOJE!

Canımı laflan kıran
Cendemä gitsin bendän,
Boje, ver ona akıl çok-
Bilsin, ne demää okumak.

Bana kin güdennerin,
Eşimä mantar attannarın
Büüsün aazında diken çok,
Çek onnara sän bir çomak.

Maşınamın tekerleklerinä enser
Kakmak için beni çoktan izleyennär
Kayıssız kalsın,
Donnarı düşsün.

Gecä geç vakıt sarfoşları-
Benim portama urannarı-
Sän, Boje, Boje, baaşla-
Rakı olur onnarda.

E ORĂ MEĂ... ȘI CE-ĂI SĂ-MI FACI?

E ora mea și fac ce vreau,
Căci mie totul mi se poate.
Eu pot să-ți trag un ghiont în spate,
Să strig pe sub vreo ușă: miaaaaau!

Eu pot să mi te bag în draci,
Pot scrie-o poezie-n grabă.
Și, dacă-ți pare că e slabă,
E ora mea... și ce-ai să-mi faci?

În ora mea – ea n-are legi –
Eu pot să fur chiar și o vacă.
Și nimeni n-are ce să-mi facă.
E ora mea, ce, nu-nțelegi?

De vreau – îți pun în sîn gîndaci,
Căci mie totul mi se poate.
La urma urmei fac păcate.
E ora mea... și ce-ai să-mi faci?

VAKIT BENİM... BANA NE YAPIRSIN?

Vakit benim, istediimi yapırım,
Sadecä bana herbir iş tä yakışır,
Arkandan deliycä birdän baarırım,
Kapı önündä mäulamaa da olur.

Seni cendemä yollarım,
Alatlan bir peet yazırım,
Peeti sän kötü bulursan,
Vakit benim, ne yapırsan?

Vakıdımā hiç zakon yoktur-
Bana inek tä çalmaa yakışır,
Birisi bana inek demäz,
Vakit benim-bunu anna tez.

İsteersäm, güüsünä sokurum böcek,
Vakit salt benim-istediim olacék,
Yanlış yapérım bän bitki bitkiyä,
Bana ne yapırsın, vakit benim sä?

**Ion Vatamanu
(1937-1993)**

GÎNDURI DE TOAMNĂ

Iată viața: mi-a adus
La un loc gunoi și slavă.
Scutur teii tinereții,
Floarea lor acum bolnavă.

Cît de repede-a trecut
Primăvara printr-o luncă,
Pe o singură cărare,
Ce ducea mereu la muncă.

La sfîrșitul verii, cînd
Ale toamnei brume-ncep,
Unde-s teii? Frunza cade
Și, cum cade, nu pricep...

Ploi și vînturi o răscoală
Cu rugină și cu frig, –
De ce tace? Sau n-aude,
Cum din urmă teii strig?

Ion Vatamanu
(1937-1993)

GÜZ DÜŞÜNCELERİ

Benim dä gençliim gelincä,
Bütün ömürüm boyunca,
Bildim bän, ne demäk kötü dä,şan da,
Çiçek soluması da bu dünneedä.

Çok çabucak geçti,
Durmadan bu yıl ilkyaz daada,
İzini o braktı
İşä götürän patikada.

Yazın taa sonunda,
Açan güzün kraa düşer,
Düşer yapraklar da,
Hepsimiz bunu görer,
Ama nedän,hiç bilmeer...

Yaamur çiseer, eser lüzgär,
Sert suuk eri birdän kapléér,
Nedän çoktan susér yapraklar?-
Gelän sesi işitmeer onnar.

ZÎMBET DE TOAMNĂ

Zi vitregă și-un ceas urît,
Și-o toamnă care-ngălbenește, –
Ba mi-amintesc de ea și rîd,
Ba rîde ea și-și amintește.

O zi... Ea-n ceas se micșorează,
Prin toamnă și prin veac sunînd, –
De-o toamnă rîd cum cuvîntează.
Ba rîde ea de cum cuvînt.

Și rîd de rîs, mă bucur, cred,
Mi-i vesel, poate, – cine vede,
O zi de toamnă-n ceas o pierd
Sau o cîștig, cînd ea mă pierde.

GÜZ GÜLÜŞÜ

Bu gün sert hava berbattı,
Güz sarı rengä tez çekti, –
Ba gülürdüm bän, onu anarak,
Ba o gülürdü, bana bakarak.

Gün gündän kısalér zaman,
Güz salt bana bakér açan,
O kendi türküsünü şen çalér,
Benim laflarımı gülmää alér.

Sevineräk, gülüp gülerim bän,
Şennimin ucu yok ozamandan,
Te geldi bir güz günü,
Gösterdi o üzünü,
Çabuk bendän kaçér,
Kim taa çok kaybeder:
Bän mi yoksa güz mü?

**Grigore Vieru
(1935-2009)**

AUTOBIOGRAFICĂ

Mama mea viața-ntreagă
A trăit fără bărbat.
Prea singuri eram în casă
Ploi cu grindină când bat.

Mama mea viața-ntreagă,
Stînd la masă, ea și eu,
Se așeza între mine
Și Preabunul Dumnezeu.

Oh, și crede-așa într-Însul,
Că în ochii ei cei uzi
Chipul Lui de pe icoană
Se arată și-L auzi.

Și eu țin atît la mama,
Că nicicînd nu îndrăznesc
Dumnezeul din privire
Să mă vîr să-l mîzgălesc.

**Grigore Vieru
(1935-2009)**

AUTOBIOGRAFIA

Ömürünü yalnız geçirdi,
Mamu kocasız çok yaşadı.
Biz çoktan kaldık üsüz,
Zaman zaman da susuz.

Benim gibi mamu da
Oturardı masada-
Benim hem Allahın arasında,
Kahr dop-doluydu üzündä.

Duyardı kendini bir arada,
Maavi bakışı da o tarafta.
Mamunun sarıcaydı üzü,
İkonaya bakardu gözü.

Anamı okadar çok sevârdim,
Ondan kötü söz hiç işitmâârdim.
Onun sözü benim için paalydı-
Gecä-gündüz o bir parlak yıldızdı.

MÎINILE MĂMEI

Mai mult
prin țărână,
mai mult
prin pleavă și lut,
mai mult,
spălînd rufa bătrînă,
prin cenușa din sobă
mai mult.

Acuma
așezîndu-și-le
pe-a mesei albă față,
între fecior și noră stea,
Doamne,
prima dată în viață
își vede mîinile ea!

MAMUNUN ELLERİ

Mamunun çalışkan elleri
Taa çok toprak içindä,
Onnarı pek az çeker geeri.

Onun elleri taa çok
Pläva-çamur içindä,
Bunun sonu sansın yok.

Mamunun çalışkan elleri
Taa çok sabun köpüündä,
Fırın küllerin içindä.

Şindi mamu koydu onnarı
Ak-biyaz bir masa bezinä,
Oolun-gelinin arasına.

Biraz dinnenmää mamu oturdu-
İlk kerä o ellerini gördü,
Of, Allahım, Allahım!

MAMA ÎN CASA NOASTRĂ

Ne supărăm pe ea
Că nu vede bine
Atunci cînd
Strică paharul
De cristal.

Ne supărăm pe ea
Că nu vede bine
Atunci cînd
În loc de pîine smolită
Pîine albă ne-aduce.

Ne supărăm pe ea
Că umblă încet
Atunci cînd
Ne face curat prin casă
Și oaspeții trebuie
Să vină.

Ne bucurăm
Că nu vede bine
Atunci cînd
Ne sărutăm soțiile tinere.

MAMU BIZIM EVDÄ

Güceneriz biz hepimiz,
Açan çok kerä bakérız,
Ani mamu prost görer,
Paalı filcanı kırér.

Gücener evdekilär,
Ani prost görer:
Kara ekmek o vermeer,
Biyaz ekmek getirer.

Pek gücener evdekiläp,
Ani mamu yavaş gezer,
Açan evi o temizleer,
Musaafirlär sä yaklaşér.

Gözlerini kapalı tutarak,
Delicä öpüşer gençlär,
Kadın onnara bakarak,
Hiç bişeycik görmeer,
İslää dä işitmeer.

Oolu bal eşini sevärkän,
Guguş gibi onnar durarkan,
Görmeer, işitmeer anası-
Bundan gücener karısı.

Ne bucurăm
Că n-aude bine
Atunci cînd
Ne spunem cuvinte
De dragoste.

Ne bucurăm
Că pe scări se urcă încet
Atunci cînd
Nu mai putem să ne smulgem
Din îmbrățișările
Mai dulci ca poamele.

Oh, mamele noastre,
Mamele!

Mamu yavař basér merdivenä
Yařlı kadın hiç bakméér gençlerä,
Oolu-gelini sarmař-dolař olmuř,
Sansın göklerde uçup-uçan kuř.

Of, bizim analarımız!
Of, bizim analarımız!

CÎNTECUL MĂMEI

Nu-mi lua cercei și salbe,
Că de-acum am plete albe.

Nu-mi lua năfrămi străine,
Că de-acum eu nu văd bine.

Rochie nu-mi lua de lână,
Că de-acum eu sînt bătrîna.

Încălțări nu-mi mai alege,
Că de-acum eu nu pot merge.

Ia mai bine noiei, lasă,
Că ea-i tînără, frumoasă,

Iar eu, fiule, -s bătrîna,
Cine m-o vedea-n țărîna?!

MAMUNUN TÜRKÜSÜ

Bana küpä-boncuk alma-
Boşuna para harcama.

Biyaz saçlarım artık düşer-
Bunu insan uzaktan görer.

Baaşlama parlak başörtüsü-
Göremäm nedir onun üzü.

Alma bana yapaadan fistan-
Artık ihtärlaa etiştım bän.

Ayak kabı ayırma sän-
Artık gezämeerim bän.

Al onnarı genç, gözäl gelinä-
Hepsi bunnar yakışır eşinä.

Bän sä artık ihtiyarım, oolum,
Mezar içindä beni görür kim?

ÎN LIMBA TA

În aceeași limbă
Toată lumea plînge,
În aceeași limbă
Rîde un pămînt.
Ci doar în limba ta
Durerea poți s-o mîngîi,
Iar bucuria
S-o preschimbi în cînt.

În limba ta
Ți-e dor de mama,
Și vinul e mai vin,
Și prînzul e mai prînz.
Și doar în limba ta
Poți rîde singur,
Și doar în limba ta
Te poți opri din plîns.

Iar cînd nu poți
Nici plînge și nici rîde,
Cînd nu poți mîngîia
Și nici cînta,
Cu-al tău pămînt,
Cu cerul tău în față,
Tu taci atuncea
Tot în limba ta.

ANÄ DİLINDÄ

Sade bir dildä
İnsan aaléer,
Hepsi dünneedä
Bir dildä güler.
Sade ana dilindä
Acını dindirersin,
Sevincini tez sän dä
Türküyä çevirersin.

Anana kendi dilindä
Can sıkıntısı çekersin,
Ekmek iyersin sofrada,
Eski şarabı içersin.
Sade ana dilindä
Tek başına sän gülürsün,
Göz yaşını durgudursun.

Aalamaa, gülmää açan
Yok nasıl,
Acıyı dindirmää açan
Yok nasıl,
Türkü çalmaa açan
Yok nasıl,
Kalérsın sonsuz ozaman
Üz-üzä ana topraanda,
Susérsın ana dilindä.

BUZELE MĂMEI

Iar buzele tale sunt, mamă,
O rană tăcută mereu,
Mereu presurată cu țărna
Mormîntului tatălui meu.

O, buzele ce sărutară
Al tatei mormînt
Mai mult ca pre dînsul,
Pre tata,-n
Puținii lui ani pre pămînt.

Acuma cînd nu te poți, mamă,
De sarea din șale pleca,
Cine ridică mormîntul
Spre gura uscată a ta?!

MAMUNUN DUDAKLARI

Mamu, senin dudakların yara,
Heptän susan bir büük yara, yara.
Bobamın mezarından alınan
Topraklan örtülü onnar çoktan.

Senin dudakların taa çok
Öptü bobacımın mezarını,
Nekadar geçmiştä kendisini-
Buna hiç bir ölçü dä yok.

Şindi belin acıyér,
Sana iilmää zor geler.
Benim bobamı öpmek için acaba,
Kim kaldırır mezarı dudaklarına?

IMN

Femeie
Cu gura mai mare
Decît un luceafăr.

Cu părul tăiat scurt
Ca viața poetului.

Cu ochii
Ca două idei înlăcrimate.

Sub soarele vieții
Arzător
Mereu în picioare ești.
Doar umbra-ți
Jos că se lasă.

Doar umbra –
Frunză tămăduitoare
Pe rana pămîntului.

GIMN

Bir kadının aazı-
Sansın sabaa yıldızı.
Ama o ondan da taa büük,
Alıp, çıkarér o soluk.

Kadının kısa saçları gür,
Peetçiya olur o bir ömür.
Kadının gözleri-
İki temiz canı.

Yakıcı güneş altında
Geçirersin ömürünü.
Sän dayma durérsın ayakta,
Aynada görmeersin üzünü.

Sade senin gölgän dünneedä
Zaman zaman biraz dinnener.
O bu topraa ilaçlamakta
İlaçlık otlara benzeer.

CÎND...

Cînd am să mor,
să mă îngropi
în lumina ochilor tăi.
Lumea,
venită la mormîntul meu,
va sta îngenuncheată
în fața ta mereu.
Ca nimeni
să nu-mi joace pe mormînt,
să nu fiu, ca strămoșii, pus
sub ierburi și pămînt –
îngroapă-mă-n lumina
ochilor tăi,
femeie de pe urmă,
femeia mea dintîi.

AÇAN...

Açan ölecäm bän,
Çabuk göm beni sän
Gözlerin pak nurunda,
Sevgimizin dibindä.
Benim ölümümä gelän
İnsan hüngür-hüngür aalasın,
Salt senin önündä diz çöksün.

Hiç oynamasınnar mezarımda,
Brakma beni ot, toprak altında,
Göm beni göz nurun içindä.
Of, benim sevgilim!
Sän-biricik canım!
Baksana, baksana bana,
Temiz sevgi verdim sana.

DE UNDE ȘTII?...

De unde știi, mamă
Cum arătai tînără
Cînd nu ți-ai întipărit
Pe nici o poză chipul;
Cînd nu te-ai uitat
În oglindă nicicînd;
Cînd apa
Peste care te apleci
Era plină mereu de cămeși,
Cînd a zilei oglindă
Zăcea bucăți la pămînt
Sub furtuna de foc
A războiului;
Cînd pe ochii copiilor tăi
Scrumul secetei se așternuse,
Umbrele foamei;
Cînd geamul
La care-așteptai
Era, mamă, cernit
De jalea ochilor tăi,
De singurătate.

NEREDÄN BİLSİN?...

Bilmäärdi mamu ömüründä,
Nasıldı üzü gençliindä:
Yokmuş o çıktı patredä,
Kalsın siması bizä dä.

Hiç yokmuş mamu baktı aynaya,
Üzü-gözü bakarmış tekneyä.
Teknä doluymuş giisiylän,
Bunu annadım büüdünän.

Parça-parça kırık ayna
Geçmiş cengin ateşindän,
Yokmuş insan bakan ona,
Hepsi geçmiş büük kahırdan.

Bakamamış mamu aynaya,
Açan onun gözü önündä
Uşaklar bakarmış anaya,
Açan trofa da yokmuş evdä.

Mamuyu biz her zaman beklärdik,
Kederli gözlerinä bakardık,
Yalnızlunı gördüüm zaman,
Kahıra girärdim bän.

MĂMĂ, TU EȘTI...

Mamă,
Tu ești patria mea!
Creștetul tău –
Vîrfurile muntelui
Acoperit cu nea.
Ochii tăi –
Mări albastre.
Palmele tale –
Arăturile noastre.
Respirația ta –
Nor
Din care curg ploii
Peste cîmp și oraș.
Inelul
Din degetul tău –
Cătare
Prin care ochesc
În vrăjmaș.
Basmaua –
Steag
Zvîcnind
Ca inima...
Mamă,
Tu ești patria mea!

MÄMU SÄN...

Benim anacım-
Benim Vatanım!

Sana baktım açan,
Senin açık tepän
Bir bayır tepesi-
Bunu biler hepsi.

Sendä bu gözlär-
Maavi denizlär.

Senin auçların-
Bir kara tarlanın
Çatlak-çatlak üzü,
Sansın şafkın özü.

Senin soluun umut,
Yaamurlu bir bulut,
Kıra su dökän,
Bereket getirän.

Üzüün taşı-
İşin başı.
Sana o talisman,
Duşmandan koruyan.

Senin çemberin pak,
O bana bir bayrak.
Ürek gibi o çarpér,
Beni kendinä çaarér.

Benim anacım-
Benim Vatanım!

CUPRINS

Gheorghe Asachi (George Asaki)

Repegiunea timpului – Kaçan zaman.....	10
Lumea – Dännää.....	14
Aurul și fierul – Altın hem demir.....	16
Amorul plagat – Kısmetsiz sevgi.....	18
Mormıntul – Ölüm.....	20

Vasile Alecsandri (Vasile Aleksandri)

Hoțul și domnița – Hırsız hem korol kızı.....	22
Bradul – Çam aacı.....	26
Stelele – Yıldızlar.....	30
Floriile – Çiçeklär.....	32
Doina iubirii – Doyna sevgisi.....	36
Miorița – Miorița.....	40

Tudor Arghezi (Tudor Argezi)

Cîntec de adormit Mișura – Uykuya dalan Mișura için türkü.....	50
Melancolie – İçkapanıklı.....	52
Marină – Filo (Flot).....	54
Cenușa visărilor – Bulanık umutlar.....	56
Întoarcere în țărîna – Topraa dönmäk.....	58

George Bacovia (Ceorce Bakoviyä)

Decor – Donak.....	60
Spre toamnă – Güzä dooru.....	62
Decembrie – Dekabri.....	64
Toamnă – Güz.....	66

Singur – Yalnızlık içindä.....	68
Nervi de primăvară – İlkyazın sinirleri	70

Lucian Blaga (Luçian Blaga)

Vreau să joc – Oynamaa isteerim.....	72
Izvorul noptii – Gecenin çöşmesi	74
Elegie – Hasret.....	76

Ana Blandiana (Ana Blandiyäna)

Părinții – Ana-boba.....	78
Fără tine – Sensiz.....	84

George Călinescu (Ceorce Kalinesku)

Toamnă – Güz	80
Primăvară – İlkyaz.....	84

George Coşbuc (Ceorce Koşbuk)

Iarna – Kış	86
Zile de toamnă – Güzün bir gün	88
Primăvara – İlkyaz	90
Pe ceri – Gök üzündä.....	92
Vara – Yaz.....	94
Soartă florilor – Çiçeklerin eceli	96
De mult, de mult – Çoktan, çoktan.....	98
La fintină – Çöşmedä.....	100
În zadar – Boşuna.....	102
Vintul bate-n miezul noptii – Lüzgär eser gecä yarısı	104

Gheorghe Ciocoi (George Çokoy)

Steaua Eminescu – Emineskunun yıldızı	106
Odată cu păsările... – Bir kerä kuşlarlan.....	108

Răvașe învățătoarei Anghelina –	
Bir kiyat Angelina üürediciykaya	110
Cimburel – Çember	112
Pictorița fără atelier – Kış-atelyesi olmayan resimci	114
Timpul din ochii florilor – Çiçeklerin gözlerindän gelän zaman.....	116

Alexandru Donici (Aleksandru Doniç)

Lupul și cucul – Canavar hem pupuk kuşu	118
Racul, broasca și știuca – Engeç, kurbaa hem ştüka	122
Leul la vînat – Aslan avda.....	124

Liviu Deleanu (Liviu Delyänu)

Bunurile mele – Benim zenginniim	126
Nocturnă – Gecä olduu zaman	128
Picură din stele – Damnéér yıldızlardan	130
Gelozie – Kıskançlık.....	132

Mihai Eminescu (Mihay Eminesku)

Luceafărul – Çoban yıldızı-Çulpan.....	134
O, râmii – O, kal!	168
De vorbiți mă fac că n-aud – Ekmä lafcılara cuvap - susmaktır	172
La steaua – O yıldıza	174
Criticilor mei – Kritikacılarıma (kusur aarayacılarıma).....	176
Și dacă... – Eer ölä sä...	180
Lacul – Göl.....	182
Dorința – Meraklanma	184
Glosă – Maanasını annatmak	186
De-aș avea – Bendä olurdu.....	194
De ce nu-mi vii – Neçin gelmeersin sän?	196

Octavian Goga (Octaviyän Goga)

Atunci – Ozaman.....	200
Lupul – Canavar	202
Pustiu – Canım boş	204
Tristia – Kahir	206
Cărbunii – Kömürlär	208
Aşteptare – Beklemäk	210
Atunci şi acum – Ozaman hem şindi	212
Cîntec modern – Modern bir türkü	214

Alexei Mateevici (Aleksey Mateeviç)

Limba noastră – Bizim dilimiz	216
Cîntecul zorilor – Dan erin türküsü	222
Țara – Memleket	228

Dumitru Matcovschi (Dumitru Matkovski)

Mama – Ana	234
Când omul n-are pâine – Açıan insanın yok ekmaa	238
Îndrăgostit – Sevdalı	240
Grădina cea de meri – Alma başçası.....	242

Marin Sorescu (Marin Soresku)

Am legat... – Baaladım...	246
Ochii – Gözlerim	250
Umbra – Gölge	252
Perspectivă – Perspektiv (gelecek için).....	254

Nichita Stănescu (Nikita Stanesku)

Atît de mindru ea mergea – Okadar fodul gidardı ki...	256
Melodie povestită – Annatılan bir melodiya	258
Sărutul – Öpüş	260

Titus Știrbu

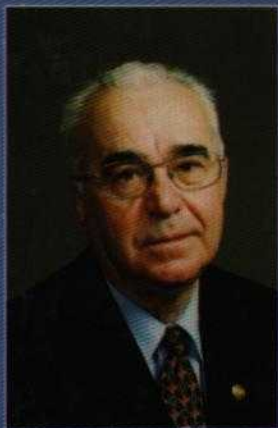
Ne iubim, ne despărțim – Severiz, ayrılırız	262
Arde-L, Doamne! – Yak onu, Boje!	264
E ora mea... Și ce-ai să-mi faci? – Vakit benim... Bana ne yapırsın?	266

Ion Vatamanu

Gînduri de toamnă – Güz düşünceleri	268
Zîmbet de toamnă – Güz gülüşü	270

Grigore Vieru

Autobiografică – Autobiografiya	272
Mîinile mamei – Mamunun elleri	274
Mama în casa noastră – Mamu bizim evdä	276
Cîntecul mamei – Mamunun türküsü	280
În limba ta – Ana dilindä	282
Buzele mamei – Mamunun dudakları	284
Imn – Gimn	286
Cînd... – Açan...	288
De unde știi?... – Neredän bilsin?	290
Mamă, tu ești... – Mamu sän...	292

Федор Ангели родился 24 октября 1935 г. в селе Гайдар Чадыр-Лунгского района Республики Молдова. Семилетнюю школу закончил в родном селе, а среднюю – в Чадыр-Лунге. Выпускник Института стран Азии и Африки Московского государственного университета им. М.Ломоносова (МГУ). Закончил очную аспирантуру МГУ, Московскую высшую партийную школу. Востоковед, журналист-международник, политик, поэт. Доктор филологии. Заслуженный журналист Республики Молдова, Почетный гражданин Гагаузии. Награжден советским орденом «Знак Почета».

Был корреспондентом Гостелерадио СССР, Генеральным директором «Интурист» (Молдова). В 1967-1972 гг. – собственный корреспондент Агентства печати «Новости» в Румынии, в 1974-1979 гг. – собственный корреспондент газеты «Правда» в Румынии. В 1972-1974 гг. и 1979-1983 гг. работал в ЦК Компартии Молдавии. В 1983-1990 гг. возглавлял Молдавское информационное агентство (АТЕМ) Совета Министров Молдавской ССР. В 1990-1994 гг. – зав. Бюро ИТАР-ТАСС в Республике Молдова.

В 1985-1990 гг. – депутат Верховного Совета Молдавской ССР, а в 1990-1998 гг. – депутат парламента Республики Молдова.

В 1998-2001 гг. – Чрезвычайный и Полночный Посол Республики Молдова в Турции, Египте и Кувейте.

Автор монографии: «Страницы истории Османской империи», «Республиканская Турция. Сулейман Демирель», «Гагаузская автономия. Люди и факты» (1989-2005 гг.), «Очерки истории гагаузов-потомков Огузов (середина VIII – начало XXI вв.)», «Краткая история гагаузов». В 2008 г. на гагаузском языке вышел сборник (352 страницы) стихов Ф. Ангели «Çiçeklär açtı zaman» («Когда цветут цветы»). Экс-президент Турции Сулейман Демирель назвал молдавского посла человеком, не только владеющим пером, но и умеющим сдерживать свое обещание.

Федор Ангели перевел и издал на гагаузском языке сказки А.С. Пушкина, классические шедевры национальной и мировой литературы Михая Эминеску «Лучафэрул» и «Фэт-Фрумос, рожденный из слезы». На гагаузском языке сказку Фэт-Фрумос переводчик дал в стихах. Он перевел и издал в 2010 г. 50 стихотворений видного молдавского поэта Григоре Виеру и 51 стихотворение замечательной русской поэтессы А. Барто.